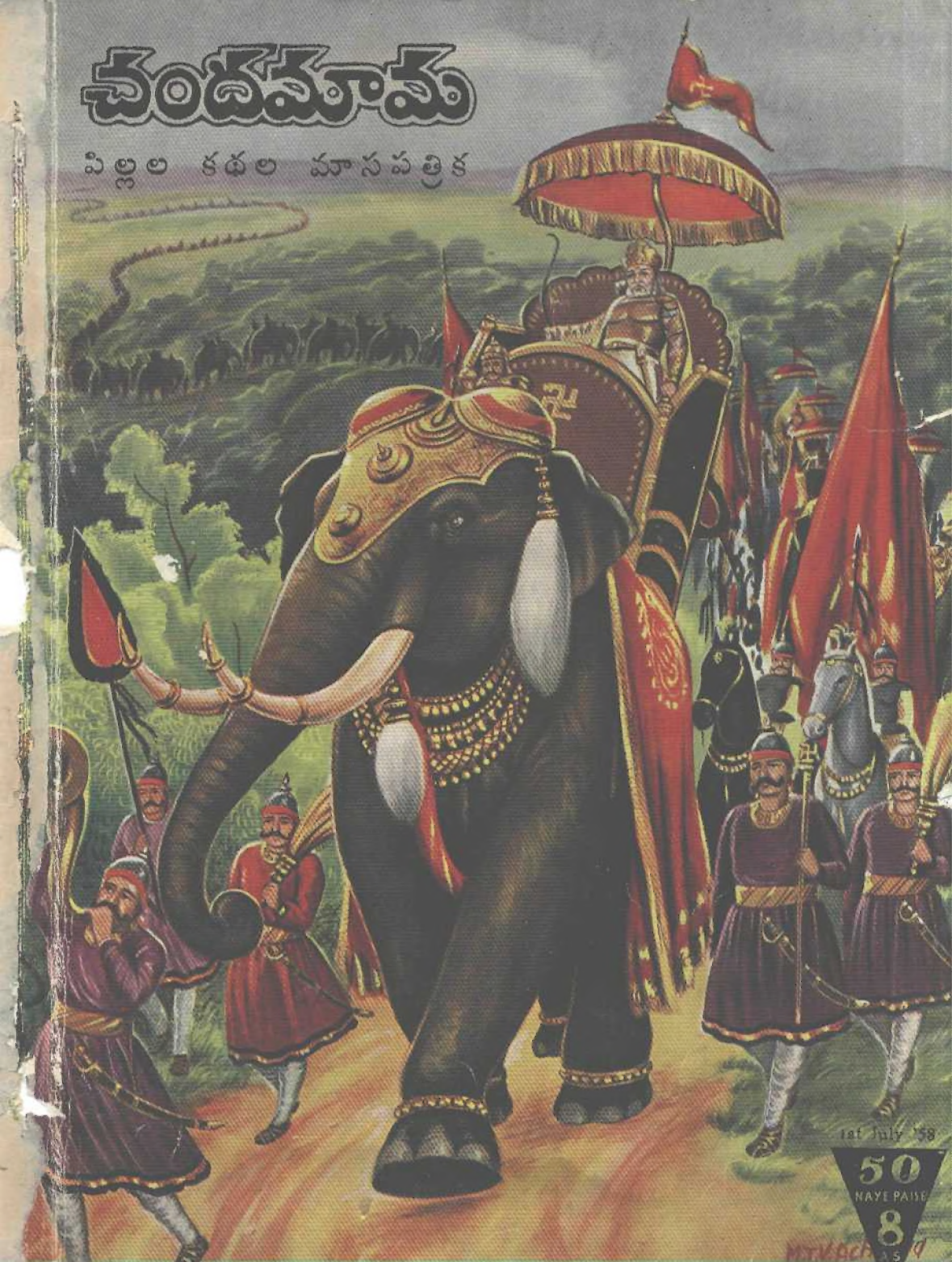

చందమామ

పిల్లల కథల మాసపత్రిక

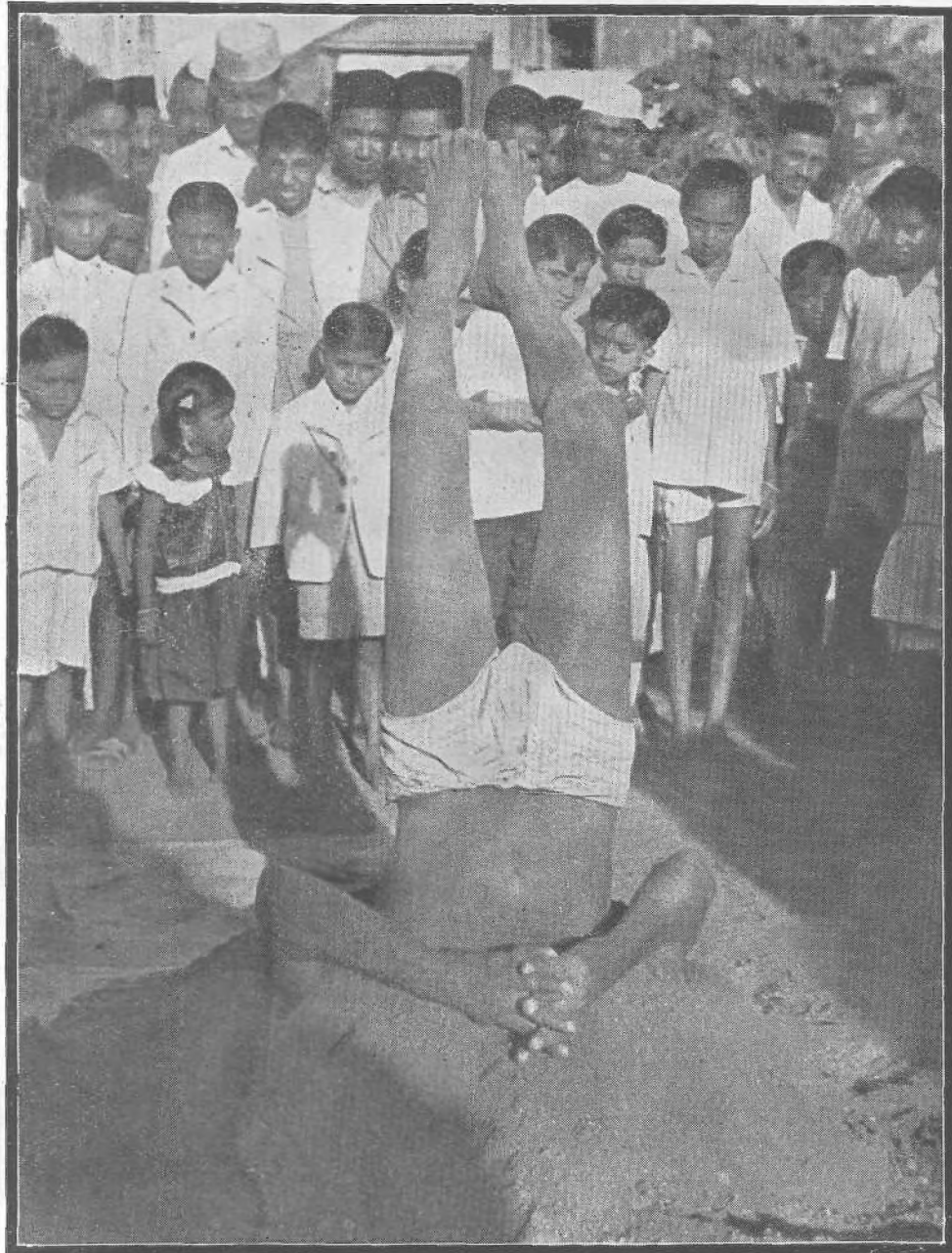

1st July '58

50
PAISE

8

MTV Ach 5/9

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

తల ముణిగి....

పంపినవారు :
బి. ఆంజనేయశాస్త్రి - తెనాలి

అతి సూతన భావములతో
వికసించే ఆనందమునకు...

రెమి

టాయిలెట్
పౌడరు

ఎమ్.ఎస్.తదిలాసి

EP. AVRA-501

చందమామ

ఈ సంచికలో కథలు
వింతలు - విశేషాలు

★

తీరిన సందేహాలు ... 3

కంచుకోట
(సిరియల్ -1) ... 9

ప్రేమోపాసకులు ... 17

నేర్పరులైన దొంగలు 27

కీలు గుర్రం-2 ... 33

కాకోలూకీయం—
(గేయకథ) ... 45

రూపధరుడి
యాత్రలు-13 ... 49

దేవుడి పల్లెం ... 58

ప్రకృతి వింతలు-1... 67

ఇవి గాక :

చిత్రకథ, పోటో శీర్షికల పోటీ,
మొదలైన మరి ఎన్నో
ఆకర్షణలు.

ఇది నిక్కము...

...పగిలిన పాత్ర, నిలిన మంచి
పాత్ర ఉంచినట్లు నిలవుండదు,
శిరోజ రంగులో నలుపుచేయబడిన
శిరోజముల నలుపు లోహతో
చేయబడినట్లుగా నిలవుండదు.

శిరోజరంగు శిరోజములను
తెచ్చి మౌనమే నలుపుచేయుము,
లోహ శిరోజములను సహజంగా నలుపుచేయును.

జగత్సద్దైవం దెల్పు
కలను సహజంగా నలుపు
చేయునట్లుది.

అడవి పుష్పం, ఎమ్, ఎస్. బండరవాణి అవతూరార్ 1

విజయం :

సి. నరేంద్రమ్ అండ్ కో.,
బొంబాయి - 2.

★

డిల్లీ మెడికల్ స్టోర్స్, డిల్లీ.

★

షాహ బవిషి అండ్ కో.,
రాధాబాజర్ స్ట్రీట్, కలకత్తా.

★

జె. బలాభాయ్ అండ్ కో.,
నేతాజీ సుభాష్ రోడ్, మద్రాసు.

ప్రస్తుతానికి
ఉత్సాహ మిచ్చే పుస్తకం
— కాని, టీ
అన్ని వేళ్లలా
ఉత్సాహ మిస్తుంది!

నేను టీని

రచయితలకు, పఠితలకు కూడా
నేను స్నేహితుణ్ణి

PST 200

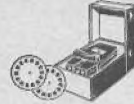
పిల్లలకోసం -
ఇంకొక సులభమైన
గిఫ్ట్ డెంట్రిప్రిస్
రంగులు వేసే పోటీ
ఆకర్షణీయమైన బహుమతులు

మొదటి బహుమతి:
రేబీ సైకిల్...

రెండవ బహుమతి:
హెచ్ ఎమ్ వి గ్రామోఫోన్

మూడవ బహుమతి:
ప్యూ మాస్టర్ ప్రొజెక్టర్ నెట్

మరియు 100 ఆకర్షణీయమైన ప్రోత్సాహక బహుమతులు:

ఈ బొమ్మలకు రంగులు వేయండి: ఇది ఎంతో సులభము, ఎంతో ఉత్సాహకరము! మరియు మీరు ఒక ఆకర్షణీయమైన బహుమతిని గెలుపొందవచ్చును కూడా - మీరు పొందవలెనని ఎల్లప్పుడూ ఎంతో ఎక్కువ కోరికతోనున్న ఏదో ఒక వస్తువును, మీరు వాటర్ కలర్స్, రంగు పెన్సిలు లేక చాక్ లేదా మీకు లభించే మరియే ఇతర రంగులనైనా ఉపయోగించవచ్చును. మీరు దానిని చేకవైనంత సుందరముగా వేయండి. గిఫ్ట్ డెంట్రిప్రిస్ విక్ల యొక్క 'టై సెల్లో ఫేస్' రేవర్ మీద నున్న ఒక గిఫ్ట్ ముద్రను చేర్చి - ఆ బొమ్మను మాకు పంపండి. మీకోక గిఫ్ట్ డెంట్రిప్రిస్ దబ్బీని నేడే కొనిపెట్టమని మీ ఆమ్మను అడగండి. దానిని ప్రతీరోజూ వాడండి: ముగ్గురు తీర్పులకు సంఘము అర్హతానుసారం ఏ బొమ్మను శ్రేష్టమైనదో నిర్ణయించును, నేడే పాల్గొనండి!

ఈ నిబంధనలను జ్ఞాపకముంచుకోండి: **1.** 14 ఏళ్ల వయస్సు మించనట్టిన్ని భారత దేశ నివాసులైయున్నట్టిన్ని ప్రతీ బాలుడుగాని, బాలికగాని ఈ పోటీలో పాల్గొనవచ్చును. **2.** మీ కిష్టమైనన్ని బొమ్మలను మీరు పంపవచ్చును; అయితే ప్రతీ బొమ్మయున్నూ 'గిఫ్ట్ డెంట్రిప్రిస్ విక్ల యొక్క 'టై సెల్లో ఫేస్' రేవర్ మీద నున్న ఒక గిఫ్ట్ ముద్రను చేర్చి పంపబడవలెను. **3.** మీ బొమ్మలను గిఫ్ట్ డెంట్రిప్రిస్ కాంటెస్ట్, పోస్టుబాక్స్ నం. 10119 బొంబాయి-1 ఈ నిధివారము 1958 ఆగస్టు 30 వ తేదీ కనిపారము మధ్యాహ్నం 1 గంటలోపుగా చేరునట్లు పంపండి. **4.** బొమ్మలు కంపెనీకి చేరకుండా మధ్యలో పోయినను, అలసినబడినను, తప్పు స్థలమునకు పంపబడినను, లేదా చెడిపోయినను, అట్టి బొమ్మలకు కంపెనీవారు బాధ్యులుగారు. **5.** మొదటి, రెండవ, మూడవ, బహుమతులను గెలుచుకొనినవారి పేర్లు నవంబరులో ఈ పత్రికయందు ప్రకటించబడును. ఇతర బహుమతులను

GD. 40A-50 TL

నా పేరు

చిరునామా

ఈ రంగులు వేయుట ఇతరుల
సహాయత బొందని నా వ్యయం కృషి
యనిన్ని. నా.వయస్సు—అనిన్ని.
నేను ప్రకటించుచున్నాను. చందిమామ

గెలుపొందినవారికి పోస్టుద్వారా తెలుపబడును. 6. ఒక పోటీ
దారుడు ఒక్క జహంతుకి మాత్రమే అర్హుడై యుండును.
7. తీర్పుల నిర్ణయమే తాయమైనదిన్ని. బద్దమైనదిన్ని.
8. ఈ పోటీనిగురించి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుపబడవు.

గిల్స్ డెంటిఫ్రైస్

పళ్లను బాగుగా శుభ్రపరచును, ఎంతో మంచి రుచిగా
నుండును, చాలా కాలము వాడుకొనవచ్చును !

GD 40B-50 TL

హిందూస్థాన్ లిమిటెడ్ బెంగాల్ నగరం, బంబేలోని డి. ఎం. కె. కట్టడం, గిల్స్ లి. శత్రువుల వారం రోజుల కంటే ఎక్కువ రుచి.

నోటితో వాయించే వాద్యములు

ఇప్పుడు అన్నిచోటులందు దొరకుచున్నది.

సోల్ ఏజంటు :

సి. జె. శేట్ అండ్ కో.

48, మంగళదాస్ రోడ్ :: బొంబాయి - 2

పిల్లలకోసం—

గిబ్స్ డెంటిఫ్రెన్

రంగులు చేసే మొదటి పోటీ

బహుమతులను పొందినవారు :

1-వ బహుమతి : ఫిలిప్స్ రేడియో

టి. సదాశివ భట్టా,
పులేగర్, సారవంత్ హిస్ట్రీ,
సాగర్ (పశ్చిమ షిమోగా.)

2-వ బహుమతి : ఫేవర్ లూబా రిస్టువాచి

ప్రతాప్ సింగ్ దేవ్ జీ,
నెక్కా ఫ్యాక్టరీ, మూగానీ.

3-వ బహుమతి : ఆగ్నా-బసాలా కెమెరా

రెకెష్ చూజా,

13, ఆలీపూర్ రోడ్డు, ఢిల్లీ.

ఇతర బహుమతులను పొందిన 100 మందికి
తపాలుద్వారా తెలుపబడును.

‘చందమామ’ కు

విజంట్లు లేనిచోట్ల ప్రతి ఊరా చిన్న చిన్న
విజంట్లు కావాలి. మీరు విజంట్లు కొద్ది
కాపీలుకూడా తెప్పించుకోవచ్చును. మీరు
ప్రతి నెలా 3-0-0 పంపుతూవుంటే మీకు
8 కాపీలు పంపుతాము. ఈ పద్ధతిని మీకు
ప్రతినెలా 1-0-0 లాభం వుంటుంది.
పూర్తి వివరాలకు వ్రాయండి.

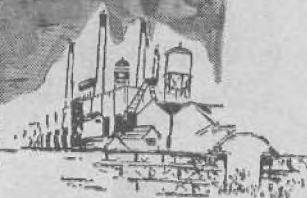
చందమామ పబ్లికేషన్సు,

పడపళ్లని, మద్రాసు - 26

రాష్ట్రపతి బహుమాన పొందుకున్న
మొదలాల్ని
తమిళ చిత్రాన్ని తెలుగులో సమర్పించు

జూక్
విడుదల

జగ్గయ్య
R.నాగేశ్వర రావు
కుటుంబరావు
బాలకృష్ణ
వై.వి.రావు
జూనీకీ.....గీరీజ
హేమలత....సీత
సహించిన...

ఎం.ఎ.వి పిక్చర్స్...

మొందడుగు

తెలుగు.

దర్శకత్వం : రచన : సంగీతం :
కృష్ణారావు • ఆత్మేయ • మహాదేవ్
చిడుదల స్టూడియో
రాజ శ్రీ రత్నా (సీలం)

BHARAT
STUDIO

రిజిస్టర్డ్ నం : 119923

డైమండ్ సుగంధవక్ర పాడి

ఉపయోగించువారికి గమనిక

మా 'డైమండ్' మార్కు సుగంధవక్ర పాడి అతి రుచికరమైనది, అన్ని విధాలా మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందినదిన్నీ. మీరు ఈసారి వక్ర పాడి కొనేటప్పుడు—“మాకు 'డైమండ్' మార్కు సుగంధవక్ర పాడి కావాలి. అదే ఇవ్వండి. ఇతరములు ఏవీ వద్దు” అని కచ్చితంగా చెప్పి, అడగండి.

ది డి. పి. అండ్ కంపెనీ,

కౌల్ బజార్ - బళ్ళారి - 1.

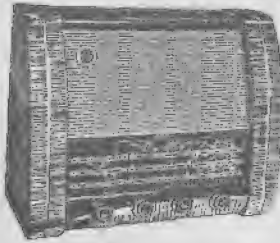
_____ : సేల్సు డిపోలు : _____

చీరాల - గుంటూరు - కర్నూలు - అదోని - హుబ్లీ.

ధర తగ్గింపు

రకాలకు కొత్తగా చేర్చిన
ఈ రేడియోను ప్రతివారు కొనుగారు.

ఇ.ఐ.సి.

బి.సి 5543-ఎ 6 బాల్బులు
బ్యాండ్ స్పెర్డ్ ఎ.సి రేడియో

రూ. 545 475

12 నెలలు గ్యారంటీతో

ఇతర మోడల్సు కూడా దొరకును.

నెలసరి వాయిదాలమీద కూడా సప్లయ చేయబడును.

వైర్లెస్ సేల్స్ & సర్వీస్ కంపెనీ,

1/11-ఎ, హౌంట్ రోడ్డు, మద్రాసు - 2.

టెలిఫోన్ : 86506

టెలిగ్రాఫ్ : RADSALES

అంకను దొరుకు చోట్లు :

చెర్రీరోడ్డు, (మునిసిపల్ కాలేజి ఎదురుగా) సెలం.
28, గవర్నమెంట్ హాస్పిటల్ రోడ్డు, వేలూరు.
18/191, జెసెంట్ రోడ్, గాంధీనగర్, విజయవాడ.

మఖమల్ వంటి ఆ మృదువైన

ముఖ పర్చస్సుకు

**టాల్కం
పౌడరు**

రాజా స్నా ముఖకాంతిని
ఏకనింపజేసే నాణ్యమైన
ఒకే సాంద్ర్య సాధనము.
ఇప్పటినుండి రాజాస్నా వాడుకను
ప్రారంభించండి. రాజా టాల్కం పౌడరు
మీ ముఖపర్చస్సుకు ఎంతో మెరుగుపెట్టుతుంది.

★ ★ ★

Use RAJA KASTURI SOAP for luxury Bath
RAJA BAR SOAP for easy washing

MFRS: MANYAM & CO., BANGALORE-3

అక్షలాది ప్రజలు ఉపయోగించి, వారి పరీక్షలో నెగ్గినవి.

CHAMPION

చాంపియన్

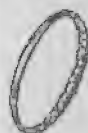
బనియన్లు

★

తయారీలో, మన్నికలో
ఉత్తమోత్తమమైన విదేశీ
బనియన్లకు సమానమైనవి.

చాంపియన్
నిట్టింగ్ కంపెనీ,

పోస్టుబాక్సు నం. 42, తిరుపూర్.

విరకపు ఆభరణాలైనా

గాజులుగాని కంఠహారములు కాని కంకణములుగాని, చెవి పొగులేగాని ముక్కుకాడలేకాని—బంగారు ఆభరణాలు ఏవైనా నరే (సాదావి, సగిపి చెక్కినవి, రత్నాలు పొదిగినవి), ఇవిగాక— వెండితో చేసిన డన్నర్, టి, కాఫీ లెక లెమన్ సెట్లు—అనేక రకాలు, నమూనాలు సిద్ధంగా వున్నవి.....

కాలంటే, మీ కొలతల ప్రకారం
సరిగా తయారుచేసి యివ్వబడును.

అసమానమైన పనితనము.

Vammidi
RAMIAH CHETTY, GURUSWAMY CHETTY & CO. Jewellers
23 - 25, CHINA BAZAAR ROAD, MADRAS - 1.

MULTICOLOUR

**PHOTO OFFSET PRINTING
AND
PROCESS BLOCK MAKING**

With a 40" x 40" Camera & equipped with the most up-to-date graphic arts machinery and ably manned by **TECHNICIANS** and **ARTISTS** of exquisite calibre is

Prasad Process

(PRIVATE) LTD.,

CHANDAMAMA BUILDINGS, MADRAS - 26

**THE ONLY CONCERN ENDEAVOURING
MAINTAIN THE HIGHEST STANDARD**

Bombay Representing Offices :

Lotus House, Marine Lines, Bombay - 1

PHONE : 241162

Books for the Family entertainment

Thandri Kodukulu	34 pages	Rs. 0 8 0	a copy
<i>(in Telugu & Tamil)</i>			
Aidu Prashnalu	44 „	Rs. 0 6 0	„
<i>(in Telugu, Tamil & Kannada)</i>			
Jathaka Kathalu	86 „	Rs. 0 12 0	„
<i>(in Telugu & Kannada)</i>			
Vichitra Kavalalu	116 „	Rs. 1 0 0	„
<i>(in Telugu, Kannada, Hindi, Marathi, Tamil & Oriya)</i>			

*Stories serialised in 'Chandamama'
issued in attractive book forms...*

OBTAIN FROM YOUR LOCAL AGENT FOR YOUR
LANGUAGE COPY OR WRITE TO US

Book Dept.

CHANDAMAMA PUBLICATIONS
MADRAS-26

జూన్ 19 తేది నుండి

ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతటా
విజయవంతముగా ప్రదర్శింపబడుతుంది!
బి.ఎల్.ఎస్ ప్రొడక్షన్స్
సమర్పించు

పద్మిని పిక్చర్స్ ప్రా.
బడ్డి

పంతులు

ASAP

విజయ రిలీస్ స్టూడియో భరణి

SHAKA

ది న్యూట్రైన్ కన్ఫెక్షనెరి కంపెని
లిమిటెడ్, చిత్తూరు (ఆంధ్ర)

అశోకా స్వర్ ఆఫ్ హెవెన్ టాల్క్ పాడరు అండ్ స్టో

గగన కుసుమమువంటి ఈ అపూర్వ సౌందర్యోపకరణములు, విజయా తెమికల్చువారి సుదీర్ఘ పరిశోధనా ఫలితముగా కమతు లభించుచున్నవి. నవీనమయిన తెమికల్చువల్ల, పరిమళ ద్రవ్య ములవల్ల అత్యుత్తముగా తయారైనవి. వీటి ఉపయోగమువల్ల మీ సౌందర్యమును, ముఖ వర్చస్సును, యినుమడింపజేయును. ఉపయోగించిన అతి శీఘ్రకాలములోనే వీటి గుణములు మీరు గమనించగలరు. నేడే ఉపయోగింపుడు.

విజయా తెమికల్స్,
మద్రాసు - 7.

విజయట్టు: గుడ్ విల్ విజన్స్, బెజవాడ.

చందమామ

సంచాలకుడు : 'చక్ర పాణి'

ఈ సంచికతో "చందమామ"కు పన్నెండో విడుదల ఆరంభమవుతున్నది. పాశ్చాత్యదేశాలవారు ఇంకా పదేళ్ళకు కృత్రిమ చందమామలను ప్రయోగిస్తారనగా మా చందమామలు పుట్టాయి. "స్పూర్తి"ల లాగా కాక మా చందమామలు నెలనెలా చేతికి అందుతూవుంటాయి; వాటి భాష అందరికీ తెలుస్తుంది. మా చందమామలు దీర్ఘజీవులుకూడా.

లోగడ జీవరాసులను గురించిన వివరాలు నాలుగేని పేజీల చొప్పున ప్రకటిస్తూ వచ్చాము. ఈ సంచిక నుంచి వాటికి బదులుగా "ప్రకృతి వింతలు" అన్న సీరియల్ ప్రచురిస్తున్నాము. దీనిని రచించినది తిబోర్ నెకెల్స్ అనే యుగోస్లావియా పరిశోధకుడు. ఈయన దక్షిణ అమెరికాలోని అదిమనివాసులతో చాలాకాలం జీవించి వారిని గురించి అనేక విషయాలు తెలుసుకున్నాడు. ఆయన సరభక్షకులవెంట కూడా కొంతకాలం వున్నాడు. ఆయనకు కలిగిన విచిత్రమైన అనుభవాలు ఈ రచనకు తోడ్పడ్డాయి.

ఈ రచన కథరూపంలో వున్నప్పటికీ ఇందులోని ఘటనలన్నీ రచయిత స్వానుభవాలే.

అట్ట మీ దిబ్బ

యుద్ధంలో తనకు సహాయం చెయ్యమని ధర్మరాజు ఆహ్వానాలు పంపిన వారిలో మద్రదేశపు రాజు, నకులనహదేవుల మేనమామ అయిన శల్యుడొకడు. ఆయన తన అశ్వహిని సేనతో, తన కుమారులతో, సేనాపతులతో ధర్మరాజును చేరవస్తాండగా ఆ వార్త దుర్యోధనుడికి తెలియవచ్చింది. ఆయనను తన పక్షానికి తిప్పకునేటందుకు దుర్యోధనుడొక యుక్తి పన్నాడు.

అతను స్వయంగా పూనుకుని దారివెంట శల్యుడికి మజిలీస్థలాలలో అద్భుతమైన విడిది ఏర్పాటు చేయించి, ఆయనకూ ఆయన పరివారానికి సమస్త సౌకర్యాలూ కలగజేశాడు. తనకి ఇంద్రవైభోగం సమకూర్చుతున్నవాడు ధర్మరాజే అనుకుని శల్యుడు ఒకనాడు తన పరిజనులతో, "మనకి సదుపాయాలు చేస్తున్న వారెవరు? వారికి కొరిన బహుమానం ఇయ్యదలిచాను," అన్నాడు.

ఈ వార్త తెలియగానే దుర్యోధనుడు శల్యుడి ఎడటకు వచ్చి, ప్రేమతో అలింగనం చేసుకుని, "మహాత్మా, మీరు నా సైన్యాలకొక సేనాపతిగా ఉండాలి. ఇదే నా కోరిక!" అన్నాడు, "అడినమాట తప్పను. నీ కోరిక ప్రకారం నీ సైన్యాలను నడుపుతాను. కాని ముందుగా నేనొకసారి పాండవులను చూసి రావాలి," అన్నాడు శల్యుడు. ఇందుకు దుర్యోధనుడు సమ్మతించి, హస్తినాపురానికి వెళ్ళిపోయాడు.

శల్యుడు ఉపప్లావ్యానికి వెళ్ళి పంచపాండవులను చూశాడు. ధర్మరాజు ఆయనకు స్వాగతమిచ్చి ఎంతో గౌరవించాడు. శల్యుడు ధర్మరాజును పరామర్శించి, "మాయాజూదంలో ఓడిపోయి మీరు వడరాని ఇక్కట్లు పడ్డారు. తిరిగి మీకు న్యాయం జరుగుతుంది. రాగల యుద్ధంలో మీకు జయం తప్పక సిద్ధిస్తుంది," అంటూ, తాను దుర్యోధనుడికి మాటఇవ్వటం గురించి చెప్పాడు.

"పెద్దలు అన్నమాట నిలబెట్టుకోవటం ధర్మమే. కాని మీరు నన్ను మన్నించి నా కోరిక ఒకటి నెరవేర్చాలి. యుద్ధంలో కృష్ణార్జునులు పోరాడుతారు. అర్జునుడికి కృష్ణుడు సారథి. కౌరవబలాలలో మిమ్మల్ని మించిన సారథి లేడు. అందుచేత మీరు కర్ణుడికి సారథ్యం చెయ్యవలసి వస్తుంది. అప్పుడు మీరు ఎలాగైనా అర్జునుడు గెలవటానికి తగిన సహాయం చేయాలి!" అని ధర్మరాజు శల్యుణ్ణి వేడుకున్నాడు. శల్యుడు అలాగే చేస్తానని ధర్మరాజుకు మాటబాగాడు.

తీరిన సందేహాలు

వింధ్యపర్వతప్రాంతంలో శంభుడని ఒక పెద యువకుడు ఉండేవాడు. వాడు కొండ చరియలో కష్టపడి వ్యవసాయం చేసి ఏదో విధంగా తన ముసలి తల్లిని పోషిస్తూ వచ్చాడు. ఒకనాడు వాడికొక సందేహం కలిగింది : తన యీడువాళ్లు తనలాగే కష్టపడి ధనవంతులవుతున్నారని, తాను ఏడాది పాడుగునా కష్టపడినా తన పొట్టా, తన తల్లి పొట్టా ఎందుకు నిండదు?

ఆ ప్రాంతాల ఉండేవాళ్ళు, "అనుమానం ఉంటే ఆంగీరస మహామునిని అడుగు!" అనటం ఆచారంగా ఉండేది. ఈ ఆంగీరస మహాముని నాసిక వద్ద కొండలలో తపస్సు చేస్తూ ఉంటాడని చెప్పుకునేవారు.

శంభుడు తన అనుమానం గురించి ఆంగీరస మహామునిని అడగాలని నిశ్చయించాడు. ఈ ఆలోచన తట్టగానే వాడు

తల్లితో, "అమ్మా, నేను నాసికకు బయలుదేరి పోతున్నాను!" అని చెప్పాడు. తల్లి వద్దని ఎంత బతిమాలినా వినిపించుకోక వాడు నాసికకు బయలుదేరాడు.

పోగాపోగా ఒక నిర్జన ప్రాంతంలో వాడి కొక గుడిసె కనిపించింది. అకలిబాధ జొస్తేగా ఉండటంచేత శంభుడా గుడిసెలోకి వెళ్ళి, అందులో ఉండే అవ్వను, "అవ్వా, నాకింత అన్నం పెడతావా? దూరంనుంచి వస్తున్నాను!" అని అడిగాడు.

అవ్వ వాడికి అన్నం పెట్టి, "అయితే, నాయనా, నువ్వు ఎక్కడికి పోతున్నావు? ఏం పనిమీద పోతున్నావు?" అని అడిగింది.

"నేను ఎంత కష్టపడినా నా దారిద్ర్యం ఎందుకు తీరదో ఆంగీరస మహామునిని అడగ బోతున్నాను," అన్నాడు శంభుడు.

"అయితే అయనను ఇంకొక విషయం కూడా అడుగు, బాబూ. నా మనమరాలు

పద్దెనిమిదేళ్ళది. చక్కని చుక్క. కాని అది ఎన్నడూ మాట్లాడి ఎరగదు. దానికి మూగతనం ఎలా పోతుందో కాస్త అడిగి వస్తావా?" అన్నది అవ్వ.

శంభుడు సరేనని అక్కడనుంచి బయలుదేరి మళ్ళీ నడక సాగించాడు. పోగాపోగా ఒక ఊరి వెలిపల వాడికొక ఇల్లు కనిపించింది. వాడా ఇంటి దగ్గర ఆగి ఇంటి యజమానితో, "అయ్యా, దూరంనుంచి వస్తున్నాను. ఆకలిగా ఉంది. కాస్త అన్నం పెట్టిస్తారా?" అని అడిగాడు.

ఆ ఇంటాయన శంభుడికి తనతోబాటు అన్నం పెట్టించి, "అయితే, నాయనా?

నువ్వు ఎక్కడికి పోతున్నావు? ఏం పనిమీద పోతున్నావు?" అని అడిగాడు.

"నేను ఎంత కష్టపడినా నా దారిద్ర్యం ఎందుకు తీరదో, నాసిక వద్దవున్న అంగీరస మహామునిని అడిగి తెలుసుకోబోతున్నాను," అన్నాడు శంభుడు.

"అలాగా? అయితే కాస్త నా విషయం కూడా అడుగుదూ! మా దొడ్లో చక్కగా నవనవలాడే నారింజ చెట్టుంది. ఎన్నాళ్ళు చూసినా ఒక్క పిందెకూడా పడకుండా ఉంది. అంగీరస మహామునిని అడిగి కారణం తెలుసుకు వస్తావా?" అని అడిగాడు గృహస్థు.

సరేనని శంభుడు పోగాపోగా ఒక కీకా రణ్యం మధ్య వాడికొక ఆశ్రమం తగిలింది. ఆ ఆశ్రమంలో ఉండే ముని దగ్గరికి వెళ్ళి శంభుడు, “స్వామీ, ఆకలిగా ఉన్నది, అన్నం పెడతారా?” అని అడిగాడు.

ముని వాడికి భోజనం పెట్టి, “నువ్వు ఎక్కడికి పోతున్నావు? ఏం పనిమీద పోతున్నావు?” అని అడిగాడు.

“నేను ఎంత కష్టపడినా నా దారిద్ర్యం ఎందుకు తీరదో అంగీరసమహామునిని అడిగి తెలుసుకోబోతున్నాను,” అన్నాడు శంభుడు.

“అయితే ఆయనను నా అనుమానం కూడా ఒకటి అడుగుతావా ఏమిటి? ఎంతో

కాలంగా నేను కొన్ని సిద్ధులకోసమై తపస్సు చేస్తున్నాను. కాని నా తపస్సు ఎంతకాలానికీ సిద్ధించకుండా ఉంది. కారణం తెలుసుకు వస్తావా?” అన్నాడు ముని.

శంభుడు సరేనని బయలుదేరి చాలా రోజులు ప్రయాణం చేసి అంగీరసమహా ముని ఉండే చోటు చేరుకున్నాడు.

ఆ మహాముని శంభుణ్ణి ఎంతో అదరంతో తన ఆశ్రమంలోకి తీసుకుపోయి, వచ్చిన పని అడిగాడు.

“మహాత్మా, నేను నాలుగు సందేహాలు తమరిని అడిగి పోదామని వచ్చాను,” అన్నాడు శంభుడు.

“నాకు మూడు సందేహాలకన్న ఎక్కువ తీర్చే నియమం లేదు, నాయనా. నీ సందేహాలలో ఒకటి వదిలేసి మిగిలినవి అడుగు, వాటికి తగిన సమాధానాలు చెబుతాను,” అన్నాడు అంగీరస మహాముని.

శంభుడు కాస్సేపు ఆలోచించి, అన్ని సందేహాలలోకి తన సందేహమే చచ్చు సందేహమనే నిశ్చయానికి వచ్చాడు.

తరవాత వాడు మూగపిల్లను గురించి, గృహస్థు దొడ్డేవున్న కాపులేని నారింజ చెట్టును గురించి, నిద్రించని ముని తపస్సును గురించి, మహామునిని అడిగి ఆయనద్వారా సమాధానాలు తెలుసుకున్నాడు.

తరవాత వాడు ఇంటికి ప్రయాణమై మొదట ముని ఆశ్రమానికి వచ్చాడు. ముని ఆత్రంగా, “అంగీరసుడేమన్నాడు, నాయనా?” అని అడిగాడు.

“మీ తలలో ఏదో మణి ఉన్నదట. మీ తపశ్శక్తి యావత్తూ దానికే పోతున్నదిట. దాన్ని పెరికివేస్తే మీ తపస్సు తప్పక నిద్రిస్తుందని అంగీరస మహాముని చెప్పాడు,” అన్నాడు శంభుడు.

ముని ఆశ్చర్యంతో తన జడలమధ్య తడివి చూసుకుంటే చేతికి మణి తగిలింది. దాన్ని పెరికి ఆ మహాముని శంభుడి కిస్తూ, “దీన్ని నువ్వే ఉంచుకో, నాయనా! ఇక

నేను సిద్ధులు సంపాదించుకుంటాను!” అన్నాడు సంతోషంగా.

శంభుడు మునివద్ద సెలవు పుచ్చుకుని గృహస్థు ఊండే చోటికి వచ్చాడు.

“నా అనుమానం సంగతి అంగీరస మహాముని ఏం చెప్పాడు, నాయనా?” అని గృహస్థు ఆత్రంగా శంభుణ్ణి అడిగాడు.

“మీ నారింజ చెట్టుకింద తొమ్మిది బిందెలనిండా బంగారం ఉన్నదట. వాటిని పైకి తీస్తే చెట్టు చక్కగా కాస్తుందట!” అన్నాడు శంభుడు.

ఈ రహస్యం ఇతరులకు తెలియటం అంత మంచిదికాదని, ఆ గృహస్థు ఆ రాత్రి

శంభుడి సహాయంతో నారింజచెట్టు అడుగున తవ్వాడు. నిజంగానే తొమ్మిది బంగారపు బిందెలూ దొరికాయి.

“నాయనా, నాకు చాలా ఉపకారం చేశావు. ఈ బిందెలలో ఒకటి నువ్వు పట్టుకుపో!” అన్నాడు గృహస్థు.

ముని ఇచ్చిన మణినీ, గృహస్థు ఇచ్చిన బిందెనూ తీసుకుని శంభుడు అవ్వ ఊండే గుడిసె చేరుకున్నాడు.

“నా మనమరాలి విషయం అంగీరస మహామునిని అడిగావా, బాబూ? ఆయన ఏమన్నాడు?” అని అవ్వ ఆత్రంగా శంభుణ్ణి ప్రశ్నించింది.

“అడిగానవ్వా! నీ మనవరాలికి నచ్చిన వరుడు కనబడగానే దానంతట అదే మాట వస్తుందని ఆంగీకరణ మహాముని చెప్పాడు!” అన్నాడు శంభుడు.

సరిగా ఆ క్షణంలోనే అవ్వ మనమరాలు అక్కడికి వచ్చింది.

శంభుణ్ణి చూడగానే ఆ పిల్ల చెక్కిళ్ళు సిగ్గుతో ఎర్రబడ్డాయి. ఆమె అవ్వతో, “ఈయన ఎవరు, అమ్మమ్మా!” అన్నది.

అవ్వ ఆశ్చర్యంతో నిర్వాంతపోయి, “నిజంగా నీ నేట మాట వచ్చిందా, నా తల్లీ! అయితే ఈ అబ్బాయే నీ మొగుడు! మీ ఇద్దరికి ఇవాళే పెళ్ళి చేయిస్తాను!” అన్నది అనందంతో.

ఆ ప్రకారమే శంభుడు ఆ పిల్లను పెళ్లాడి ఆమెనూ, బంగారపు బిందెనూ, మణిని వెంటబెట్టుకుని ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు.

ఈలోపుగా శంభుడి తల్లి కొడుకుకొసం వీడ్చివీడ్చి కళ్ళు పొగొట్టుకుని గుడ్డిదై

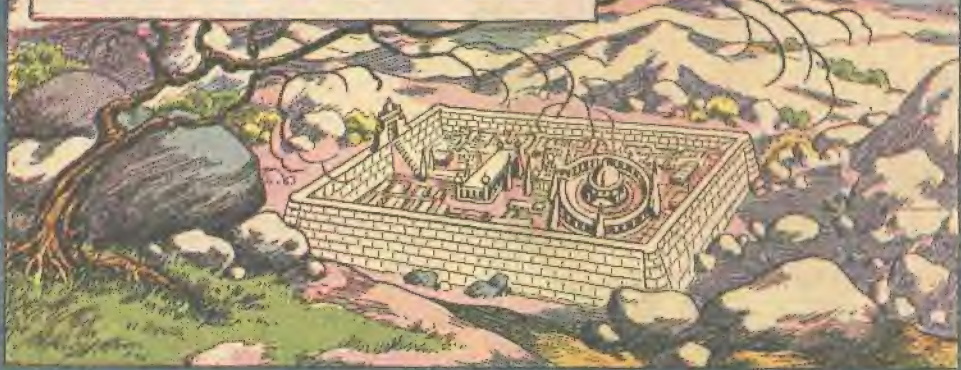
పోయింది. కొడుకు గొంతు విని ఆనందించిందే తప్ప ఆమె వాణ్ణి కళ్ళ చూడలేక పోయింది, తన కొడలిని కళ్ళ చూడలేక పోయింది.

శంభుడు మణిని తీసి తల్లి కళ్ళకు దగ్గరిగా పెట్టి, “ఇదైనా కనిపిస్తున్నదా, అమ్మా?” అని అడిగాడు.

తల్లి దాన్ని తీసుకుని తన కళ్ళకు ఎంతో దగ్గరిగా పెట్టుకుని, “కనిపించటం లేదు, నాయనా!” అంటూండగానే ఆ మణి ఆమె గుడ్డికళ్ళకు తగిలింది. ఆ మరుక్షణమే ఆమె కళ్ళు యధాప్రకారం వచ్చేశాయి. ముని చేసిన తపస్సంతా దిగమింగిన ఆ మణి చాలా మహిమ గలదని శంభుడు తెలుసుకున్నాడు. దాని సహాయంతో తనకు ఏ కష్టాలూ రాకుండా చూసుకుంటూ, బంగారంతో తన కొరికలన్నీ తీర్చుకుంటూ ఆతను తన భార్యతో ఎంతోకాలం సుఖంగా కావరం చేశాడు.

కంచుకోట

మాహావృత్తినగర రాజైన యశోవర్ధనుడు అరవై ఏళ్ళ కాలం అవిచ్ఛిన్నంగా రాజ్య పాలన చేసి వృద్ధుడయ్యాడు. ఇరవై ఏళ్ళ చిన్న వయసులో రాజ్యపాలనకు వచ్చిన అతడు, స్వయంగా అనేక యుద్ధాలు చేసి, రాజ్యపు ఎల్లలను ఎంతో విస్తరింపజేశాడు. అంత పెద్దరాజ్యానికి అధినేత అయినా, యశోవర్ధనుడికి వృద్ధాప్యంలో మనశ్శాంతి లేకుండా పోయింది. అందుకు కారణం అతడి కుమారులు.

యశోవర్ధనుడికి, తపోవర్ధనుడు, గుణ వర్ధనుడు అని యిరువురు పుత్రులు. పెద్ద వాడైన తపోవర్ధనుడు యిరవైఅయిదేళ్ళ వయసువాడు. అతడికి లోకవ్యవహారాలమీద ఏమాత్రం అసక్తి లేదు. అతడెప్పుడూ తన

కాలాన్ని ధర్మగ్రంథాలు పఠించటంలోనూ, వేదాంతులతో, పండితులతో ధర్మసూక్ష్మాల గురించి చర్చించటంలోనూ గడిపేవాడు.

చిన్నవాడైన గుణవర్ధనుడు ఇరవైఏళ్ళ వయసువాడు. అతడిది యింకొక రకం తత్వం. అతడు కేవలం విలాసాల్లో కాలం గడుపుతూండేవాడు. అతడిలో ధర్మా ధర్మ విచక్షణ అన్నదే లేదు. అసత్య వాదులూ, దుండగులూ కపటులూ, అతడికి ఆప్తమిత్రులు.

యశోవర్ధనుడు తన శేషజీవితాన్ని ఏ ఆశ్రమంలోనో దైవభ్యానం చేసుకుంటూ గడపాలనుకున్నాడు. తన రాజ్య పరి త్యాగం చేసేముందు సమర్థుడైనవా డొకడు పరిపాలనా భారం వహించటం అవసరం,

అయితే, మంత్రి సామంతులలో కొందరితో యీ విషయమై మాట్లాడినప్పుడు, వారు గుణవర్ధనుడు రాజు కావటాన్ని వ్యతిరేకించారు. పెద్దవాడైన తపోవర్ధనుడుండగా, చిన్నవానికి రాజరికం కట్టబెట్టడం ప్రజలలో అశాంతిని రేకెత్తించగలడని వారు సంశయం వెలిబుచ్చారు.

ధర్మచింతా, గుణశీలాలూ పున్న తపోవర్ధనుడు రాజుకావటం అందరికీ క్షేమం కాగలదని వారు సలహా యిచ్చారు.

ఈ సలహా యశోవర్ధనుడికి మనస్కరించలేదు. కైత్రధర్మంలో ఏమాత్రం అసక్తిని కనబరచని తన పెద్దకుమారుడు రాజు కావటమంటే, అతడు ఏ మంత్రిచేతి కీలుబొమ్మగానే వుండవలసి వస్తుందని అయన భావించాడు. తను నెత్తురోడ్డి సంతపించిన రాజ్యం, తన వంశీకుల నుంచి పరాయివాళ్ళ హస్తగత మవుతుందని కూడా భయపడ్డాడు.

ఇలాటి భయ సందేహాలతో కొంతకాలం మధనపడి యశోవర్ధనుడు చివరకు ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాడు. అది, తన రాజ్యంలోని సామంతులనూ, పెద్దలనూ ఒకచోట సమావేశపరచటం; వారికి తన అభిప్రాయం తెలియపరిచి, చిన్నవాడైన గుణవర్ధనుణ్ణి

లేకపోతే దేశం అరాజకం పాలవుతుంది. ఐహికవిషయాలమీద ఏమాత్రం అసక్తిలేని తన పెద్దకుమారుడు, తనతరవాత రాజు కావటం దేశానికి క్షేమం కాదు. ఇక పోతే చిన్నవాడు గుణవర్ధను డున్నాడు.

గుణవర్ధనుడి దుండగాలనుగురించి యశోవర్ధనుడు వినివున్నాడు. స్వయంగా అతణ్ణి చాలాసార్లు మందలించటంకూడా జరిగింది. ఇరవై ఏళ్ళ పయనులో ఎవరైనా అలాగే ప్రవర్తిస్తారనికూడా యశోవర్ధనుడు అనుకున్నాడు. రాజ్యభారం నెత్తిన పెడితే, అతడికి బాధ్యతలు తెలిసిరాగలవన్న సమ్మతం కలిగిందాయనకు.

తన తరవాత రాజుగా అంగీకరించవలసిందని కోరటం.

ఇందుకుగాను కొన్నాళ్ళ తరవాత రాజ్యంలోని సామంతులూ, పెద్దలూ సభకు పిలిపబడ్డారు. అందరూ సమావేశం అయిన తరవాత, యశోవర్ధనుడు వారికి తన అభిప్రాయం తెలిపిచాడు. అంతేకాక, గుణవర్ధనుడు తన తరవాత పట్టాభిషిక్తుడు కావటానికి, తన పెద్దకుమారుడైన తపోవర్ధనుడు అభ్యంతరం చెప్పడనికూడా సామంతలకు హామీయిచ్చాడు.

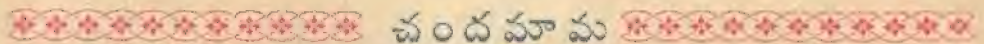
అవగుణాల పుట్ట అయిన గుణవర్ధనుడు రాజు కావటం సభలో ఎవ్వరికీ యిష్టం లేదు. అయినా, ఆ మాట రాజుతో అనేందుకు ప్రతివారూ జంకారు. అలాంటి సమయంలో వీరపుర సామంతుడయిన సూర్యవర్మ ధైర్యంగా సభలో లేచి నిలబడి, గుణవర్ధనుడి దుండగాలను గురించి చెప్పి, అతడు రాజు కావటానికి తగదని తన అభిప్రాయం ప్రకటించాడు.

సభలో హర్షధ్వనాలు చెలరేగినై. సూర్యవర్మ చెప్పినదానిని బలపరుస్తూ చాలామంది సామంతులు మాట్లాడారు. కొందరు యశోవర్ధనుణ్ణి మరి కొంతకాలం రాజ్యపాలనాభారం వహించవలసిందనీ, యీ

కాలంలో తపోవర్ధనుడికి రాజ్య వ్యవహారాల్లో ఆసక్తి కలిగించేందుకు ప్రయత్నించవలసిందనీ విన్నవించారు.

యశోవర్ధనుడికి ఏమి చేసేందుకూ పాలు పోలేదు. ఇందరు సామంతులనూ, పెద్దలనూ వ్యతిరేకించి, తను చిన్న కొడుకును రాజుగా ప్రకటిస్తే, దేశంలో అంత య్యుద్ధం తప్పదు. తన సామంతులందరిలో బలవంతుడూ, పలుకుబడికలవాడూ అయిన సూర్యవర్మ యిలాంటి తిరుగుబాటుకు తప్పక నాయకత్వం వహిస్తాడు. ప్రస్తుతానికి దేశంలో శాంతి కాపాడాలంటే, తను రాజ్యపరిత్యాగం చేసే ప్రయత్నం విర

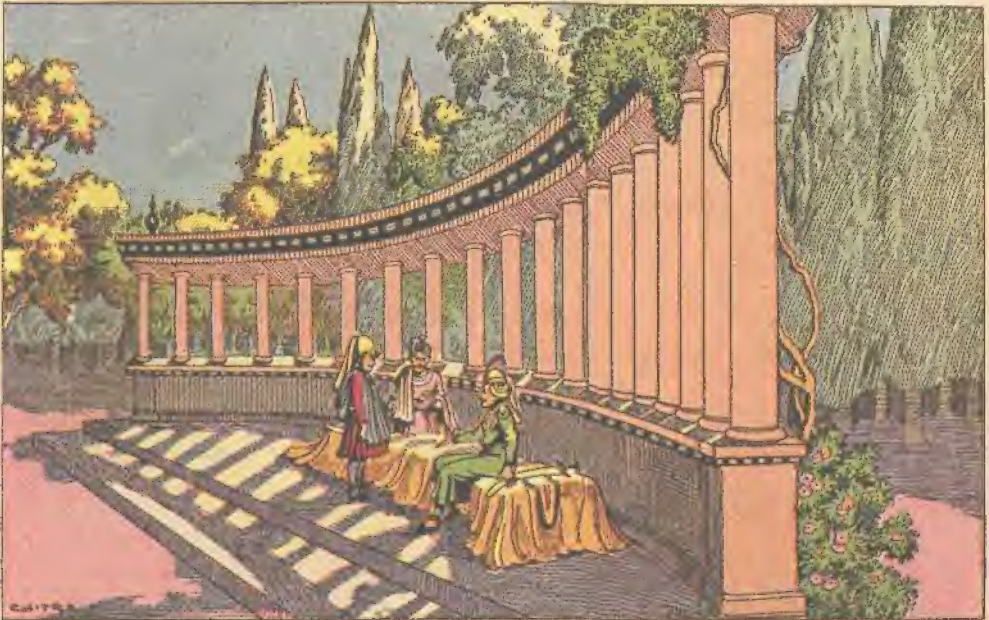

మించుకున్నట్టు ప్రకటించటం ఒక్కటే మంచిమార్గంగా ఆయనకు తోచింది. ఆయన అలాగే చేశాడు. సభికుల్లో అనందోత్సాహాలు వెల్లివిరిసినై.

సభ చాలించిన తరవాత యశోవర్ధనుడు తన మంత్రిని వెంటబెట్టుకుని నేరుగా ఉద్యానవనానికి వెళ్ళాడు. అక్కడ మంత్రిని సంప్రతించగా, అతడు సూర్యవర్మతో ఏకాంతంగా మాట్లాడటం మంచిదని యశోవర్ధనుడికి సలహా ఇచ్చాడు.

సామంతుల్లో బలివంతుడైన అతణ్ణి తమ పక్షం చేసుకుంటే, అంతా చక్క బడగలదని మంత్రి అభిప్రాయపడ్డాడు.

సూర్యవర్మ ఉద్యానానికి పిలిపించ బడ్డాడు. యశోవర్ధనుడు సగౌరవంగా అతడికి తన పక్కన కూర్చునేందుకు చోటు చూపి, "వర్మా! నీవు యీనాటి సభలో నిర్భయంగా వెలువరించిన అభిప్రాయాలతో నేను విశేషవిచిత్రపోయినా, నీ దైర్యాన్ని మెచ్చుకుంటున్నాను. వీరపుర సామంతులెప్పుడూ ప్రభుభక్తిపరాయణులని నాకు తెలుసు. గుణవర్ధనుడు యింకా చిన్నవాడు. నీబోటి అనుభవజ్ఞుల అండ దండలూ, సహాయసహకారాలూ వుంటే, అతడు చక్కని పరిపాలకుడు కాగలడని నా అభిప్రాయం," అన్నాడు.

“మహారాజా! ధర్మాధర్మాలు తెలిసిన వాడూ, సాధుశీలుడూ అయిన యువరాజు తపోవర్తనుడుండగా, మీరు రాజ్యాన్ని మరెవరికో కట్టబెట్టచూడటం, ప్రజల దృష్టిలో న్యాయం అనిపించుకోదు,” అన్నాడు సూర్యవర్మ.

“తపోవర్తనుడు లౌకిక వ్యవహారాల్లో ఆసక్తి వున్నవాడు కాదు. అలాంటివాడివల్ల రాజ్యం అరాజకం పాలవుతుంది,” అన్నాడు యశోవర్తనుడు.

“అతడికి లౌకిక విషయాల్లో ఆసక్తి కలిగించటం విమంతుల కష్టంకాదు. జ్యేష్ఠుడుగా అతడు నిర్వహించవలసిన బాధ్యతలను

గుర్తుచేస్తే, అతడు తప్పక రాజ్యభారం వహించగలడు,” అన్నాడు సూర్యవర్మ.

యశోవర్తనుడు తన మంత్రికేసి సాఖి ప్రాయంగా చూశాడు. మంత్రి, సూర్యవర్మ చెప్పినదానికి అవునన్నట్టు తల వూపాడు.

“అలా అయితే, తపోవర్తనుణ్ణి ఒక్క సంవత్సరంపాటు నీ సంరక్షణలో వుంచు తాను. ఈ కాలంలో అతడికి లౌకిక వ్యవహారాల్లో ఆసక్తి కలిగించి, రాజార్హమైన విద్యాబుద్ధులు నేర్పగలవా?” అని అడిగాడు యశోవర్తనుడు.

సూర్యవర్మ అందుకు అంగీకరించాడు. ముందుగా తను పీఠపురం వెళ్ళి, అక్కడి

పరిపాలనా వ్యవహారాలను తన కుమారుడు చంద్రవర్మకు ఒప్పజెప్పి, కొద్ది రోజులలోనే రాజధానికి తిరిగిరాగలనన్నాడు. ఇందుకు యశోవర్ధనుడు సరేనన్నాడు.

సూర్యవర్మ, యశోవర్ధనుడిదగ్గర సెలవు తీసుకుని తన విడిదికి వెళ్ళాడు. ఆ రోజు సాయంత్రమే బయలుదేరి వీరపురం వెళ్ళేందుకు సన్నాహాలు ప్రారంభించాడు.

సూర్యవర్మ యీవిధంగా తిరుగుప్రయాణానికి సన్నాహాలు చేసుకుంటూ వుండగా, అతణ్ణి దారిలో పొంచివుండి హత్య చేసేందుకు మరొక ప్రదేశంలో ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నవి. దీనికి నాయకుడు సర్పకేతుడనే

ఒక సామంతుడు. అతడి రాజ్యం వీరపురం ఎల్లలలోనే వుంది. ఎలా అయినా తను వీరపురాన్ని చేజిక్కించుకోవాలని అతడు ఎంతకాలంగానో వ్యూహాలు పన్నుతున్నాడు, కాని సాధ్యంకాలేదు. ఈనాడు, యశోవర్ధనుడి చిన్న కొడుకైన గుణవర్ధనుణ్ణి తన పక్షానికి తిప్పకోవటంద్వారా తన పని సానుకూలం కాగలదని అతడు వూహించాడు.

తండ్రి తరవాత తను రాజు కావటానికి వ్యతిరేకించినవాడు వీరపుర సామంతుడైన సూర్యవర్మ అని తెలిసినప్పుడు గుణవర్ధనుడు నిలువెల్లా దహించుకుపోయాడు. అతడి అండ చూసుకునే తతిమ్మా సామంతులుకూడా తనకు వ్యతిరేకులయ్యారని అతడు భావించాడు. కాని, సూర్యవర్మను తను ఒంటరిగా ఎదిరించలేడు. తనవెంట తిరిగే మిత్రుల్లో ఎవరూకూడా అంత ధైర్య సాహసాలు కలవాళ్ళు కారు.

గుణవర్ధనుడు, సూర్యవర్మమీద పగ తీర్చుకోవటం ఎలానా అని ఆలోచిస్తున్న సమయంలో, సర్పకేతుడు అతణ్ణి చూడ వచ్చాడు. ఇద్దరూ ఒకరి మనోభావాలను మరొకరు తెలుసుకున్నారు. కొద్దిమంది అంగరక్షకులతో వీరపురం పోతున్న సూర్యవర్మను, కొండలలో హఠాత్తుగా ఎదిరించి

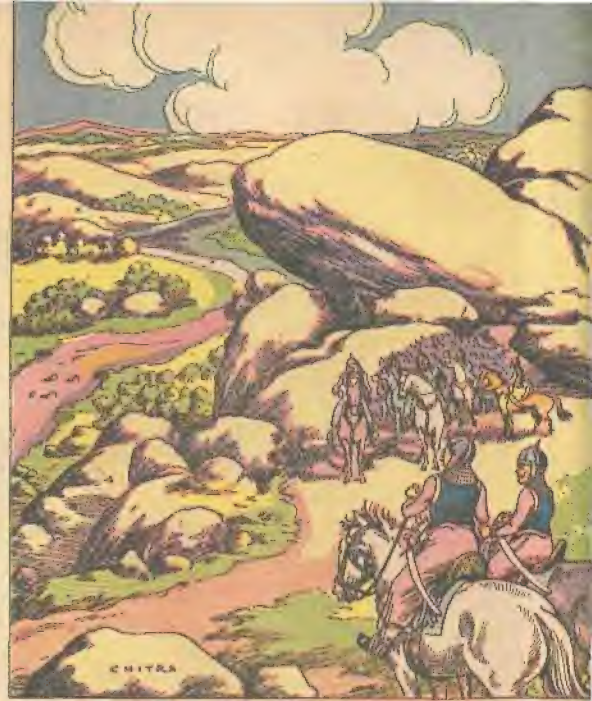

చంపటం చాలా తేలిక అని సర్పకేతుడు చెప్పాడు. అందుకు అపసరం అయిన బలగం తనవెంట వున్నదన్నాడు.

“మీరు యీ పని విజయవంతంగా నెరవేర్చగలిగితే, ఏదో ఒకనాడు మీరు కొరిన సహాయం చేస్తాను. బలవంతుడైన సూర్యవర్మ అటంకం లేనినాడు నేను రాజుకావటం నిజం!” అన్నాడు గుణవర్ధనుడు.

“అందులో సందేహం లేదు. అలా జరుగుతుందని ముందుగా పూహించే, నేను సూర్యవర్మ సంస్థానాన్ని ఆక్రమించుకునేందుకు అపసరమైన పూహం ఆలోచించి వుంచాను. అతడి మరణవార్త తెలియగానే, నా సైన్యం ఆ సంస్థానంమీద పడి ఆక్రమించుకుంటుంది. అందుకు సూర్యవర్మ కొడుకు చంద్రవర్మ పెద్ద అటంకం కాదు. నా సైన్యం అంతా మామూలు పౌరులు ధరించే ఉడుపులు ధరించి వీరపురం కోటను ఆక్రమించుకుంటారు. యశోవర్ధన మహారాజుకు, అది క్రూరుడైన సామంతుడిమీద సంస్థానప్రజలు చేసిన తిరుగుబాటుగా కనిపించేటట్లు చూడాలి,” అన్నాడు సర్పకేతుడు.

“అందుకు అపసరం అయిన సహాయం నేను చేస్తాను. సూర్యవర్మ ప్రజాకంటకు

డని మా తండ్రిగారితో సమయం చూచుకుని చెప్పతాను. అతడి హత్య వీరపుర సంస్థాన సరిహద్దుల్లోనే జరగటం దీన్ని బాగా బలపరుస్తుంది. తతిమ్మా ఏర్పాట్లు మీరు చేయండి,” అన్నాడు గుణవర్ధనుడు.

గుణవర్ధనుడి మాటలు సర్పకేతుడికి చాలా ఉత్సాహాన్ని కలిగించినై. బలవంతుడైన సూర్యవర్మ అటంకం తెలిగిననాడు, గుణవర్ధనుణ్ణి మాహిష్మతీ నగరరాజును చేయటం ఏమంత కష్టంకాదని అతడికి తోచింది. సూర్యవర్మను హత్యచేసిన తరువాత తను వీరపుర సంస్థానాన్ని తన సంస్థానంలో కలుపుకోవటమే గాక, మాహి

మృతి రాజాస్థానంలోకూడా గొప్ప పలుకుబడిని సంపాదించవచ్చునుకున్నాడు.

ఈ విధంగా సూర్యవర్మను హత్య చేసేందుకు కుట్ర పన్నిన సర్పకేతుడు హడావిడిగా రాజధానీనగరం వదిలి, తన అనుచరులతో వీరపుర సంస్థాన సరిహద్దుల్లో పొంచివుండి సూర్యవర్మ రాకకొసం ఎదురు చూడసాగాడు.

సూర్యవర్మకు తనమీద జరుగుతున్న కుట్రవిషయం ఏమీ తెలియదు. అతడు కొద్దిమంది అనుచరులతో, సేవకులతో కలిసి ఆ సాయంకాలమే తన సంస్థానానికి బయలుదేరాడు. మధ్యదారిలో ఆ రాత్రికి ఒకచోట మజిలీచేసి, సూర్యోదయం కాగానే మళ్ళీ ప్రయాణం సాగించాడు.

అనాటి సూర్యాస్తమయ సమయానికి సూర్యవర్మ తన సంస్థాన సరిహద్దులను చేరాడు. ఆ ప్రాంతమంతా కొండలా, చిట్టడవులామయం. ఏ ప్రమాదాన్నీ శంకించని

సూర్యవర్మ తన గుర్రాన్ని ముందు నడుపుతూ, తను యువరాజు విషయంలో స్వీకరించ నున్న కొత్త బాధ్యతలను గురించి ఆలోచిస్తున్నాడు.

హఠాత్తుగా కొండగుట్టలలో చిన్న కలకలం బయలుదేరింది. సూర్యవర్మ ఆధ్వని వింటూనే గుర్రాన్ని ఆపి వెనుదిరిగి తన అనుచరులకేసి చూసేంతలో, రాళ్ళవెనక నుంచి, చెట్లవెనకనుంచి సామాన్య పౌరుస్తులు ధరించివున్న అనేకమంది సాయుధులైన రౌతులు భీకరంగా అరుస్తూ వాళ్ళమీద పడ్డారు. సూర్యవర్మ రెప్పపాటు కాలంలో ఒరనుంచి కత్తిరూసి, శత్రువులను ఎదుర్కున్నాడు. కాని, అసరికే అతడు తన అనుచరులనుంచి వేరు చేయబడ్డాడు. పదీ పన్నెండుమంది సాయుధులు భీకరంగా అరుస్తూ ఒక్కొక్కటిగా అతడి మీద విరుచుకుపడ్డారు.

—(ఇంకా వుంది)

ప్రేమోపాసకులు

విసుగుచెందని విక్రమార్కుడు మరొకసారి చెట్టువద్దకు వెళ్ళి, శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే శ్మశానంకేసి మౌనంగా నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, “రాజా, ఈ నిగిరాత్రివేళ హాయిగా హంసతూలికాతల్పంపై నిద్ర పోక ఇలా శ్రమపడుతున్న నిన్ను చూస్తే నా గుండె కరిగిపోతున్నది. సాధారణంగా ప్రేమించిన వారు మాత్రమే అత్యంత సాహసంతో అష్ట కష్టాలనూ బుద్ధిపూర్వకంగా ఎదుర్కొంటారు. ఇందుకు దృష్టాంతంగా నీకు నంద సునందుల కథ చెబుతాను విను,” అంటూ ఈ కింది కథ చెప్పసాగాడు :

ఒకప్పుడు శరభదేశానికి సాళ్వదేశానికి మధ్య గొప్ప యుద్ధం జరిగింది. ఆ యుద్ధంలో సాళ్వదేశం పూర్తిగా ఓడిపోవటమే గాక సాళ్వరాజు పంశం యావత్తూ సర్వనాశనమయింది. శరభదేశపు రాజు

బేతాళ కథలు

రాజ వంశానికి చెందినవారు. సయాన అన్నదమ్ములు కారు గాని, దగ్గిరదాయాదులు. కొద్దిపాటి చికిత్సతోనూ ఆహారంతోనూ వారు చావు తప్పి బయటపడ్డారు. కాని వారు తనకు పరమశత్రువులు గనక సునత్నేనుడు వారిని శరభసగరానికి తీసుకుపోయి వారికి యావజ్జీవ కారాగారం విధించాడు. యుద్ధరంగంలో ప్రాణాలు వదిలి వీరస్వర్గానికి పోవలసిన నందసునందులు కారాగార నరకంలో చిక్కుకుపోయారు. వారు ఆ ఖైదునుంచి ప్రాణాలతో బయటపడే అవకాశం లేదు.

సునత్నేనుడు యుద్ధం పూర్తి కాగానే సాళ్వ రాజధానిని తన సైనికులచేత కొల్లగొట్టించాడు. కొందరు సైనికులు నగరాన్ని దోచుకున్నారు. పాతిపెట్టిన నిధులకోసం కొందరు ఇళ్ళు పడగొట్టి గోడలు తవ్వారు. మరి కొందరు యుద్ధరంగమంతటా తిరిగి చచ్చిపోయినవారిని దోచుకున్నారు. ఇలా శవాలను దోచుకునేవారికి ఇద్దరు యోధులు కొనప్రాణాలతో దొరికారు. సునత్నేనుడి భటులు వారిని తమ రాజుగారి గుడారానికి తీసుకుపోయారు.

ఇలా యుద్ధరంగంలో సునత్నేనుడికి దొరికినవారే నందసునందులు. వారు సాళ్వ

సునత్నేనుడికి మనోరమ అని ఒక చెల్లెలున్నది. అమెకు యుక్తవయసు వచ్చింది గాని తగిన పరుడు కనబడనందున అన్నగారు ఆమెకింకా వివాహం చెయ్యలేదు. మనోరమ చక్కదనం అప్పరసలను మించినది. చక్కదనానికి తోడు మంచి వివేకం కూడా కలది. శరత్కాలం వెళ్ళి పసంతకాలం రాగానే ఆమె ప్రతిరోజూ ఉద్యానవనానికి వెళ్ళి తనకు నచ్చిన పూలుకోసి తెచ్చుకోవటం అమెకు అలవాటు. ఆవిధంగా ఆమె ఒకనాడు ఉద్యానవనానికి వచ్చింది.

ఈ ఉద్యానం ఖైదుకు ఒక పక్కగా ఉన్నది. నందసునందు లున్న చోటనుంచి

ఈ ఉద్యానవనంలో ఒక భాగం కనిపిస్తుంది. గవాక్షంవద్ద నిలబడి ఉద్యానంలోకి పరధ్యానంగా చూస్తున్న నందుడికి మనోరమ అకస్మాత్తుగా కనిపించింది.

“తమ్ముడూ, ఆమె వనదేవతా? లేక మనిషా? ఇంత అందగత్తెను నేనెక్కడా చూడలేదు. ఈమెను తప్ప నేనింకెవరినీ ప్రేమించలేను!” అన్నాడు నందుడు.

సునందుడుకూడా గవాక్షందగ్గరికి వచ్చి మనోరమను చూసి మరుక్షణమే ప్రేమాగ్నిలో పడిపోయాడు. వారు చూస్తూండగానే మనోరమ కనుచూపు దాటి పోయింది. నంద సునందులు ఒకరినొకరు చూసుకున్నారు.

“కీడులోకూడా మేలుంటుంది, అన్నా! మన ప్రారబ్ధం బాగుండక ఈ ఖైదులో చిక్కి పోయామని అనుకున్నాను. కాని, ఖైదులో ఉండబట్టేకదా ఈ జగన్మోహినిని ప్రేమించే అవకాశం కలిగింది! రోజూ ఆమె కనబడే పక్షంలో సూరేళ్లయినా ఈ ఖైదు సంతోషంతో భరిస్తాను!” అన్నాడు సునందుడు.

ఈ మాటలు విని నందుడు తమ్ముడి పైన మండిపడ్డాడు.

“నేను ప్రేమించిన స్త్రీని నువ్వెలా ప్రేమిస్తావు? నీకు ధర్మం ఆపాటకూడా

తెలియదా? నేను నీకన్న పెద్దవాణ్ణి, ఆమెను ముందు నేను చూశాను, చూస్తూనే ప్రేమించాను. నాప్రేమ సఫలం కావటానికి నువ్వు సహాయపడవలసింది పోయి నాపై పోటీకి వచ్చి, నేను ప్రేమించిన మనిషి నే నువ్వు ప్రేమిస్తావా?” అని నందుడు సునందుణ్ణి నిష్ఠురాలాడాడు.

“అత్మరక్షణలోనూ, ప్రేమలోనూ వివరికి వారే! నాయిష్టం, నేను ప్రేమిస్తాను. నాకు నీపెత్తన మేమిటి?” అని సునందుడన్నాడు.

ఇద్దరూ వాదించుకున్నారు, ఒకరినొకరు నిందించుకున్నారు. బద్ధవిరోధులయ్యారు. ప్రేమ వారిమధ్యన చిచ్చుపెట్టింది. తాము

ప్రేమించిన స్త్రీ ఎవరోకూడా వారికి తెలియదు. ఆమెను పెళ్లాడే అవకాశం ఇద్దరిలో ఏ ఒకరికీ లేదు. కాని ఈ వివేచన వారికిద్దరికీ లేకుండాపోయింది.

మనోరమ ప్రతి సాయంకాలమూ ఉద్యానానికి వచ్చి వారికి కనిపించేది. ఆమెను చూస్తున్నంతసేపూ వారికి స్వర్గంలో ఉన్నట్టే ఉండేది. ఆమె కనపడకుండా పోగానే వారిద్దరిరూ గర్భశత్రువులలాగా పోట్లాడుకోవటం ప్రారంభించేవారు.

ఇలా కొన్ని మాసాలు గడిచాయి.

ఒకరోజు మగధదేశపు రాజు సునత్యేనుణ్ణి చూడవచ్చాడు. వారిద్దరూ తల్లుల

వైపున దగ్గర బంధువులు. తాను సాళ్వదేశాన్ని జయించి, రాజధానిని నేలమట్టం చేసిన సంగతి, తన శత్రురాజు పరివారానికి చెందిన నందసునందులను తెచ్చి యావజ్జీవ కారాగారశిక్ష విధించిన సంగతి సునత్యేనుడు మగధరాజుతో చెప్పాడు.

మగధరాజు ఆశ్చర్యంతో, “సునందుణ్ణి ఖైదులో ఉంచావా? అతనూ నేనూ ఒక గురువుపద్ద చదువుకున్నాం సుమా! నేనివాళ చాలా చెడ్డవార్త విన్నాను,” అన్నాడు.

సునత్యేనుడు కొంచెం ఆలోచించి, “సునందుడు ఖైదీగా ఉండటం నీకు బాధ కలిగించే పక్షంలో అతన్ని ఈ రోజే చెర

విడివిస్తాను!” అంటూ సునందుణ్ణి విడిపించటానికి ఉత్తరువిచ్చాడు. తరువాత ఆయన సునందుడితో, “నీ అదృష్టం బాగుంది. అందుచేత నీకు విమోచనం లభించింది. అయితే నువ్వు నాకు గర్భశత్రువువే, అందు వల్ల నారాజ్యం విడిచిపెట్టటానికి ఒకరోజు గడువిచ్చాను, వెళ్లి పో. ఆ తరువాత నువ్వు నా రాజ్యపు సరిహద్దులో కనిపించావంటే తక్షణం శిరచ్ఛేదం చేయిస్తాను,” అన్నాడు.

సునందుడు ఆ రోజే బయలుదేరి తన దేశానికి వెళ్లిపోయాడు. కాని స్వేచ్ఛ లభించిందన్న ఆనందం అతనికి కొంచెం కూడా దక్కలేదు. సాళ్వదేశం కళా

కాంతులు లేకుండా ఉంది. రాజధాని ఉండ పలసిన చోట శిథిలాలుమాత్రమే ఉన్నాయి. పూర్వం అతన్ని ఎరిగున్నవారు కొందరు అతన్ని చేరదీసి అతనికొక ఇల్లు ఇప్పించారు. కాని జీవితంలో అతనికి ఏమాత్రమూ ఆనందం లేదు.

“ఈ స్వేచ్ఛ దేనికి? ఆ చెరసాలలో ఉంటే నాప్రియురాలిని ఎప్పుడైనా చూసి ఆనందించేవాణ్ణిగద! ఇప్పటికీ ఆమెను కళ్ల చూసే అదృష్టంకూడా లేదు. ఆమె కోసం కుమిలి ఏడవటం తప్ప నాకింకేమీ మిగలలేదు. నాకన్న నందుడు ఎన్నోరెట్లు అదృష్టవంతుడు. వాడు రోజూ ఆమెను కళ్ల

చూసి అయినా పంతోపెస్తాడు,” అనుకున్నాడు సునందుడు.

అక్కడ నందుడుకూడా ప్రతిరోజూ బాధపడుతూనే ఉన్నాడు.

“సునందుడు ఏదో మాయోపాయం చేసి ఖైదునుంచి బయటపడ్డాడు. ఇక వాడా స్త్రీని పెళ్లాడటానికి అడ్డేమీ లేదు. మరొకవిధంగా ఆమెను పెళ్లాడలేకపోతే దేశానికి తిరిగి వెళ్లి పెద్ద సేనను పోగుచేసుకుని సునత్నేనుడిపైకి దండెత్తి వచ్చి, యుద్ధంలో గెలిచిఅయినా ఆమెను పెళ్లాడగలడు. నేనే ఏమీ చేతగాని అనమర్దపు స్థితిలో యిక్కడ పడిఉన్నాను,” అనుకున్నాడు సందుడు.

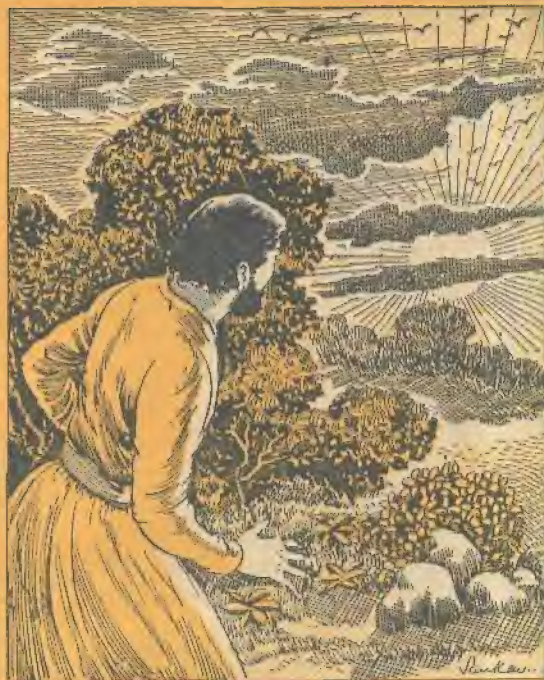
ఒక ఏడాది గడిచింది. సునందుడి మనసు అరోజుకారోజు బరువెక్కుతున్నదేగాని కొంచెంకూడా తేలికపడటంలేదు. అతను తన ప్రియురాలిని చూసి ఏడాది అయింది. ఈలోపల నందు డామెను ఎన్ని సార్లు చూసి ఆనందించాడో! ఇలా ఆలోచించటంవల్ల సునందుడికి నిద్రాహారాలు కూడా లేకుండా పోయాయి.

“ఇలా జీవించేకంటే ఆమెను చూస్తూ చచ్చిపోవటమే మేలు. నేను శరభదేశం పోతాను!” అని సునందుడు నిశ్చయించుకున్నాడు. అతను అద్దంలో చూసుకున్నాడు. గడిచిన ఏడాదిలోనూ అతని ముఖం ఎంతో మారిపోయింది, ఒకవేళ అతను శరభదేశం వెళ్ళినా అతనినెవరూ గుర్తించలేరు. అందుచేత సునందుడు తన పేరు మార్చుకుని, సోమపాలుడని పేరుపెట్టుకుని శరభదేశానికి బయలుదేరి వెళ్లాడు.

అతను అనుకున్నట్టే అతన్ని ఎవరూ గుర్తించలేదు. రాజభవనంలో అతనికి సులువుగా కొలుపు కుదిరింది. అతను యువకుడూ, బలం గలవాడూ కావటంచేత మొదట్లో మోటపనులు సయితం ఉత్సాహంతో చేశాడు. అయితే అతను తెలివిగలవాడనీ, బాధ్యతలు నిర్వర్తించగలవాడనీ

దివాణం అధికారులు అతనికి కొంత పెత్తనం ఇచ్చి పెద్ద ఉద్యోగిని చేశారు. ఈ ఉద్యోగంలో అతనికి రాబడి, పలుకుబడి కూడా హెచ్చింది. ఇతర ఉద్యోగులలాగా రాజుగారి సొమ్ము ఎలా తిందామా అన్న దుగ్ధ లేనివాడు గనక అతను అందరికీ మంచివాడయ్యాడు. అతనికి కాపలిసింది తన ప్రియురాలిని చూస్తూఉండటం. అమె సాక్షాత్తు రాజుగారి చెల్లెలేనని అతనికి ఇప్పుడు తెలిసింది. రోజూ అమెను చూడటానికి, అమెతో మాట్లాడటానికి కూడా అతనికి వీలుండేది. అతని కిప్పుడు అచ్చగా స్వర్గంలో ఉన్నట్టే ఉన్నది.

ఇలా ఉండగా ఒకస్మాత్తుగా ఒకరాత్రి నందుడు ఖైదునుంచి తప్పించుకున్నాడు. ఖైదుకాపలావా డొకడు అతనికి పారిపోవటానికి సహాయం చేశాడు. అయితే అతను నగరం దాటి ఆటే దూరం వెళ్ళకమునుపే తెల్లవారిపోయింది. పగలు జననంచారం ఉంటుంది. తనను ఎవరో ఒకరు చూసి గుర్తించగలరు. తాను తిరిగి రాజుగారికి దొరికినట్టయితే తప్పక తన పీక తెగిపోతుంది. ఏదోవిధంగా శరభరాజ్యం నుంచి బయటపడి సాళ్ళదేశం చేరుకుంటే, తాను పెద్దసేనను పొగుచేసి సునత్నేసుడిపై యుద్ధం

చేయవచ్చు. యుద్ధంలో తాను గెలిచాడా తన ప్రియురాలు తనకు ధక్కుతుంది; చచ్చిపోవటమే జరిగితే తన కష్టాలన్నీ ఈడేరుతాయి. తనకన్న ముందే విడుదల పొందిన సునందుడు ఈ పని చేసి ఉండవలసింది. ఆ పని ఇప్పుడు తాను చేస్తాడు.

ఈ విధంగా ఆలోచించినవాడై నందుడు పగలల్లా ఏ పాదలోనో దాక్కుని చీకటి పడగానే తిరిగి ప్రయాణం సాగించ నిశ్చయించి శరభనగరం వెలవల గల అడవిలో ఒక పాదలో దూరి దాక్కున్నాడు.

ఒక జాము పొద్దెక్కిసరికి విధివశాన సునందుడు పికారుగా ఆ అడవిలోకి

వచ్చాడు. మనిషి అలికిడి వినిన నందుడు పొదలోనుంచి చూసి సునందుణ్ణి గుర్తించి, బయటికి వచ్చి, “నువ్వు ఇక్కడ ఎలా ఉన్నావు?” అని అడిగాడు.

సునందుడు నందుడితో తాను మారు పేరు పెట్టుకుని రాజభవనంలోనే ఉద్యోగం చేస్తున్న కథ యావత్తూ చెప్పాడు. నందుడు తాను ఖైదునుంచి తప్పించుకున్న సంగతి, మనోరమను పెళ్ళాడటానికి తాను యుద్ధం తలపెట్టిన సంగతి సునందుడితో చెప్పి, “నాకిప్పుడు నువ్వు నిజంగా గర్భశత్రువువు! ఎందుచేతనంటే నేను తలపెట్టిన పనికి నువ్వు ఒకడవే పానకంలో పుడకలాగా అడ్డు

న్నావు. అందుచేత మన ఇద్దరమూ జీవించి ఉండటం పానగదు. మనలో ఎవరుండాలో తేల్చుకుందాం!” అన్నాడు.

“నీ దగ్గిరా ఆయుధాలు లేవు, నా దగ్గిరా ఆయుధాలు లేవు. మనం ఎలా యుద్ధం చేస్తాం? రేపు ఈవేళవరకూ నువ్విక్కడే ఉన్నట్టయితే నేను రెండు కత్తులు తెస్తాను,” అన్నాడు సునందుడు.

నందుడు సరేనన్నాడు. ఆ రాత్రి అతను ప్రయాణం మానుకుని, ఆ పొదలోనే గడిపాడు. మర్నాడు తెల్లవారుతూ నే సునందుడు రెండు కత్తులు తీసుకుని అక్కడికి వచ్చాడు. వాటితో ఆ ఇద్దరూ భీకరమైన ద్వంద్వయుద్ధం ప్రారంభించారు.

ఆ రోజే సునత్నేసుడు తన భార్యనూ, చల్లెలిని వెంటబెట్టుకుని రథంపై లేళ్ళను వేటాడటానికి బయలుదేరాడు. రథం అరణ్యం ప్రవేశించిన కొద్దిసేపటికే, కత్తులు ఒకదాని కొకటి తగిలే చప్పుడు వినిపించింది. రాజు వెళ్లి చూసేసరికి రక్తప్రవాహాలతో తడిసి పోరాడుతున్న సంద సునందులు కనిపించారు.

“అపండి! ఎవరు కత్తి ఎత్తితే వారిని చంపేస్తాను!” అంటూ సునత్నేసుడు వారిని సమీపించి, “మీరెవరు?” అన్నాడు.

నందుడు రాజుకు తన కథా, సునందుడి కథా చెప్పేశాడు. అతను ఏమీ దావలేదు. అంతా విని రాజు అశ్చర్యచకితుడయ్యాడు. తన చెల్లెలిపైన గల ప్రేమకొద్దీ నంద సునందులు తమ ప్రాణాలు ఒడ్డిన పద్ధతి చూసి ఆయన ముచ్చటపడ్డాడు. సునందుడు ఖైదునుంచి బయటపడికూడా శరభరాజ్యానికి తిరిగివచ్చి, మనోరమను చూస్తూ ఉండ గలందులకై తన ప్రాణానికి అపాయం కలిగే పని చేశాడు. నందుడు తన ప్రేమను సునందుడితో పంచుకోలేక అతన్ని చంపడమో తాను చావటమో జరగాలని తీర్మానించాడు. ఇద్దరి ప్రేమా అత్యాశ్చర్య కరమైనదే.

సునత్నేనుడు ఇద్దరినీ క్షమించాడు. ఇద్దరి ప్రేమకూ తగిన ప్రతిఫలం లభించా లనే అతని ఉద్దేశం. అయితే మనోరమ ఇద్దరిలో ఒకరినే పెళ్లాడగలదు. అందుచేత వారిద్దరి ప్రేమలలో ఏది గొప్పదో తెల్పే భారం మనోరమపైనే పెట్టదలిచాడు రాజు. ఆయన మనోరమతో, “అమ్మా, వీరిద్దరిలో ఎవరినో ఒకరిని పెళ్లాడే అవకాశం నీకిస్తే నువ్వెవరిని పెళ్లాడతావు?” అని అడిగాడు.

మనోరమ తడుపుకోకుండా నందుణ్ణి ఏరు కున్నది. సునత్నేనుడు వారిద్దరికీ వైభవంగా

పెళ్లిచేసి సాత్వరాజ్యాన్ని నందుడికి తిరిగి ఇచ్చేశాడు.

సునందుడు మటుకు హతాశుడై చేయ గలిగించేమీ లేక దేశాలు వట్టి పోయాడు.

బేతాళుడి కథ చెప్పి, “రాజా, మనోరమ నందసునందులలో నందుడి ప్రేమ ఎక్కువని ఎలా నిర్ణయించింది? తనకింద సేవకుడుగా అనిగిమనిగి ఉంటున్న సునందుణ్ణి వదిలేసి, తనపై యుద్ధం తలపెట్టిన నందుణ్ణి తన చెల్లెలు వరిస్తే సునత్నేనుడు ఎందుకు అభ్యంతరం చెప్పలేదు? ఈ ప్రశ్నకు సమా ధానం తెలిసికూడా చెప్పకపోయావో నీ తల పగిలిపోతుంది” అన్నాడు.

“నందుడి ప్రేమ నునందుడి ప్రేమ కన్న ఎక్కువైన దనటానికి ఎలాటి సందేహమూ లేదు. నునందుడుకూడా మనోరమను ప్రేమించినప్పటికీ, ఆ ప్రేమకోసం అతను అపాయకరమైన పనులకు పూనుకోలేదు. అమెను తన భార్యగా చేసుకునేటందుకు అతను ఎలాటి ప్రయత్నమూ చేయలేదు. అతను శరభదేశానికి తిరిగి రావటం సాహసమైన పనే, కాని తనను ఎవరూ గుర్తించరని రూఢి చేసుకున్న మీదటనే అతను ఆ సాహసానికి ఒడిగట్టాడు. నందుడు అలాకాదు. అతని లక్ష్యం మనోరమను పెళ్ళాడటం. అందుచేతనే అతను నునందుడి పోటీ ఏమాత్రమూ సహించలేక పోయాడు. అతను ఖైదునుంచి తప్పించుకోవటమూ, నునందుడి సంగతి తేల్చుకునేటందుకు ఒక రోజుల్లా శరభదేశంలో ఉండి పోవటమూ, సేనను పోగుచేసుకుని వచ్చి శరభదేశపురాజును ఓడించాలని నిశ్చయించ

టమూ మొదలైన పనులు అతను చేశాడు. అవి అత్యంత ప్రమాదకరమైన పనులు. అందుకే మనోరమ అతని ప్రేమను స్వీకరించింది. ఇక నునత్సేనుడు అభ్యంతరం చెప్పకపోవటానికి ప్రబలమైన కారణం ఒకటి ఉంది. మనోరమకోసం నందుడు నునత్సేనుడిపై యుద్ధం తలపెట్టాడే గాని, అతను గెలిచే అవకాశం ఏమీ లేదు. సాళ్వదేశం ఏనాడో చితికిపోయింది. అది బాగా ఉన్నప్పుడే సాళ్వరాజు తనతో పోరి ఓడి పోయాడు. అలాటి పరిస్థితిలో నందుడు తనకు ప్రమాదకరమైన శత్రువు అయే అవకాశం ఏమీ లేదు. ప్రేమయొక్క ప్రేరణ చేతనే నందుడు అలాటి ఆలోచన చేశాడని గ్రహించి నునత్సేనుడు వివాహానికి అంగీకరించాడు,” అని విక్రమార్కుడు చెప్పాడు.

రాజుకు ఈ విధంగా మౌనభంగం కాగానే బేతాళుడు శపంత్ సహా మాయమై తిరిగి చెట్టెక్కాడు. —(కల్పితం)

నేర్పరులైన దొంగలు

పూర్వం అరేబియాలోని ఒక దేశంలో ఇద్దరు దొంగలుండేవారు. వారిలో ఒకడు పగటి దొంగ; వాడు జేబులు దోచి డబ్బు గడించేవాడు. రెండవవాడు రాత్రిదొంగ; కన్నాలు వేసి దొంగతనాలు చేయటం ద్వారా ధనం సంపాదించేవాడు.

ఈ దొంగలిద్దరూ తమకు తగిన అంద గత్తె నొకతెను చూసి పెళ్ళాడగోరారు. ఇద్దరూ ఒకతనె ప్రేమించటంచేత ఆ పిల్ల వారిలో ఎవణ్ణి చేసుకోవాలో తెల్పుకోలేక పోయింది. నన్ను చేసుకోమంటే నన్ను చేసుకోమని వారు పిడించటంచేత ఆమె వారిద్దరి తోనూ ఈ విధంగా చెప్పింది: “మిరిద్దరూ దొంగతనాలు చేసి బతికేవాళ్ళే, ఇద్దరూ నన్ను పోషించగలవాళ్ళే. కాని మీ ఇద్దరిలో ఎవరు ఎక్కువ నేర్పరి అయితే వాణ్ణి చేసుకోవాలని నాకున్నది. అందుచేత మీ ఇద్దరూ కూడబలుక్కుని ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి

నట్టయితే నేను మీలో నేర్పరిని పెళ్ళాడగలను,” అన్నదామె.

దొంగలిద్దరూ ఆమె చెప్పినదానికి సరేనని ఒకరి నేర్పరితనం ఒకరికి చూపించటానికి నిశ్చయించుకున్నారు.

“ముందు నా నేర్పరితనం నీకు చూపుతాను. తరవాత నీ నేర్పరితనం నాకు చూపుదువు గాని. ఆ తరవాత మన ఇద్దరిలో ఎవరు గొప్ప అయినదీ తెల్పుకుందాం!” అన్నాడు పగటి దొంగ, కన్నపు దొంగతో.

కన్నపు దొంగ ఇందుకు ఒప్పుకున్నాడు, ఇద్దరూ కలిసి షరాబువీధికి వెళ్ళారు. అక్కడ ఒక వడ్డివ్యాపారస్తుడు వ్రతి దుకాణానికి వెళ్ళి, ఆ దుకాణదారులు తన కివ్వ పలసిన బాకీలూ, వడ్డీలూ పసూలుచేస్తూ వీధివెంట వెళ్ళటం వారికంట పడింది.

“ఆ వడ్డివ్యాపారిని చూడు. వాడి జేబులో ఉండే సంచీలో చాలా సొమ్ముంటుంది.

“నా తెలివి ఈ సంచీని కాజేయ్యటంలో లేదు. ఇది నాదేనని వ్యాయాధికారిచేతనే అనిపిస్తాను చూస్తూ ఉండు. అలా చేయని పక్షంలో రక్షణలు నాదగ్గర ఈ సొమ్ము పట్టుకుని దొంగసొమ్ముని సులువుగా రుజువు చేస్తారు. అందుచేత, ఈ సొమ్ము నాదేనని ముందే రుజువు చేసేస్తాను!” అన్నాడు పగటిదొంగ.

“అది సాధ్యమేనా?” అన్నాడు కన్నపు దొంగ.

“నువే చూస్తావుగా!” అంటూ జేబు దొంగ తన స్నేహితుణ్ణి ఒక సందులోకి తీసుకుపోయి, అక్కడ సంచీ విప్పి అందులో ఉన్న మొహరీలు లెక్కించాడు. సరిగా అయిదుపందల మొహరీలు ఉన్నాయి. వాటిలోనుంచి పది తీసి తన జేబులో వేసు కుని, తనపద్ద ఉన్న రాగిముద్రిక ఒకటి సంచీలో వేసి, జేబుదొంగ సంచీని యథా ప్రకారం కట్టేశాడు.

తరవాత అతను మళ్ళీ షరాబు వీధిలోకి వచ్చి, పడ్డివ్యాపారి వెనకగా కొంతదూరం వెళ్ళి అ సంచీని తిరిగి ఉపాయంగా ఆయన జేబులో వేసేశాడు.

ఈ పాటికి పడ్డివ్యాపారి తన దుకాణం దగ్గరికి వచ్చి లోపలికి పోబోతున్నాడు.

దాన్ని కాజేసుకు వస్తాను చూసుకో!” అన్నాడు పగటి దొంగ.

ఈ మాటలు విని కన్నపు దొంగ ఆశ్చర్య పడ్డాడు. వాడికి చీకటిమాటున దొంగతనాలు చెయ్యటం చేతనవును గాని, పట్టపగలు పదిమంది తిరిగే వీధిలో జేబు కొట్టటం ఎంతమాత్రమూ చేతగాదు. కాని ఆ విద్య తెలిసిన పగటిదొంగ పడ్డివ్యాపారి వెనకే నాలుగడుగులు సడిచి సునాయాసంగా ఆయన జేబులో ఉండే మొహరీల సంచీ లాగేసి తన స్నేహితుడిపద్దకు తిరిగి వచ్చాడు.

“నువు నిజంగా అరితేరినవాడివే సుమా!” అన్నాడు కన్నపు దొంగ.

చందమామ

ఇంతలో జేబుదొంగ గట్టిగా గొంతెత్తి,
“దొంగ! దొంగ! పట్టుకోండి!” అని అరుస్తూ
వడ్డీవ్యాపారిపై బడి అతణ్ణి నాలుగు
గుడ్డులు గుద్దాడు.

అందరూ పోగయారు. జేబుదొంగ
వారితో, “వీడు దొంగముండాకొడుకు!
చూడండి, పైకి ఎలాటి పెద్దమనిషిలాగా
ఉన్నాడో. నా మొహరీల సంచి కాజేసి ఏమీ
తెలియనట్టు పోతున్నాడు!” అన్నాడు.

వడ్డీవ్యాపారిని చూస్తే అందరికీ మంటే.
“న్యాయస్థానానికి ఈడ్చుకుపోండి!” అని
అందరూ సలహా ఇచ్చారు. జేబుదొంగ వడ్డీ
వ్యాపారిని రెక్కపట్టుకుని న్యాయస్థానానికి
లాక్కుపోయి న్యాయాధికారితో, “అయ్యా,
ఈ ముసలివాడు నా మొహరీల సంచి
కాజేశాడు. తమరు నాకు న్యాయం చేయిం
చాలి!” అని విన్నవించుకున్నాడు.

“దొంగిలించిన సంచి ఏదీ?” అని
అడిగాడు న్యాయాధికారి.

“జేబులో వేసుకున్నాడు. నేను కళ్ళారా
చూశాను!” అన్నాడు జేబుదొంగ.

వడ్డీవ్యాపారి జేబులు పరీక్షిస్తే సంచి
ఉన్నది. వడ్డీవ్యాపారి కంగారుతో, “అయ్యా,
ఇది నా సంచియే. నేను బాకీలు వసూలు
చేసుకుంటుండగా ఈ మనిషి నాకు దొంగ

తనం అంటగట్టాడు. కాని నేనీ మనిషిని
ఎన్నడూ చూసికూడా ఎరగను,” అన్నాడు.

“అది నీ సంచియే అయితే అందులో
ఏమేమి ఉన్నదీ చెప్పు,” అన్నాడు
న్యాయాధికారి.

“అందులో అయిదుపందల మొహరీ
లున్నాయి, అంతే!” అన్నాడు వడ్డీ
వ్యాపారి నిబ్బరంగా.

“అది అబద్ధం! అందులో నాలుగు
పందల తొంభై బంగారు మొహరీలూ, నా
రాగి ముద్రికా ఉన్నాయి. ఈ దొంగవాడు
తమముందు అబద్ధమాడుతున్నాడు!”
అన్నాడు జేబుదొంగ.

సంచి విప్పి చూస్తే అందులో నాలుగు వందల తొంభై మొహరిలూ, ముద్రకా ఉన్నాయి. న్యాయాధికారి ఆ సంచిని జేబుదొంగ కిప్పించి, వడ్డీవ్యాపారికి సూరు కొరడా దెబ్బలు శిక్ష విధించాడు.

సంచి తీసుకుని కన్నపుదొంగ వెంట తిరిగి వచ్చేస్తూ జేబుదొంగ, "ఎలా ఉంది నా నేర్పు?" అన్నాడు.

"జేబుదొంగతనాలలో నీ నేర్పరితనం అసాధారణమైనదే. కాని చీకటిదొంగ తనాలలో నా నేర్పరితనంకూడా ఈ రాత్రికి చూపిస్తాను. అప్పుడు మనలో ఎవరు గొప్పో తేల్చుకుందాం!" అన్నాడు కన్నపుదొంగ.

ఆ రాత్రి జాము పొద్దు పొగానే కన్నపు దొంగ ఒక తాటినిచ్చెన తీసుకుని జేబు దొంగను వెంటబెట్టుకుని రాజభవనం దగ్గరికి వచ్చాడు.

"ఏమిటిది? రాజభవనంలోనే జొర బడతావా ఏం?" అన్నాడు జేబుదొంగ ఎంతో భయంతో.

"అవును. మామూలు ఇళ్లలో జొర బడటంలో నేర్పరితనం ఏముందీ?" అంటూ కన్నపుదొంగ తాటినిచ్చెనను గోడమీదికి విసిరివేశాడు.

దానికి పట్టు చిక్కగానే కన్నపుదొంగ పైకి ఎక్కతూ, జేబుదొంగను తన నిచ్చెన

ఎక్కి వెనకే రమ్మన్నాడు. జేబుదొంగకు ప్రాణాలు ప్రాణాలలో లేవు.

ఇద్దరూ రాజుగారి అవరణంలో ప్రవేశించారు. కన్నపుదొంగ రాజుగారి భవనం తలుపు ఒకటి ఉతకఎత్తి లోపల జొరబడి రాజుగారి శయ్యాగారానికి దారితీశాడు. కాళ్ళు వణుకుతూ జేబుదొంగకూడా వాడి వెనకే వెళ్ళాడు.

పడకగదిలో రాజుగారు నిద్రపోతున్నాడు. బానిస ఒకడు రాజుగారికి కాళ్ళు పట్టుతూ కునికిపాట్లు వదుతున్నాడు. జేబుదొంగను అవతల గదిలో ఉండమని సైగచేసి, కన్నపుదొంగ మునివేళ్ళమీద నడుస్తూ వెళ్ళి బానిసను

వెనకనుంచి పట్టుకుని, ఒక చేత్తో నోరునొక్కి రెండో చేత్తో వాణ్ణి తాడుతో కట్టేసి, నోట్లో గుడ్డలు కుక్కి, గదిలో ఒకమూల పారేసి, వాడి స్థానంలో తాను కూచుని రాజుగారికి కాళ్ళు పట్టసాగాడు.

వాడు కావాలని రాజుగారి కాళ్ళు గట్టిగా పట్టటంతో రాజుగారికి నిద్రాభంగమయింది. కన్నపుదొంగ చిన్నగొంతుతో, “ఏలినవారికి మెలుకువ వచ్చినట్టుంది. ఒక చిన్నకథ చెబుతాను, అలకించండి: అనగనగా ఒక నగరం. దాన్ని ఒక రాజుగారు పాలిస్తున్నారు. ఆ నగరంలో ఒక జేబుదొంగ, ఒక కన్నపుదొంగ ఉన్నారు. వారిద్దరిలో

ఎవరు ఎక్కువ నేర్పరి అని సమస్య వచ్చింది. ముందుగా జేబుదొంగ తన నేర్పరి తనాన్ని ప్రదర్శించటానికి తన స్నేహితుణ్ణి షరాబుబజారుకు తీసుకుపోయాడు, "అంటూ బరిగిన కథ యావత్తూ చెప్పాడు. ఆఖరుకు తాను రాజుగారి శయ్యా మందిరంలో ప్రవేశించి బానిసను కట్టి అవతల పెట్టి, వాడి స్థానం అక్రమించు కోవటండాకా చెప్పి, "మహారాజా, తమరే చెప్పండి! ఈ యిద్దరిలో ఎవరు ఎక్కువ నేర్పరి? జేబుదొంగ, కన్నపుదొంగ?" అని అడిగాడు.

ఇదంతా కథే కాబోలు ననుకుని రాజు గారు, "నిశ్చయంగా కన్నపుదొంగే నేర్పరి!" అన్నాడు. ఈ మాటలు అవతల ఉండే జేబుదొంగకుకూడా వినిపించాయి. తిరిగి రాజుగారికి నిద్ర పట్టినదాకా కాళ్ళు పిసికి, కన్నపుదొంగ తన స్నేహితుడితోసహా రాజ భవనంనుంచి తిరిగి వచ్చేశాడు.

మర్నాడు ఉదయమే రాజుగారు నిద్ర లేచి, తన బానిస కట్టివడేసి ఉండటం చూసి, తాను రాత్రి విన్నది కథ గాదనీ, తనకు ఆ కథ చెప్పినవాడు కన్నపుదొంగే ననీ గ్రహించి, వాడి తెలివితేటలకు ముచ్చట పడ్డాడు. తరవాత అయన ఒక చాటింపు వేయించి, కిందటి రాత్రి తన పడకగదిలో జొరబడిన దొంగ బయటపడినట్టయితే వాడికి కొలువిస్తానన్నాడు.

ఆ చాటింపు విని కన్నపుదొంగ రాజు గారి దర్శనం చేసుకున్నాడు. అన్నప్రకారం రాజుగారు వాడికి తన కొలువులో మంచి ఉద్యోగం ఇచ్చాడు.

కన్నపుదొంగ నేర్పరితనం గొప్పదని రాజు గారే స్వయంగా తీర్పు చెప్పటం తన చెవు లతో విన్నాడు గనక జేబుదొంగ కాదన లేదు. అందుచేత వారు ప్రేమించిన పిల్ల కన్నపుదొంగనే పెళ్ళాడి, గొప్ప ఉద్యోగి భార్య అయింది.

2

[వర్షియాచక్రవర్తి చేసే వసంతోత్సవానికి ముగ్గురు సిద్ధులు వచ్చి మూడు అపూర్వమైన వస్తువులిచ్చారు. వాటిలో ఒకటి కిలుగుర్రం. ఈ బహుమానాలకు ప్రతిఫలంగా చక్రవర్తి తన ముగ్గురు కుమార్తెలనూ ఇచ్చి ముగ్గురు సిద్ధులకూ పెళ్లిచేయ నిశ్చయించాడు. కిలుగుర్రాన్ని ఇచ్చిన సిద్ధుడు శతవృద్ధు. చక్రవర్తి అఖరు కుమార్తె అతి సౌందర్యవతి. ఆమె ఆ వృద్ధును పెళ్ళాడటం ఇష్టం లేక ఏడవటం చూసి చక్రవర్తి కొడుకు కమరలో అక్కార్ పెళ్ళికి వ్యతిరేకించాడు. తరువాత అతను కిలుగుర్రాన్ని పరీక్షించేటందుకు ప్రయత్నించగా ముసలి సిద్ధుడు అతనికి గుర్రాన్ని అకాశంలోకి ఎగిరించే కిటుకు చెప్పి, దించే కిటుకు చెప్పలేదు. అందుచేత అక్కార్ అకాశంలోకి ఎగిరిపోయి మరి తిరిగి రాలేదు. చక్రవర్తి సిద్ధుణ్ణి కొట్టి ఖైదులో పెట్టించి, తాను దుఃఖినముద్రంలో ముణిగిపోయాడు.]

ఈలోపుగా కిలుగుర్రం సూటిగా అకాశంలోకి వెళ్లిపోతూ త్వరలోనే సూర్యమండలాన్ని చేరుకుంటుందా అనిపించసాగింది. రాజ కుమారుడు అక్కార్ కంగారుపడసాగాడు.

"ఆ ముసలి సిద్ధుడు నన్ను నాశనం చెయ్యటానికే ఇలా చేశాడు. నా చిన్న

చెల్లెలు తనని పెళ్ళాడకుండా అడ్డుపడ్డానని వాడికి నామీద ఆగ్రహం వచ్చివుంటుంది. ఇప్పుడు నేనేం చెయ్యాలి? ఈ అపద తప్పే మార్గమేమిటి? ఈ గుర్రం ఎగరటానికి మీట ఉన్నప్పుడు నేలమీద దిగటానికిమాత్రం మీట ఉండదా?" అనుకుంటూ అతను

గుర్రాన్ని అంతటా అతిజాగ్రత్తగా పరిశీలించాడు. అప్పుడు గుర్రం జీనులో ఎడమ పక్క అతి చిన్న మేకులాటిది ఒకటి అతనికి కనబడింది.

“గుర్రం మొత్తంమీద ఇది తప్ప మరే మీటా ఉన్నట్టు కనబడదు,” అనుకుని అతను దాన్ని నొక్కాడు. వాయువేగంతో పైకి దూసుకుపోతున్న గుర్రం క్రమంగా తగ్గసాగింది. కొద్దిసేపట్లో అది ఆకాశంలో ఆగిపోయి మళ్ళీ దిగనారంభించింది. దిగే టప్పుడు కూడా దానివేగం అంతకంతకూ విపరీతంగా హెచ్చసాగింది. తాను భూమి మీద అంత వేగంతోనూ పడిపోయి గుర్రంతో

సహ రూపుమాసిపోతానని అతను భయపడ్డాడు. కాని అలా జరగలేదు. భూమి దగ్గిరికి వచ్చినకొద్దీ గుర్రం వేగం తగ్గసాగింది. చిట్టచివర కది అతి సుతారంగా ఈక వాలినట్టుగా, నేలమీద వాలింది.

రాజకుమారుడు కమరలో అక్బార్ తిరిగి ధైర్యంతో ఊపిరి తీసుకున్నాడు. తనకు గుర్రం కిటుకు తెలిసినందుకూ, చాపుతప్పి బతికి బయటపడినందుకూ అతను అల్లాకు ప్రణామాలు అర్పించాడు.

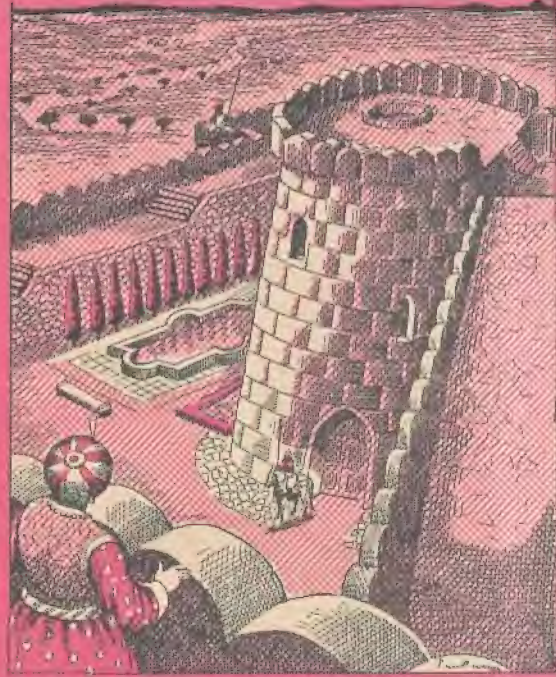
తరవాత అతను ఆ గుర్రాన్ని నడిపే యుక్తులన్నీ సాధించాడు. ఎందుచేతనంటే ఆ కీలుగుర్రం ఎగరటమూ, దిగటమూ మాత్రమే గాక, వెనక్కు, ముందుకూ ఎగురుతుంది; వేగంగానూ, మెల్లిగానూ కదులుతుంది; కళ్ళెం లాగితే కుడికి, ఎడమకూ కూడా తిరుగుతుంది. ఈ ఉపాయాలన్నిటినీ రాజకుమారుడు అభ్యసించాడు. తెలియపలసిన కిటుకులన్నీ తెలిశాయని తోచినమీదట అతను ఆ గుర్రాన్ని గాలిలో కొద్ది ఎత్తుకు తీసుకుపోయి, సుమారైన వేగంతో పోనిస్తూ అనేక నదులూ, కొండలూ, నగరాలూ, దేశాలూ, సముద్రాలూ దాటి ప్రయాణమై వెళ్ళాడు. ఈ ప్రయాణంలో అతనికి పూర్వం తెలియని వింతలు ఎన్నో

కనిపించాయి; ఎన్నో కొత్త సగరాలూ, దేశాలూ చూసి ఆనందించాడు.

అలా అతను ఆకాశాన వెళుతుండగా, కింద నేలపైన అతని కొక సుందరమైన నగరం కనిపించింది. ఆ నగరంలోని భవనాలు బొమ్మల్లోలాగా చాలా అందంగా అమర్చి ఉన్నాయి. నగరంలో పచ్చిక బయళ్ళు తివాసీలు పరిచినట్టుగా ఉన్నాయి. వాటిమీద లేళ్ళూ జింకలూ పరిగెత్తుతున్నాయి. ఆ దేశంలో ఎక్కడ చూసినా జలప్రవాహలే!

రాజకుమారుడు అక్బార్ తన గుర్రాన్ని ఆ నగరంమీదుగా గుండ్రగా తిప్పి అక్కడి ప్రకృతిసౌందర్యాన్ని తనిది దీర చూసి ఆనందించి, “ఈ నగరం ఏమిటో, ఇది ఏ దేశంలో వున్నదో, దీనికి రాజెవరో తెలుసుకోవాలి!” అనుకున్నాడు. సరిగా ఈసమయానికే సూర్యుడు అస్తమించి క్రమంగా చీకటి కమ్ముకురాసాగింది.

“ఈ రాత్రి ఈ నగరంలోనే గడుపుతాను. రేపు ఉదయం యిక్కడినుండి బయలుదేరి మా దేశం వెళ్లి, మా నాన్నగార్నితోనూ నా మిత్రులతోనూ నేను చూసిన వింతలూ, నాకు కలిగిన వింత అనుభవాలూ చెబుతాను,” అనుకున్నాడతను.

తన గుర్రాన్ని ఎక్కడ దించాలా అని అతను ఆలోచిస్తూండగా అతనికి కింద ఒక రాజసౌధంలాటిది కనబడింది. అది సరిగా నగరం నడిమియాన వున్నది. దాని చుట్టూ బురుజులున్నాయి. కవచాలు ధరించిన నలభైమంది భటులు ఈటెలూ, విల్లులూ చేతబట్టి ఈ రాజసౌధానికి పహారా యిస్తున్నారు.

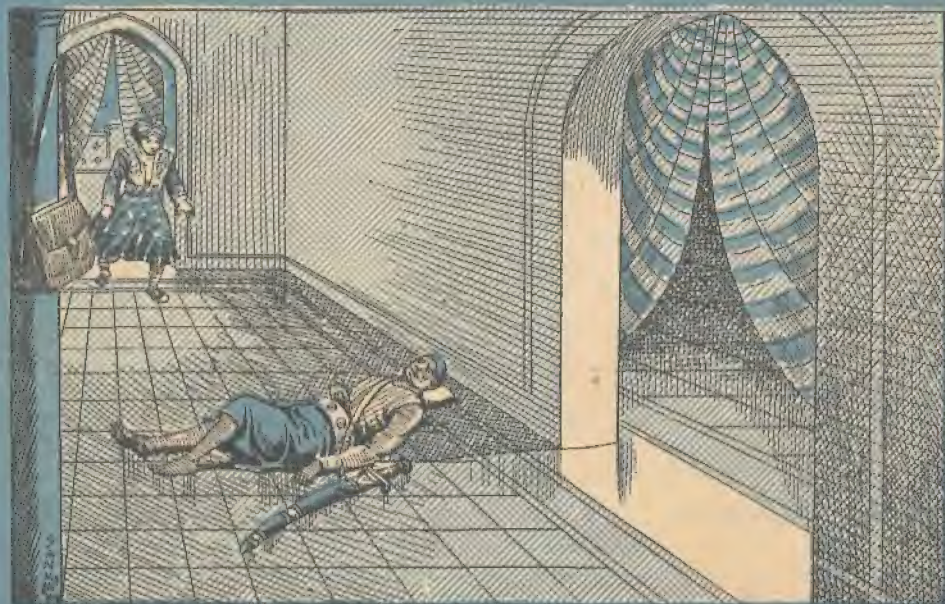
రాజకుమారుడు మీటనొక్కి కీలుగుర్రాన్ని రాజసౌధం పైభాగాన గల మిద్దెమీద దించాడు. తరవాత అతను గుర్రంమీది నుంచి దిగి ఆ గుర్రాన్ని చూసుకుని చాలా ముచ్చటపడి, “దీన్ని తయారుచేసినవాడు

నిజంగా సామాన్యుడుకాడు. అల్లా కటా కించి నేను ఇల్లు చేరుకుంటే ఆ ముసలి వాడికి ఎన్ని బహుమానాలైనా ఇస్తాను,” అనుకున్నాడు.

బాగా చీకటిపడింది. అయితే రాజ భవనంలో జనసంచారం మాటుమణిగేదాకా రాజకుమారుడు ఆ మిద్దెమీదినుంచి ఇవతలికి రాలేదు. బాగా పొద్దుపోయింది. అతనికి ఆకలి దహించుకుపోతున్నది. చివర కతను తిండికొసం వెతుక్కుంటూ మిద్దె మీది నుంచి మెట్లు దిగివచ్చాడు. ఆ మెట్లు అతన్ని నేరుగా కిందికి తెచ్చాయి. అక్కడ ఒక చావడి కనిపించింది. దానిపై ఆందమైన

చలవరాళ్ళు పరిచారు. వాటిపైన తెల్లని వెన్నెల పడుతున్నది. ఎక్కడా జన సంచారం గాని, మనుషుల అలికిడిగాని ఉన్నట్టు లేదు.

అతను నిశ్చేష్టుడై అటూ ఇటూ చూస్తూ, “ఎందుకు వచ్చిన పిడ. ఈ రాత్రికి ఆ మిద్దె మీదనే యెలాగో గడిపి తెల్లవారుతూనే బయలుదేరి మా దేశం పోతాను,” అనుకుంటూండగా, రాజసాధం లోపలిభాగంలో ఒక కాగడా వెలుగుతూ కనబడింది. ఆ వెలుగులో అంతఃపుర ద్వారం బయట పరుపుమీద పడుకుని గట్టిగా గురకపెట్టి నిద్రపోయే నల్లటి కొజ్జాబానిస కనిపించాడు.

వాడి పరువు ద్వారానికి అడ్డంగా వేసివున్నది. కాగడా వెలుగులో వాడి కత్తిపిడి నిగనిగా మెరుస్తున్నది. వాడి భోజనంనంచీ ఆ పక్షనే వున్న ఒక నల్ల రాతిస్తంభానికి బిగించబడిన మేకుకు వేళ్ళాడుతున్నది.

ఆ నిగ్రోబానిసను చూస్తేనే రాజకుమారుడికి కంపరం యెత్తింది. అతను ప్రాణాలరచేత బట్టుకుని అడుగులో అడుగువేసుకుంటూ ఆహారపునంచీని సమీపించి, దాన్ని స్తంభంనుంచి దించి ఇవతలికి తీసుకువచ్చాడు. అందులో రుచికరమైన ఆహారం వున్నది. రాజకుమారుడు దాన్నితిని చావడి మధ్య వున్న జలయంత్రం వద్ద నీరుతాగి,

ఆహారపునంచీని తిరిగి స్తంభానికి తగిలించాడు. నిగ్రోబానిస ఇంకా గురకలుపెట్టి నిద్రపోతూనేవున్నాడు.

రాజకుమారుడు వాడి కత్తిపిడి పట్టుకుని వుపాయంగా కత్తిని ఒరనుండి బయటికి తీశాడు. నిగ్రో లేవలేదు.

రాజకుమారుడు ధైర్యంగా అంతఃపురంలోకి ప్రవేశించాడు. కొంతదూరం వెళ్లేసరికి అతనికి మరొక ద్వారమూ, దానికి అడ్డంగా కట్టివున్న ముఖ్యుల్ తెరా కనిపించాయి. అతను తెరను తోసుకుని ఒక విశాలమైన పడకగదిలోకి అడుగుపెట్టాడు. ఆ గదిలో దంతంతో తయారుచేసిన ఒక మంచంపైన

“నిన్ను లోపలికి యెవరు రానిచ్చారు?” అని రాజకుమార్తె మళ్ళీ ప్రశ్నించింది. ఆమె పేరు పమ్మే అల్ సహార్.

“అల్లా రానిచ్చాడు! నా ఆద్యుష్టం నన్నిక్కడికి తెచ్చింది!” అన్నాడు అక్కార్.

“నిన్న నన్ను పెళ్ళాడటానికి హిందూ దేశంనుంచి ఒక రాజకుమారుడు వచ్చాడట. కొంపతీసి అది సువేనా? ఆయన అందంగా లేనందున మా నాన్నగారు పెళ్ళికి ఒప్పుకోలేదు. నువ్వు అందంగానే వున్నావే?” అన్నది రాజకుమారి సహార్.

ఈ మాట విని రాజకుమారుడు చాలా ఆనందం పొందాడు. అతను జవాబు చెప్పే లోపుగా రాజకుమారి చెలికత్తెలు నలుగురూ మేలుకుని, కొత్తవాణ్ణి చూసి ఎంతో కంగారు పడుతూ, “అమ్మగారూ, ఎవరో మనిషి?” అని అడిగారు.

“నాకూ తెలియదు. కళ్ళు తెరిచేసరికి ఎదట ప్రత్యక్షమయ్యాడు. నిన్న నన్ను పెళ్ళాడతానని వచ్చిన రాజకుమారుడేమో!” అన్నది సహార్.

“కాదు, కాదు. ఆ మనిషి వికారంగా వున్నాడు. మేము చూశాము,” అంటూ దాసిలు కొజ్జావాణ్ణి నిద్రలేపి, “ఏమిరా? ఇదేనా అంతఃపురాన్ని నువ్వు కావలాకాసే

ఒక ఆపూర్వ సౌందర్యవతి నిద్రపోతున్నది. ఆమె ఆ దేశపు రాజకుమారుడు. ఆమె మంచానికి నాలుగువైపులా నలుగురు దాసిలు నేలపై పడుకుని నిద్రపోతున్నారు.

రాజకుమారుడు అక్కార్ రాజకుమార్తె సౌందర్యం చూసి విభ్రాంతి చెంది స్తంభంలాగా నిలబడిపోయాడు. అంతలోనే రాజకుమార్తె నిద్ర మేలుకుని కళ్ళు తెరిచి కొత్త మనిషిని చూసి, భయపడటానికి మారుగా, “ఎవరు నీవు?” అని ప్రశ్నించింది.

అక్కార్ ఆమెను సమీపించుతూ, “నిన్ను ప్రేమించి పెళ్ళాడ వచ్చినవాణ్ణి!” అని ధైర్యంగా జవాబిచ్చాడు.

పద్ధతి? ఈ మనిషిని లోపలికి రానిస్తావా?” అని తిట్టారు.

నీగ్రానిన కంగారుతో కత్తిదూయబోయి తన ఒర ఖాళీగావున్న సంగతి తెలుసు కున్నాడు. వాడి కంగారు రెట్టంపయింది. వాడు పడకగదిలోకి వచ్చి రాజకుమారుణ్ణి చూసి, “అయ్యా, మీరు మనిషా? దయ్యమా?” అని అడిగాడు.

“నీచుడా, నన్ను దయ్యమంటావా? చూడు నిన్నేం చేస్తానో?” అని అక్కార్ కత్తి దూసి వాడిపైకి వచ్చాడు.

“నన్ను నిష్కారబుంగా చంపక, తమ రెవరో సెలవివ్వండి!” అన్నాడు బానిస.

“నేను రాజుగారి అల్లుణ్ణి. అందుకనే నాభార్య ఉన్న చోటికి నేను వచ్చాను!” అన్నాడు రాజకుమారుడు.

“చిత్తం, తమరు అలా సెలవిస్తే నేనే మనేది?” అంటూ బానిస అక్కడినుండి పరిగెత్తిపోయి, రాజుగారిని నిద్ర లేపుతూ కంగారుగా కేకలు పెట్టాడు.

రాజుగారు వాడి కంగారు చూసి, “ఏమిటా సంగతి? త్వరగా చెప్ప!” అన్నాడు అదుర్దాగా.

“మహారాజా, అమ్మాయిగారి పడక గదిలో ఒక దెయ్యం చేరి తమ అల్లుణ్ణి

చెబుతున్నది. వెంటనే వెళ్లి మీరా దయ్యాన్ని పదలగొట్టండి,” అన్నాడు బానిస.

రాజుగారికి వాణ్ణి చంపాలన్నంత కోపం వచ్చింది. “తుచ్చుడా, నువ్వక్కడ ఉండి కూడా ఆ దయ్యాన్ని లోపలికి ఎందుకు పోనిచ్చావు?” అంటూ ఆయన గబగబా రాజకుమార్తె పడకగదికి వచ్చి దాసీలతో, “ఏం జరిగింది? ఏమిటిదంతా?” అన్నాడు.

“మేమేమీ ఎరగము, మహారాజా! మాకు నిద్ర మెలుకువ వచ్చేసరికి ఈయన ఎవరో, ఎలా వచ్చాడో గాని, రాజకుమార్తెతో మాట్లాడుతూ మాకు కనిపించాడు,” అన్నారు దాసీలు.

రాజుగారు అక్కార్ను సమీపించ సాగాడు. ఈలోపుగా రాజకుమారుడు రాజ కుమార్తెను, "ఈయనేనా మీ తండ్రి?" అని అడిగి, ఆమె అవునని తలపూచిన మీదట, కత్తి దూసి రాజుగారిపైకి లంఘిస్తూ పెడబొబ్బలు పెట్టాడు.

అతన్ని చూసి రాజుగారు భయపడి, "తొందరపడకు, కొంచెం ఆగు! ఇంతకూ నువ్వు రాజకుమారుడివా, దయ్యానివా!" అని అడిగాడు.

"నేను నిసలైన రాజకుమారుణ్ణి. మీ కుమార్తె చాలా అందగత్తె అని విని ఆమెను పెళ్ళాడ వచ్చాను గనక నది

పోయింది గాని, నన్ను మరొకరు దయ్య మంటే వారి తల ఈపాటికి ఒక్క వేటుతో ఎగరగట్టి ఉండును!" అన్నాడు అక్కార్.

"నువ్వు నిజంగా రాజకుమారుడివే అయితే, దొంగతనంగా అంతఃపురంలోకి రావటం దేనికి? పైపెచ్చు నా అల్లుణ్ణి చెప్పకుంటావా? ఇప్పుడు నా భటులను పిలిపించి నిన్ను చిత్రపథ చేయించానంటే నిన్ను ఆదుకునే వాడెవడు?" అని రాజు అక్కార్ను అడిగాడు.

"మీరు కొంచెంకూడా 'ఇంగితజ్ఞానం' లేకుండా మాట్లాడుతున్నారు. నాకన్న మంచి అల్లుడు మీకెక్కడ దొరుకుతాడు.

అదీగాక భటులను పిలిచి మీ కూతురి పడకగదిలోకి పహాయివాడు ప్రవేశించాడని బయటపెట్టితే అప్రతిష్ఠ మీ కుమార్తెకే కదా?" అన్నాడు అక్కార్.

"అది నిజమే. కాని నా కూతురి పెళ్ళి బహిరంగంగా జరగాలి. ఎవరికి తెలియకుండా జరిగిపోయిందంటే అదిమాత్రం నాకు అప్రతిష్ఠ కాదా? అందుచేత కాజీ సమక్షంలో నా కూతురును నువ్వే బహిరంగంగా పెళ్ళాడు," అన్నాడు రాజు.

"నా అభ్యంతరం ఏమీలేదు, అలాగే పెళ్ళాడతాను. కాని అందుకు నేను కొన్ని నియమాలు చెబుతాను. వాటికి మీరు ఒప్పు

కుంటేనే మీరు కోరిన ప్రకారం పెళ్ళి జరుగుతుంది," అన్నాడు అక్కార్.

"ఏమిటా నియమాలు?" అని రాజు అడిగాడు.

"ఒక వద్దతి ఏమిటంటే మీరు నాతో కత్తియుద్ధం చెయ్యటం. ఈ యుద్ధంలో మీరు ఓడిపోయే పక్షంలో మీ సింహాసనం నాకిచ్చేయ్యాలి. రెండో వద్దతి ఏమంటే రేపు ఉదయం మీకున్న సైనిక బలాలన్నిటినీ నాపైకి యుద్ధానికి పంపటం. ఈ రెండు వద్దతులలో దేనికో ఒకదానికి మీరు ఒప్పుకోవాలి. ఇంతకూ మీ కింద ఎంతమంది యుద్ధభటులున్నారు?" అన్నాడు అక్కార్.

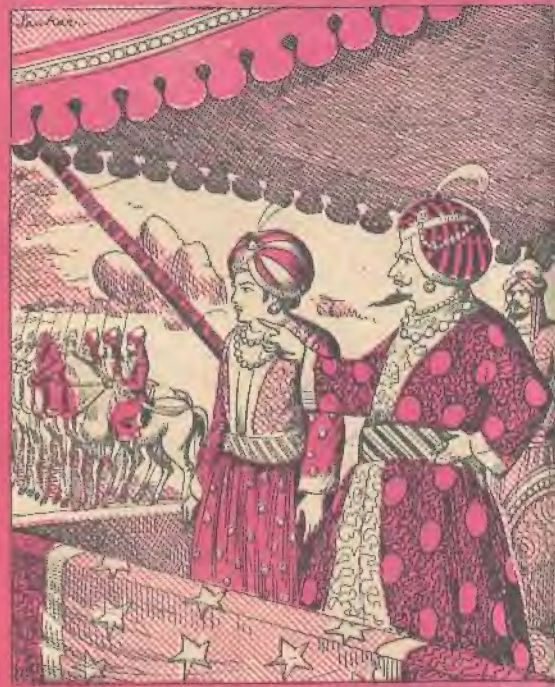

“నలభైవేలమంది సైనిక భటులూ, మరి నలభైవేలమంది బానిస భటులూ ఉన్నారు,” అన్నాడు రాజు.

“అ ఎనభైవేలమందిని నాపైకి యుద్ధానికి పంపండి. వారు నన్ను చంప గలిగితే మీకుగాని, మీ కుమార్తెకుగాని ఎట్టి అప్రతిష్ఠా ఉండదు. నేను వారిని జయించానా నాలాటి అల్లుణ్ణి సంపాదించినందుకు లోకం మిమ్మల్ని మెచ్చుకుంటుంది,” అన్నాడు అక్కార్.

రాజు ఈ రెండో పద్ధతికి ఒప్పుకున్నాడు. ఈ కుర్రవాడికి కొంచెం పిచ్చివుండి వుంటుందనీ, తన భటులచేతిలో అతను తప్పక చస్తాడనీ రాజుకు తోచింది. ఆయన కొజ్జా వాణ్ణి పిలిచి, “ఒరే, నువ్వు మన పజీరు పద్ధతు వెళ్లి, మన సైనికుల నందరినీ మైదానంలో హాజరుపెట్టమని వుత్తరు విచ్చిస్తట్టు చెప్పు,” అన్నాడు.

రాజాజ్ఞప్రకారం మంత్రి ఎనభైవేలమంది భటులనూ మైదానంలో నిలబెట్టించాడు. ఇంతలో తెల్లవారింది. యుద్ధం చెయ్యటానికి అక్కార్ కు ఒక గుర్రంకావాలి గనక, రాజుగారు తన నౌకర్లను పిలిచి, “మన అశ్వశాలలో వున్న గుర్రాలన్నిటిలోకి మంచి గుర్రంగా చూసి దాన్ని వెంటనే

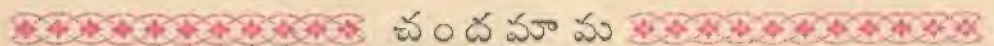
యుద్ధానికి ఆయత్తంచేసి యిక్కడికి పట్టుకు రండి!” అన్నాడు.

ఈ మాటలు విని అక్కార్, “మహారాజా, ఇక్కడికి నన్ను తెచ్చిన గుర్రం వున్నది. నాకు వేరే గుర్రం అవసరంలేదు,” అన్నాడు.

“సరే, నీయిష్టం!” అంటూ రాజుగారు అక్కార్ ను వెంటబెట్టుకుని మైదానంపద్ధతు బయలుదేరాడు.

అక్కడ సైనికులు యుద్ధ సన్నద్ధులై బారులుతీరి నిలబడివున్నారు. వారితో రాజు గారు ఇలా అన్నాడు :

“సైనికులారా, ఈ యువకుడు నా కుమార్తెను వివాహం చేసుకుంటానని వచ్చాడు.

తాను చాలా పరాక్రమవంతుణ్ణి, మిమ్ముల్నిందరినీ ఒంటరిగా జయించగలనని అంటున్నాడు. ఇది నిజమైతే సంతోషించ దగినమాటే గాని, అబద్ధమైన వక్రించి ఇంత కంటే దుస్సాహసం మరొకటి వుండదు. అందుచేత ఇతను మీపైకి వచ్చినప్పుడు మీరు దయాదాక్షిణ్యాలు లేకుండా ఇతనితో యుద్ధంచేయండి!" తరవాత రాజుగారు అక్కార్కేసి తిరిగి, "ఇక నువ్వు యుద్ధం ప్రారంభించవచ్చు!" అన్నాడు.

"ఇది చాలా అన్యాయం. కాళ్ళపై నిల బడివున్న నేను ఇంతమందితో ఎలా పోర గలను?" అన్నాడు అక్కార్.

"మరి నేను గుర్రాన్ని యిస్తానంటే యెందుకు వద్దన్నావు? ఇప్పటికైనా మించి పోయిందేమిదు, గుర్రాన్ని సిద్ధంచేయించ మంటావా?" అన్నాడు రాజు.

"నే నెక్కివచ్చిన గుర్రం వున్నది, మహా రాజా. నాకు వేరే గుర్రం అవసరంలేదు,"

అన్నాడు అక్కార్. "ఆ సంగతి తోగడే చెప్పావు! ఇంతకూ ఆ గుర్రం ఎక్కడ వున్నది?" అన్నాడు రాజు.

"అది మీ భవనం మిద్దెపైనే వున్నది," అన్నాడు అక్కార్.

"మిద్దెపైనా?" అన్నాడు రాజు ఆశ్చర్యంతో. ఈ కుర్రవాడికి మతి సరిగా లేదన్న అనుమానం మరొకసారి ఆయనలో తల ఎత్తింది. "గుర్రం మిద్దెపైన ఎలా వుంటుంది? అయినా చూస్తాం?" అంటూ ఆయన తన సేనానాయకుణ్ణి దగ్గిరికి పిలిచి, "రాజభవనంపైన మిద్దెమీద ఏమున్నదో చూసి వెంటనే ఇక్కడ వున్నట్టు తిరిగిరా. అక్కడ ఏమైనా కనిపిస్తే దాన్ని వెంట పట్టుకురా!" అన్నాడు.

అక్కడ చేరిన ప్రజలు తమలో తాము, "గుర్రం ఎక్కడైనా మెట్లెక్కి మిద్దెమీదికి పోవటం వుందా? ఏమిటి ఆశ్చర్యం?" అని గుసగుసలాడారు. —(ఇంకా వుంది)

కాకోతాక్రియం

స్వరజీవి :

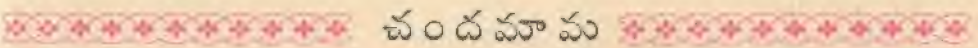
వినిపింతు నా కథ - వినుమయ్య రాజు
 వనమున నున్నట్టి - పక్షులవెల్ల
 మునుపాకసారి చే-రెను సభగాను
 ఘనుడైన తమ రాజు - గరుడుని గూర్చి.
 తమ రాజు గరుడుడు - తమ గతి గనక
 విమతియై యెచటనో - విడిపోయి యుండె
 వానితో నేమి వే-రే నాయకునిగ
 వేనినో చేసిన - విడ్డూరమేమి ?
 అనుకొని ఆ పక్షు - లంతట నొక్క
 రిని పక్షిరాజుగా - నొనరింప దలచె.
 ఎవరు రాజుని పెక్కు - లేచేవా తలచి
 కువ కువ అఅచుచు - గువ్వలవెల్ల
 కొరి రాజును గుడ్ల-గూబను జేయ
 తీరుమానము జేసి - తెలి విది యనిరి.
 సరియన్న సరియంచు - సంబరపడుచు
 సరి పక్షులెల్ల సై-సై అన్నవెంట
 గూబకు పట్టమ్ము - కొరి కట్టంగ

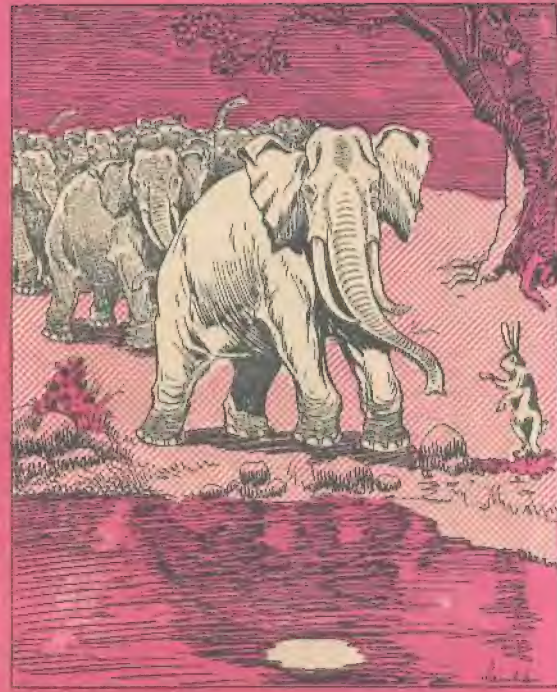
ఆ బంధుతతి యెల్ల - అట్టహాసముగ ,
 పనులెల్ల చేసిరి , - పట్టాభిషేక
 మునకు వనమ్ములో - మొనకొనినారు.
 ఈలోన నెచటికో - విగిన కాకి
 చాలించి వేటను - చక్కగా వచ్చె.
 పరప వోలిక నున్న - పక్షి కులమ్ము
 పరికించి ఏమని - ప్రశ్నించె సంత
 మనుమలలో కెల్ల - మంగలి గడుసు
 కన పక్షులందెల్ల - కాకియే గడుసు
 కోరజంతుల నక్క - కొండంత గడుసు
 మీరిన మునుల పం-డారియే గడుసు
 కాకి నాలోచింప-కయ సేయు టెల
 ఈ కార్యమని పక్షు - లెల్ల విన్నించె.
 కాకి కదేమి చ-క్కగ తోచలేదు.
 ఈక పక్షులివన్ని - యిట చేరియుండ
 పగటి చూపే లేని - పాడు మొగమ్ము
 తగదురా గూబ పె-త్తనము సేయంగ
 మత్త మన రాజు ఆ - గరుడు డేమయ్యె ?

ఇది చూచి గజరాజు - విస్తుల బిలిచి
 పదిమంది చూడని - పట్టున నున్న
 మడు గొక్కటున్నది - మంచిని రుండు
 దడదడ వెళ్ళు దా-దారిని బట్టి
 అని చెప్ప నవి యెల్ల - సచటికి నేగి
 తనివి దీరగ నీట - తానమ్ములాడి
 నేరార గ్రోలి అ-నీరమ్ములెల్ల
 అ రవి ముగ్ధగా - నట వీడి చనియె.
 అ మడుగున్న తా-పంతయు నిండి
 కొమల దేహులౌ - కుందెళ్ళు కలవు.
 ఏనుగు మంద కా - ళ్ళిటు నటు తగిలి
 వేసవేల్ కుందెళ్ళు - విలవిలలాడె.
 కన్నులు కాళ్ళు చ-క్కని చెవుల్ తెగిన
 కొన్ని కుందెళ్ళు - అక్రొశించి పోయె
 ఒకచోట సభ చేసి - ఇక దారి యేది
 సకల నాశమ్ముగు - సందేహ మేల ?
 కాసలో నీరున్న - కొన ఇదొకటె
 ఏనుగు లిటు వచ్చు - నిక రోజురోజు.
 తాకిన చాల్ చంపు - తప్పక గజము
 నాకిన చాల్ చంపు - నాగుబా మెప్పుడు
 నప్పుచునే చంపు - నరనాథు డింక
 దుప్పుచునే చంపు - దుర్మార్గుడన్న.
 అని తలపోయుచుం-డిన నొక్క టనియె
 మనకున్న దొక్కటే - మార్గము నుండు.
 తనవాని విడవలె - తన గుంపుకొఱకు
 తన గుంపు విడవలె - తన ఊరికొఱకు

పరికించ లేదంచు - పరితాప మేల ?
 ఆయన రాజన్న - సంతియే చాలు
 ఏ యపాయము రాక - యిటు లుండపచ్చు.
 శశి పేరుతో కాస - శశకమ్ము లెల్ల
 యశముతో నుండు ట-య్యది వినలేదె
 అని కాకి ఎదిరింప - నా పక్షులెల్ల
 వినిపింపు మది యొట్టొ - వినిపింపు మనిరి
 కాకి చెప్పిన కథ:
 అడవిలో నొక్క మ-హా గజమ్ముండె
 అడవియేస్థుల కెల్ల - నది రాజరాజు.
 ఒకపరి కాటక - మ్మాచె నా యడవి;
 సకల ప్రాదమ్ముల - జల మింకిపోయె.
 నో రెండిపోయి వి-స్థుల పిల్లలెల్ల
 ఘోరమ్ముగా చచ్చె - కొన్ని కృశించె.

తన ఊరు విడవలె - తన నాడుకొఱకు
 తనకొస మీ భూమి - తఱలి పోవలయు
 అన్నాడు వ్యాస మహా మునింగ్రుండు
 క్రన్నన వేత్తోక్క - కాన కేగుదము.
 ఆ మాట కవియెల్ల - నొనస లేదు
 ఏమి సేయక పోవు - టేమి బాగనుచు
 విసమున్న లేకున్న - పెద్దగా పడగ
 వినవిన విదిలించు - పన గల నాగు.
 ఒక దూత పంపి ఎ-ట్లో గజరాజు
 ఇక రాకయుండు న-ట్లే సేయవలయు.
 ఇటు మంతనము లాడి - ఏవో యోచించి
 పటు దూతగా గజ - పతి కడకంపె,
 లంబకర్ణ మ్మను - లావు కుందేలు
 సంబరమ్ముగ నెన్గు - సాగి వీతంచు
 దారిలో నెత్తెన - తావున నిలిచి
 ఓరి గజేంద్ర పో-వోయి అంచనియె.
 ఆపెద వెవ్వడ-వని విను గడుగ
 ఆ పెను కుందేలు - తీపిగా చెప్పె.
 ఈ కోస చంద్రుని - దిచట కుందేళ్ళు
 మూకలు మూకలు - ముద్దుగా నుండు.
 మారాజు చందమామయె నన్ను పంచె
 ఈ రీతి నీవు రా- నెంతో కోపించె.
 అన్న ఆ మాటకు - ఆ వీన్గురాజు
 అన్న, మీ రాజేడ - నున్న వాడనియె ?
 అదిగో మా మడుగులో - నాయన కలదు
 ఎద విచ్చి కుందేళ్ళ - కెదొ చెప్పుచుండె.

అని చెప్పి కుందేలు - నా గజరాజు
 మునుకొని నడిపించి - కనిపింప జేసె
 మడుగులో చంద్రబింబమ్ము క్రీనీడ
 గడగడ లాడె నా-గజరాజు చూచి.
 ధ్యానమ్ములో నుండె - తగ చంద్ర రాజు
 కాన మాట్లాడడు - కడ చనుమన్న
 కుందేలు మాట ని-క్కువముగా తలచి
 పందెమ్ము వర్చున - పాతె నేనుగులు.
 * * *
 పెద్దగా పేరున్న - పెద్ద రాజగును
 మొద్దును రాజుగా - ముడుచుకోరాదు.
 నీచు రాజుగ జేసి - నేల పాలైన
 ఆ చరిత్రను వింతు - నాలకించండి.

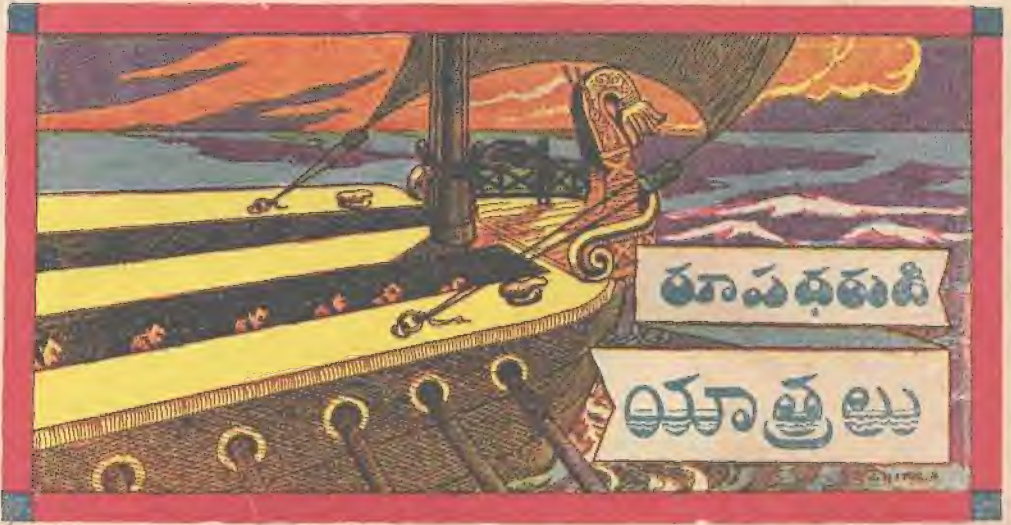
త మా సా లు

1. ఇంగ్లీషునెలలలో సెప్టెంబరు, అక్టోబరు, నవంబరు, డిసెంబరు అనే పేర్లుండటం మీకు తెలుసు. కాని ఈ పేర్లలో ఒకచిత్రం గమనించారా? ఈ పేర్లలో సప్త, అష్ట, నవ, దశ—ఏడు, ఎనిమిది, తొమ్మిది, పది—అనే పదాలున్నాయి. వీటినిబట్టి మనం సెప్టెంబరు ఏడవనెల అనీ, అక్టోబరు ఎనిమిదవనెల అనీ, నవంబరు తొమ్మిదవనెల అనీ, డిసెంబరు పదవనెల అనీ అనుకుంటాం. అయితే ప్రస్తుతంవుండే ఇంగ్లీషు సంవత్సరంలో ఇవి తొమ్మిదవ, పదవ, పదకొండవ, పన్నెండవ మాసాలుగా వుంటున్నాయి? ఇందుకు కారణమేమిటి?

[సమా : జూలియన్ సీజర్ కు పూర్వం రోమనులు మార్చిమాసంతో సంవత్సరాన్ని ప్రారంభించేవారు. అప్పుడు వారి సంవత్సరాది మన సంవత్సరాదికి సమీపంగా వుండేది. అయితే తరువాత ఈ పద్ధతి మారి జనవరితో సంవత్సరం ప్రారంభంకావటం జరిగింది. అందుచేత ఈ నెలల పేర్లకూ, వాటి సంఖ్యకూ తేడా ఏర్పడింది.]

2. మూడు అంకెలుగల సంఖ్య తీసుకోండి. ఆ మూడు అంకెల సరసను అవే మూడు అంకెలువేసి ఆ సంఖ్యను ఆరు అంకెలుగల సంఖ్య చెయ్యండి. ఇప్పుడా ఆరు అంకెల సంఖ్యను మొదట 7 పెట్టి భాగించండి, శేషం మిగలదు. అలా భాగించగా వచ్చిన సంఖ్యను ఇప్పుడు పదకొండుపెట్టి భాగించండి, శేషం మిగలదు. రెండవసారి భాగించగా వచ్చిన సంఖ్యను 13 చేత భాగించండి, శేషం మిగలదు. మూడవసారి భాగించిన తరువాత మిగిలే సంఖ్య మొట్టమొదట మీరుతీసుకునే మూడు అంకెల సంఖ్య!

[ఇందులో వింత ఏమీలేదు. మాటవరసకు 365 అనే సంఖ్య తీసుకున్నామనుకోండి. దాన్ని 3,65,365 అనే సంఖ్యను చేయటమంటే 365 ను 1001 సంఖ్యతో గుణించటమేగదా. 1001 లో 7, 11, 13 సరిగాపోతాయి. $7 \times 11 = 77$; $77 \times 13 = 1001$.]

13

[రూపధరుడి జాడ ఏమీ తెలియవందున అతను వనిపా యాడనుకుని అనేకమంది రాజ కుమారులు రూపధరుడి ఇంట బసచేసి, రూపధరుడి భార్యను తమలో ఒకరిని పెళ్ళాడ మని నిర్బంధించసాగారు. వనిపాడైన రూపధరుడి కుమారుడు ధీరమతి తన తండ్రి వార్తలకోసం ఒక నౌకలో బయలుదేరి పవద్వీపుణ్ణి ప్రతాపుణ్ణి చూడబోయాడు.]

ఈలోపల ఇథకాలో, రూపధరుడి ఇంట చేరిన యువకులు నిశ్చింతగా తింటున్నారు, తాగుతున్నారు, జూదాలాటతో కాలం వెళ్ల బుచ్చుతున్నారు. ధీరమతి పైలానెకు ప్రయాణమై వెళ్లిన సంగతి వారికి తెలి యదు. ఇంటిబయట జూదాలాడుతున్న ఈ దుర్మార్గుల వద్దకు ఒక యువకుడు వచ్చి, దుర్బుద్ధి అనేవాడితో, "అయ్యా, పైలాన్ నుంచి ధీరమతి ఎప్పుడు తిరిగివస్తాడో తమకు తెలుసా? ఎందుకంటే అతను నా

పడవ తీసుకువెళ్లాడు. నాకా పడవతో పని వచ్చింది. నేను అవతలి ఒడ్డుకు పోయి ఒక అడవిగుర్రాన్ని తెచ్చుకుందామనుకుంటున్నాను," అన్నాడు.

అందరు ఒకరి మొహాలు ఒకరు చూసు కుని ఆశ్చర్యపోయారు.

దుర్బుద్ధి ఆ యువకుడితో, "ధీరమతి పైలానెకు వెళ్లాడా? నీ పడవ కాజేకాడా? నిన్నడిగే తీసుకుపోయాడా? ఇదంతా ఎప్పుడు జరిగింది? ఆ పడవకు నావికు

[గ్రీకు పురాణగాథ

సహించరాని సంగతి ! మనందరి కళ్లలోనూ దుమ్ముగొట్టి ఈ కుర్రకుంక పడవ చేసుకుని, నావికులను సమకూర్చుకుని వెళ్లిపోతాడా ! శరవేగంతో వెళ్లే పడవ ఒకటి సంపాదించండి. ఇరవైమంది నావికులను పోగు చేయండి; నేను ధీరమతి అంతు తేలుస్తాను,” అన్నాడు.

తరవాత నలుగురూ చేరి రహస్యాలోచన చేశారు. ధీరమతి పైలాన్ నుంచి తిరిగి వచ్చే దారిలో పొంచిఉండి, దుర్బుద్ధి అతన్ని చంపేయాలని నిశ్చయించారు.

వాళ్లు చేసే కుట్రనుగురించి పద్మముఖికి నౌకర్లవ్వారా తెలిసింది. తన ఇంటి చేరిన దుర్మార్గులు తన కొడుకును చంప యత్నిస్తున్నారని వివేకరకు ఆమెకు ధీరమతి ప్రయాణమై వెళ్లిన సంగతే తెలియదు.

“ఇంతమంది నౌకర్లుండి నా కొడుకు సముద్రాల పై వెళ్లిపోతూంటే ఒక్కరూ నాతో చెప్పలేదు. నాకు తెలిస్తే వాణ్ణి వెళ్ల నివ్వను !” అని పద్మముఖి ఏడ్చింది. ఆమెతోబాటు ఆమెయింటున్న పరిచారిక లందరూ ఏడ్చారు.

“పెళ్లికూతురు పెళ్లికోసం ఏడుస్తున్న ట్టున్నది. తన కొడుకు పోతాడని తెలియదు, పాపం !” అన్నాడొక దుర్మార్గుడు.

తెవరు ? ధీరమతి నౌకర్లా, లేక ఊళ్లో ఉండే యువకులా ? అసలు ధీరమతి ఏ పనిమీద పైలాన్కు వెళ్లాడు ?” అని ప్రశ్నలవర్షం కురిపించాడు.

“నా యిష్టమీదే పడవను తీసుకు పోయారండి. అంతవారు వచ్చి అడిగితే ఎలా లేదనను ? ఊళ్లో ఉండే జమా జట్టిల్లాటి కుర్రాళ్లు నావికులుగా వెళ్లారండి. సహనుడు వాళ్లకు నాయకుడుగా వెళ్లాడు,” అని ఆ వచ్చిన యువకుడు దుర్బుద్ధికి జవాబు చెప్పాడు.

దుర్బుద్ధి కళ్లవెంట నిప్పలు రాలాయి. అతను తన అనుచరులకేసి తిరిగి, “ఇది

"మీరెవరూ నేరు పారేసుకోవద్దు. ధీర మతి హత్యగురించి పురుగుకైనా తెలియ నివ్వకండి," అంటూ దుర్బుద్ధి తన అనుచరులలో సమర్థులను ఇరవైమందిని ఎన్నుకుని, వారితో సముద్రతీరానికి వెళ్లాడు. వారు ఒక పడవలో కత్తులూ కట్టాల్నూ పెట్టుకుని, తెడ్డు ఆమర్చి తీరానికి దూరంగా లంగరు వేశారు. తరవాత వారు తీరాన భోజనం చేసుకు తిని రాత్రికోసం ఎదురు చూడసాగారు.

ఆ రోజు పద్మముఖి భోజనం చెయ్యలేదు. ఆ రాత్రి ఆమెకు నిద్రకూడా సరిగా లేదు. తాను తన కొడుకునే చూస్తానో, కొడుకు శవాన్నే చూస్తానో అని ఆమె వాపోవసాగింది. ఆ సమయాన ఆమెకు చీకట్లో తన సోదరి ఆకారం కనిపించి, "ఎందుకు దుఃఖిస్తున్నావు, అక్కా? నీ కొడుకుకు ఏ ప్రమాదమూ రాదు," అని చెప్పి చూస్తుండగానే మాయమయింది.

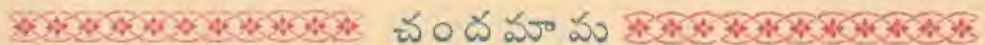
ఆ రాత్రి దుర్మార్గులు తమ పడవను ఒక రాళ్లగుట్టల దీవికి తీసుకుపోయి అక్కడ లంగరువేసి, ధీరమతికోసం ఎదురు చూడసాగారు.

ఈలోపుగా అక్కడ ధీరమతి ప్రతాపుడికి విడ్డూలుచెప్పి, ఆయననుంచి అనేక బహు

మానాలు పొంది బయలుదేరాడు. అతను సముద్రతీరాన్ని చేరుకుని, తన నావికులను కలుసుకుని దేవతలకు బలులిచ్చి నౌకలో ఇంటికి ప్రయాణమయ్యాడు. అయితే అతను నౌకను నేరుగా నగరానికి నడవక మరొక రేవు వద్దకు పట్టించి అక్కడ తాను దిగి, తన ఆనుచరులతో, "మీరు నగరానికి వెళ్లండి. నేను మా పండులకాపరిని ఒక మారు కలుసుకుని నగరానికి వస్తాను," అని చెప్పాడు.

ధీరమతి పండులకాపరి గుడిసె వద్దకు చేరుకునే సమయానికి రూపధరుడూ, పండులకాపరి గుడిసెలోనే ఉండి వంట

యజమానిదగ్గిరికి పరిగెత్తి, ఏ దూరదేశం నుంచే తిరిగివచ్చిన కొడుకును కొగలించు కున్నట్టు కొగలించుకుని, “వచ్చావా, నాయనా? నిన్ను మళ్లీ ఈ కళ్లతో చూస్తా సనుకొలేదు. లోపలికి రా, బాబూ. అసలు నువ్వు నా గుడిసెకు వచ్చేదే అరుదు. పైలాసెకు వెళ్లావుటకాదూ?” అన్నాడు. అతని కళ్లవెంట ఆనందబాష్పాలు రాలాయి.

“అక్కడినుంచే వస్తున్నాను, చిన్నా యినా. మా ఇంటి విశేషాలేమిటి? మా అమ్మ క్షేమంగా ఉందా? లేక ఎవరైనా అవిడను పెళ్ళాడేశారా?” అని ధీరమతి అడిగాడు.

“అటువంటి దేమీలేదు, బాబూ. అవిడ ఎప్పటిలాగే వుంది. అయితే అవిడకు రాత్రిం బగళ్ళు దుఃఖం తప్ప మరొకటిలేదు,” అన్నాడు పండులకాపరి, ధీరమతి చేతిలో వున్న ఈటె తీసుకుంటూ.

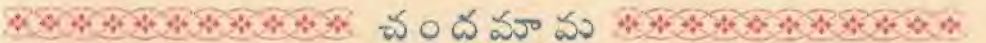
ధీరమతి లోపలికి రావటంచూసి రూప ధరుడు లేచి అతనికి చోటివ్వబోయాడు. కాని ధీరమతి, “లేవకు, తాతా. నేను కూర్చునేటందుకు ఇంకో ఆసనం దొరక్క పోదులే!” అన్నాడు.

రూప ధరుడు మళ్ళీ కూచున్నాడు. పండులకాపరి ధీరమతికోసం ఒక చర్మం

చేసుకుంటున్నారు. గుడిసె బయట ఉన్న బాగిలాలు నాలుగూ ధీరమతిని చూసి గుర్తించి, తోకలాడిస్తూ, సంతోషంగా అతని పైకి దూకాయి.

“ఎవరో వచ్చారు. నీకు తెలిసినవాళ్లో, నీ స్నేహితులో అయి ఉండాలి. ఎందు కంటే కుక్కలు మొరగటానికి బదులు, మారాం చేస్తున్నాయి,” అని రూపధరుడు పండులకాపరితో అన్నాడు.

రూపధరుడు మాట్లాడటం పూర్తిచేసే లోపుగానే ధీరమతి గుడిసెద్వారంలోకి వచ్చి నిలబడ్డాడు. అతన్ని చూస్తూనే పండులకాపరి సంభ్రమంతో లేచి, తన

పరిచి కూచోబెట్టాడు. తరవాత ముగ్గురూ కూచుని భోజనం చేశారు. భోజనం అయ్యాక ధీరమతి పండులకాపరితో, "చిన్నాయినా, ఈ కొత్తమనిషి ఎవరు? ఈయనను ఎవరు ఇక్కడికి తెచ్చారు?" అని అడిగాడు.

"బాబూ, ఈయన క్రిబ్ దేశస్తుడనని చెబుతున్నాడు. ప్రపంచమంతా తిరిగాడట. ఆయన లోకసంచారం చేయాలని దేవుడు రాసిపెట్టినట్టుంది: ఆయన ప్రమాదంనుంచి తప్పించుకుని నా గుడిసెలో తల దాచు కున్నాడు. ఆయనను నీ చేతుల్లో పెడు తున్నాను, నీ యిష్టంవచ్చినట్టు చెయ్యి," అన్నాడు పండులకాపరి.

"నాకు ఎటువంటి పరీక్ష పెట్టావు, చిన్నాయనా! ఈ అతిథిని నా యింటి కెలా తీసుకుపోగలను? నేను చిన్నవాణ్ణి, నా యింటినిండా శత్రువులైనాయె! వాళ్ళంతా పెళ్ళిచేసుకోమని తొందర పెడుతూంటే ఏమీ విర్ణయించలేని స్థితిలో ఉన్నది మా అమ్మ. అందుచేత నేను ఈయనకు చేయ గల సహాయం ఏమంటే, వేసుకునేటందుకు బట్టలిస్తాను, పాదరక్షలిస్తాను, పదునైన కత్తి ఇస్తాను. ఆయన ఎక్కడికి పోదలిస్తే అక్కడికి వెళ్ళమను: లేదా, నీ గుడిసె లోనే ఉంచుకుని ఆయన యోగక్షమాలు

చూడు. ఆయన పోషణభారం నీపైన లేకుండా, నే నాయనకు కావలసిన తిండి బట్టా పంపుతాను. అంతేగాని ఆ దుర్మార్గుల మధ్యకు ఆయన రావటం నాకిష్టం లేదు. వాళ్ళాయనను చాలా హింస పెడ తారు. ఆ అవమానాన్ని నేను సహించలేను," అన్నాడు ధీరమతి.

తరవాత అతను పండులకాపరితో, "చిన్నాయనా, నువ్వు వెంటనే మా ఇంటికి వెళ్లి. మా అమ్మను ఒంటరిగా పిలిచి, నేను పైలాననుంచి తిరిగివచ్చాననీ, నీ గుడిసెలో ఉన్నాననీ, నాకోసం విచారించవద్దనీ చెప్పు," అన్నాడు.

అకస్మాత్తుగా గుడిసెబయట రూపధరు డికి బుద్ధిమతీదేవి ప్రత్యక్షమై, బయటికి రమ్మని సజ్జ చేసింది. రూపధరుడు ఒంట రిగా బయటికి వెళ్ళాడు. ఆ దేవి ఆతనితో, "నీ కొడుకుతో నువ్వెవరో చెప్పేసి, అతని సాయంతో నీ శత్రువులనందరినీ నాశనం చెయ్యటానికి ఉపక్రమించు. మీ ఇద్దరికీ నేను అండగా ఉన్నాను గనక, మీరు భయపడ నవసరంలేదు," అంటూ రూప ధరుణ్ణి తన దండంతో తాకింది.

వెంటనే రూపధరుడి మొహాన ముడత లన్నీ పోయి పడుచువాడయ్యాడు. ఆతని దుస్తులుకూడా మారిపోయాయి. ఇలా మారి లోపలికి వచ్చిన రూపధరుణ్ణి చూసి ధీరమతి నిర్ఘాంతపోయాడు. "అయ్యా, మీరెవరు? ఎవరో దేవత అయి ఉండాలి. మామూలు నరులు ఇలా తమ రూపాన్ని మార్చుకోలేరు. అదిగాక నరులకు ఈ తేజస్సు ఉండదు!" అన్నాడు.

రూపధరుడు తనను తాను బయట పెట్టుకున్నాడు.

"నేను నీ తండ్రిని, రూపధరుణ్ణి, నాయనా! చాలా కష్టాలు పడి చివరకు స్వదేశం చేరుకున్నాను," అంటూ ఆతను కొడుకుతో తన కథ యావత్తూ చెప్పి, "మన

"బాబూ, మీరు ప్రయాణమై వెళ్ళినది మొదలు మీ తాతగారు అన్నం ముట్టలేదుట. ఆయనకుకూడా మీరు తిరిగివచ్చిన వార్త చెప్పిరానా? పాపం, పెద్దవాడు!" అన్నాడు పందులకాపరి.

"నువ్వు మరెక్కడికీ వెళ్ళకు. ఏలు చూసుకుని మా తాతకు ఏ పనిమనిషి ద్వారానో కబురు పంపమని మా అమ్మతో చెప్పి నువ్వు వెంటనే యిక్కడికి తిరిగిరా!" అన్నాడు ధీరమతి.

పందులకాపరి బయలుదేరి వెళ్ళాడు. గుడిసెలో తండ్రికొడుకు లిద్దరు మాత్రమే ఉండిపోయారు.

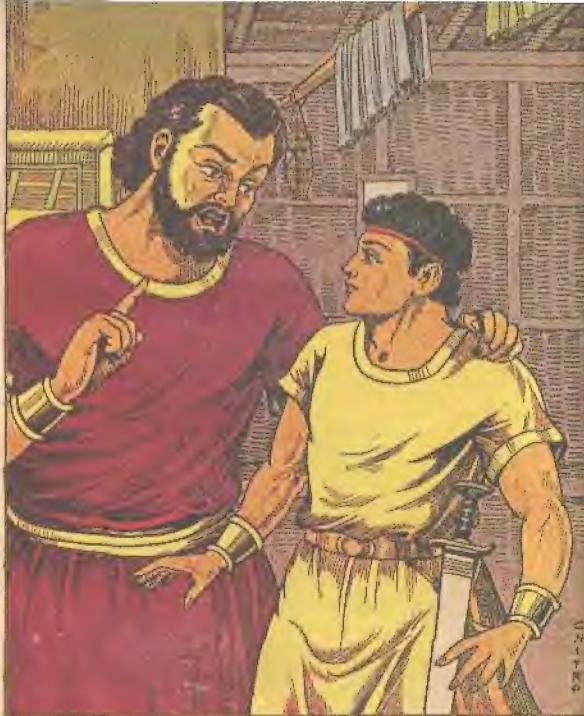

ఇంట ఎంతమంది దుర్మార్గులున్నారో చెప్పు! వారిని మనం కడతేర్చువాము,” అన్నాడు.

“అందరూ కలిసి నూట ఎనిమిదిమంది ఉన్నారు. వీరు గాక ఆరుగురు నౌకర్లున్నారు. వీరందరినీ మనిద్దరమూ ఎలా కడతేర్చ గలం, నాన్నా?” అని ధీరమతి అడిగాడు.

“పిచ్చివాడా, మనం ఇద్దరమే నను కుంటున్నావు గాని, మనవెంట బుద్ధిమతీ దేవి సహాయం ఉన్నది. అందుచేత తెల్ల వారేసరికల్లా నువు ఇంటికి వెళ్ళు. నేను బిచ్చగాడి రూపంలో మన పండులకాపరి వెంట అక్కడికి వస్తాను. ఆ దుర్మార్గులు నన్ను ఎన్నిరకాల అవమానాలుచేసినా నువు సహించి ఉండుకో. కాని నాకేసి ఒక కన్ను ఉంచు. నేను సంజ్ఞ చేసినప్పుడు నువు గోడలమీద ఉండే కత్తులూ, కదార్లూ తీసి మేడమీద గదిలో ఒక మూల దాచెయ్యి. ఆయుధాలేమైనాయని వాళ్ళెవరైనా అడిగితే, తుప్పువట్టటంచేత తీసి దాచానని మర్యాదగా చెప్పు. కాని మన ఇద్దరికీ కావలసిన ఆయుధాలు—రెండు ఈ పెలూ, రెండు కత్తులూ, రెండు తోలుడాళ్ళూ—అందు బాటులో ఉంచు. నువు జాప్తిగా తాగి ఎవరితోనూ జగడం పెట్టుకోకుసుమా, మన పని కాస్తా పాడవుతుంది. మరొక ముఖ్య

విషయం—నేను తిరిగి వచ్చానన్న సంగతి ఒక్క పురుగుకుకూడా తెలియరాదు—మీ అమ్మకుకూడా చెప్పకు. ప్రస్తుతానికి ఈ సంగతి మన ఇద్దరికీ మాత్రమే తెలిసి వుండాలి,” అని రూపధరుడు తన కొడు కుతో చెప్పాడు.

ఈలోపుగా, ధీరమతి పైలాన్ నుంచి తిరిగి వచ్చిన పడవ నగరం చేరింది. ఆ పడవ నడివినవారిలో ఒకడు రూపధరుడి ఇంటికి వచ్చాడు. ఆ మనిషి పండులకాపరి ఒక సారే ఇంటిముందు తారసిల్లాడు. పద్మ ముఖికి ధీరమతి రాకగురించి చెప్పటానికి నావికుడు వచ్చిన సంగతి తెలుసుకుని ఆమె

చందమామ

ఇంట చేరిన దుర్గార్థులు కలవరంచెందారు. ధీరమతిని దారిలో చంపెయ్యటానికి వెళ్ళిన వారుకూడా తిరిగివచ్చారు.

వారందరూ కలిసి ఒక రహస్య సమావేశం చేశారు. అప్పుడు వారితో దుర్బుద్ధి ఇలా అన్నాడు :

“ఈసారికి వీడు ప్రాణాలతో బయట పడ్డాడు. కాని వీణ్ణి త్వరలో చంపకపోతే మనకు ప్రమాదం వుంది. అసలే ప్రజలు మనపట్ల విముఖులుగా వున్నారు. వీడు వచ్చి అందరితోనూ మన హత్యాప్రయత్నంగురించి చెప్పేస్తాడు. అప్పుడు ప్రజలు మనల నందరినీ దేశంనుంచి తరిమేస్తారు. అందుచేత మనం ఈ ధీరమతిని నగరం ప్రవేశించే సమయంలో హతమార్చి వాడి ఆస్తిని పంచుకోవాలి. మనలో ఎవడు పద్మముఖిని పెళ్ళాడితే వాడికి రూపధరుడి ఇల్లు దక్కుతుంది. అలాకాక మనం ధీరమతిని బతకనివ్వదలచిన పక్షంలో మనం రూపధరుడి ఇంట

వుండే అవకాశంలేదు. ఎవరి ఇంట వారుండి పద్మముఖిని పెళ్ళాడే ప్రయత్నం చేయటం బాగుంటుంది. ఎలా నిర్ణయిస్తారో చెప్పండి!”

ధీరమతిని హత్యచేసే ప్రయత్నానికి కొందరు అభ్యంతరం చెప్పారు. “ధీరమతికి చచ్చే యోగం వున్నదీ లేనిదీ తెలుసుకోకుండా మనం ఏమీ చేయగూడదు. చచ్చే యోగం వున్నట్టు దేవతలు చెబితే ఆ హత్యను నేనే స్వయంగా చేస్తాను. అంతవాకా మనం తొందరపడవద్దు!” అన్నాడొకడు. ఈ సలహాను అందరూ అమోదించి ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళారు.

ఆ సాయంకాలం పండులకాపరి తిరిగి తన గుడిసెకు వచ్చేలోగా బుద్ధిమతీదేవి మళ్ళీ రూపధరుడి ఆకారాన్ని గుర్తించరాకుండా మార్చేసింది. అ రాత్రి భోజనాలయక ధీరమతి తన తండ్రితోబాటు పండులకాపరి గుడిసెలోనే నిద్రపోయాడు.

—(ఇంకా వుంది)

అ పు అ మ్మ కం

ఒక రైతు దగ్గర ఒక పొట్ల అవుండేది. కొంతకాలాని కది ఎండిపోయింది. అందు చేత రైతు దాన్ని అమ్మటానికి సంతకు తీసుకుపోయాడు.

అనేకమంది వచ్చి అవును బేరంచేశారు. కాని వారితో రైతు, "ఈ ఆవా? ఇది ఎండిపోయింది. చుక్క పాలివ్వదు. పైగా పొడుస్తుంది!" అని చెబుతూ వచ్చాడు. అందుచేత దాన్ని ఎవరూ కొనలేదు.

ఇదంతా చూసి ఒక పశువుల బేరగాడు, "నీకు అవును ఎలా అమ్మాలో బొత్తిగా తెలిదు. నాకియ్యి, నేను క్షణంలో అమ్మిపెడతాను," అన్నాడు.

"అంతకన్న కావలిసిందేమిటి?" అంటూ రైతు అవు పలుపు బేరగాడి చేతిలో పెట్టాడు.

వెంటనే బేరగాడు ఎలుగెత్తి, "మంచి బేరం! మంచి సాధువైన అవు! పూటకు మూడుశేర్ల పాలిస్తుంది! కావలిసినవారు తొందరపడండి. పోతే రాదు!" అంటూ కేకలుపెట్టసాగాడు.

"పూటకు మూడు శేర్ల పాలే? అంత పాలిచ్చే మంచి అవును నేను మాత్రం దేనికి అమ్ముతానూ?" అంటూ రైతు బేరగాడి చేతిలోనుంచి పలుపు లాక్కుని, అవును ఇంటికి తీసుకుపోయాడు.

దేవుడి పళ్లెం

కృష్ణానదీ తీరాన ఒక గ్రామంలో సాభాగ్యమ్మ అనే ఒక వృద్ధురాలు ఉండేది. ఆమెకు ఎనభై ఏళ్లు. ఆమె కడుపున పుట్టిన కొడుకు లిద్దరూ అర్థాయస్కులగానే చని పోయారు. కూతుళ్లు కాపరాలకు వెళ్లి పోయారు. ఆమె చాలామంది మనవరాళ్లను కూడా ఎత్తుకున్నది. కాని ఆమెకు మనపడు గోపన్న ఒక్కడే. "వీణ్ణి పెంచి పెద్ద చెయ్యటానికే నేను బతికి ఉన్నాను," అని ఆవిడ అనేది. వాణ్ణి ఆవిడ చాలా కష్టపడి పెంచింది.

గోపన్న చూడ ముచ్చటయిన యువకు డుగా తయారయ్యాడు. వాడు అందంగా ఉండటమే గాక, బలిష్ఠంగా ఉండేవాడు. వాడు చాలా మంచివాడు. వాడి హృదయంలో ఏకేశానా ఒక్క కుళ్లుబుద్ధి లేదు. వాడికి గల అస్తి యావత్తూ ఒక ఎద్దులబండి మాత్రమే. వాడా బండిని కిరాయికి

తొలుకుని ఆ పచ్చిన డబ్బుతో తనను తన చెల్లెళ్లను పోషించుకుంటూ తన నాయ నమ్మను సుఖపెట్టసాగాడు. వ్యవసాయ తరుణం కానప్పుడుకూడా అతని బండికి పని ఉండేది. ఆ ఊరు కుమ్మరులకు ప్రసిద్ధి. వాళ్లు చేసిన కుండలూ, కూజాలూ, పాత్రలూ బస్తీకి చేరవేయటానికి గోపన్న బండి ఉపయోగపడేది.

గోపన్న ఇంటి గోడకు ఒక సంచి వేళ్లాడు తూండేది. ఆ సంచిలో దేవుడి పళ్లెం ఉందనీ, అది అన్ని కష్టాలనూ పారదోలి మేలు కలిగిస్తుందనీ, దాన్ని చేతితో అంటునుకూడా అంటు రాదనీ, అది తాను కాపరానికి వచ్చే నాటికే ఎన్నో తరాలుగా ఆ ఇంటో ఉంటున్న దనీ నాయనమ్మ గోపన్నతో చెప్పేది.

గోపన్నకు పద్దెనిమిది నిండిన కొద్ది రోజు లకు నాయనమ్మకు అకస్మాత్తుగా పక్షవాతం వచ్చి పడిపోయింది. ఆవిడ గోపన్నను

దగ్గరికి పిలిచి, "నాయనా, దేవుడి వశ్యం జాగ్రత్త! దాని బోలికి పోనని మాట ఇయ్యి!" అన్నది.

గోపన్న ఆమె కోరినట్టుగా మాట ఇచ్చాడు.

"దేవుడి అనుమతి అయితే తప్ప దాన్ని అమ్మవద్దు, ఇల్లు దాటి పోనీవద్దు!"

గోపన్న జవాబు చెప్పే లోపుగా నాయనమ్మ ప్రాణాలు విడిచింది.

ఆ రాత్రంతా గోపన్న నాయనమ్మకోసం విడిచాడు. అవిడ తప్ప మరొక తల్లిని వాడెరగదు. పోయినవారికోసం రోజుల తరబడి ఏడవటం సంపన్నులకు జరుగుతుంది గాని పేదవాళ్ళకి జరగదు. గోపన్న మరునాడే మళ్ళీ బండి కట్టాడు. ఎందుకంటే తాను ఏరోజు సంపాదించకపోతే ఆ రోజు నలుగురు ప్రాణులకు పస్తే.

నాయనమ్మ పోయాక వాడికి లోకం చిన్న బోయినట్టే ఉంది. కిరాయికి బండిని తోలుకు పోయి ఇంటికి తిరిగివచ్చి బండి విప్పగానే ఒక మూల చేరి తన కుక్కను కావాలించు కుని నాయనమ్మకోసం ఏడిచేవాడు.

నాయనమ్మ చనిపోయాక ఇంటి పెత్తనం అడపిల్లలదయింది. వాళ్ళను అదుపులో ఉంచటానికి నాయనమ్మ లేదు. వాళ్ళు ఇంటి పని అంతా నిర్లక్ష్యంగా చెయ్యసాగారు.

పిచ్చి పిచ్చి పూసలపేర్లు కొని అవి వేసుకుని కులకసాగారు.

"గోపన్నా, ఈడు వచ్చినవాడవుగదా, ఎవతెనన్నా పనిమంతురాలిని పెళ్లాడి ఇల్లు చక్కబరుచుకో. చిన్న పిల్లలు, నీ చెల్లెళ్ళు ఇల్లు నిర్వహించ లేరు," అని గోపన్నకు ఇరుగుపొరుగువాళ్ళు సలహా ఇచ్చారు.

"మా చెల్లెళ్ళందరికీ పెళ్లి కానివ్వండి, నా పెళ్లికేం తొందర?" అనేవాడు గోపన్న.

నిజానికి గోపన్న తనకు కావలసిన పిల్లను అదివరకే చూసి పెట్టుకున్నాడు. అయితే ఆ పిల్లను అతను చేసుకునే అవకాశం ఏమాత్రమూ లేదు. ఆమె కుమ్మర్ల

పెద్ద అయిన శివన్న కూతురు పార్వతి. శివన్నకు గోపన్న తరుచు బండి కట్టేవాడు. అందుచేత పార్వతి బాగా ఎరిగిన వల్లే. ఇద్దరికీ మధ్య మాట్లాడుకునే చనువు లేదుగాని, గోపన్నను చూసినప్పుడల్లా పార్వతి ఎంతో స్నేహంగా నవ్వేది, అతనితో మాట్లాడాలన్న కోరికకూడా కనబరిచేది. తన స్థితి తక్కువ అని గుర్తించి గోపన్నే అమెకు పెడపెడగా ఉండేవాడు.

అకస్మాత్తుగా గోపన్నస్థితి మరింత దిగ జారిపోయింది. అతని ఎద్దలో ఒకటి చచ్చింది. రెండవది కాలు విరుచుకున్నది. గోపన్నకు తన రెండుకాళ్ళూ విరిగినంత పని

అయింది. ఊళ్ళోవాళ్ళు కొద్దిపాటి సహాయం చేశారు గాని, నిజంగా అతన్ని తన కాళ్ళమీద నిలబెట్టగలవాళ్ళు చూస్తూ ఊరుకున్నారు. కుమ్మర్ల పెద్ద శివన్న గోపన్నచేత అన్ని విళ్ళుగా పని చేయించు కుని కూడా చిన్నమెత్తు సహాయం చెయ్య లేదు. గోపన్న ఇంట్లో పొయి రాజని స్థితి కూడా ఏర్పడింది.

ఒకనాటి ఉదయం గోపన్న ఏమి చెయ్యటానికి తోచక ఇంట్లో కూచుని ఉండగా ఎవరో వ్యాపారస్తుడు వచ్చి, “అబ్బాయీ, మీ ఇంట్లో ఒక పాతపళ్ళెం ఉన్నదట, చూడవచ్చునా?” అని అడిగాడు.

గోపన్న గోడకు వేళ్ళాడే సంచీ చూపాడు. పెద్దమనిషి ఆ సంచీని తీయబోయేసరికి గోపన్న, "దాన్ని ముట్టుకోకండి, మేము తాకనుకూడా తాకం!" అన్నాడు.

వ్యాపారి ఆశ్చర్యంతో, "తాకకపోవటం మేమిటి? దాన్ని నేను అయిదు రూపాయలకు కొనుక్కుందామని యింతదూరం వచ్చాను," అన్నాడు.

"అది అమ్మేది కాదు," అన్నాడు గోపన్న తాపిగా.

"గోడకు వేళ్ళాడి ఏమి ఉద్దరిస్తుంది? ఆఖరుమాట పదిరూపాయలిస్తాను, నష్టమైతే అయింది," అన్నాడు వ్యాపారి.

గోపన్న ఒప్పుకోలేదు. వ్యాపారి వదిలి పెట్టలేదు. యాభైరూపాయలదాకా ఆశ పెట్టాడు. గోపన్నకు శరీరమంతా గగుర్పొడిచింది. ఆ డబ్బుతో ఇంకొక ఎద్దును కొని బండి తోలుకోవచ్చు. అయినా నాయనమ్మ చెప్పిన మాటలు తలుచుకుని, గోపన్న దేవుడి పళ్ళాన్ని అమ్మ నిరాకరించాడు. రుస రుసలాడుతూ వ్యాపారి వెళ్ళిపోయాడు.

గోపన్న ఇంట ఉన్న ఆ దేవుడి పళ్ళెం రుద్రమదేవి కాలినాటిది. అది మేలిమి బంగారంతో చేసినది. ఓరుగల్లును తురకలు ముట్టించిన కాలంలో ఆ పళ్ళెం అనేక చేతులు మారి గోపన్న తాతముత్తా

దేవుడి పళ్ళెం అమ్మటానికిమాత్రం ఎంతమాత్రం ఒప్పులేదు.

ఈలోపుగా అతనికి పార్వతి దాదాపు రోజు కనిపిస్తూనే ఉన్నది. ఆమె గోవన్న పెంపుడు కుక్కతో సావాసం చేసింది. అది పార్వతిని చూసినప్పుడల్లా ఆమె వద్దకు పరిగెత్తి తోక ఆడించేది. పార్వతి ఆ కుక్కను ముద్దు చేసేది.

పార్వతికి ఒక గొప్ప ఇంటి మనువు కుదిరినట్టు ఊళ్ళో చెప్పుకోసాగారు. ఈ సంగతివినిగానే గోవన్నలో మిగిలివున్న కాస్త ఉత్సాహమూ ఇంకిపోయినట్టయింది. “పార్వతిని నేను పెళ్ళాడలేకపోయాక ఎవరు పెళ్ళాడితేనే?” అని అతను తన మనసును సమాధానపరుచుకోవటానికి ప్రయత్నించాడు. ఎందుకంటే, గోవన్న రోజల్లా శ్రమపడినా తానూ, తన చెల్లెళ్ళూ రెండు పూటలా కడుపునిండా గంజి అయినా తాగలేని స్థితిలో ఉన్నారు. శివన్నను చూడబోతే ఆయన వ్యవహారం మూడు పూవులూ ఆరు కాయలూగా ఉన్నది. బస్తీలో ఉండే వ్యాపారస్తులకుకూడా ఆయన అప్పులు పెట్టి మంచి వడ్డీ సంపాదిస్తాడని చెప్పుకునేవారు.

ఆ యేడు పంటలు బాగా పండాయి. పొలాలు ధాన్యలక్ష్మితో కళకళలాడాయి.

తల ఇల్లు చేరింది. వారు దానిని కాకతీయ రాజుల అస్త్రగా భావించి ఎంతో భక్తితో మీదుగట్టి ఉంచారు.

ఈ సంగతి ఎలాగో పుకారురూపంలో బస్తీవాకా వచ్చింది. ఆ పుకారు విని ఒక వ్యాపారస్తుడు గోవన్నకు బేరం పెట్టాడు. కాని గోవన్న బేరం పడనివ్వలేదు. ఆ వ్యాపారస్తుడు వచ్చి వెళ్ళినాక అలాటివారే అప్పుడప్పుడూ గోవన్న ఇంటికి వచ్చి దేవుడి పళ్లెం కొంటామని అడగసాగారు. గోవన్న బళ్ళు బాడుగకు తీసుకుని వాటిని తొలి చాలీ చాలని డబ్బుతో ఒకపూట తింటే ఇంకొక పూట మాడుతున్నాడు; అయినా అతడు

కాని గోపన్న ఇంటి పరిస్థితి కరువు పరిస్థితి గానే ఉంది. నాయనమ్మ చావుతో ఇంటికి అరిష్టం చుట్టుకున్నట్టయింది. అన్ని కష్టాలకూ తోడుగా గోపన్న పెద్ద చెల్లెలు జబ్బు పడి మంచాన తీసుకున్నది. గోపన్న ఇంటి పనికూడా చూడవలసి వచ్చింది. “ఈ కష్టాలను దేవుడి పళ్ళెం ఎందుకు నివారించ లేదో!” అనుకున్నాడు గోపన్న.

ఒకనాడు గోపన్న గోపన్నను బండి కట్టుకు రమ్మన్నాడు. ఆతను ఆ రోజు బస్తీకి చాలా మట్టిపాత్రలు చేర్చవలసి ఉంది. ఆ పనితో బాటు గోపన్నకు ఇంకొక పనికూడా తగిలింది. గోపన్న గోపన్న చేతికి ఒక రూపాయల సంచి ఇచ్చి, “ఈ డబ్బును బస్తీలో ఫలాని వర్తకుడికి ఇచ్చి సొమ్ము ముట్టినట్టు అతడి దగ్గరనుంచి రసీదు పట్టుకురా, నువు నమ్మకస్తుడివి గనక ఈ పని నీకే వప్ప గిస్తున్నాను!” అన్నాడు.

తనపై గోపన్నకు ఈపాటి నమ్మకం ఉన్నందుకు గోపన్న చాలా సంతోషించి, బండినిండా కుండలు పెర్చుకుని, తన కుక్కతోసహా బస్తీకి బయలుదేరాడు. అతను కుండలెవ్వపలసినవారికి కుండలు ఇచ్చేసి, బండి తోలుకుని వర్తకుడి ఇంటికి వెళ్లేసరికి మధ్యాహ్నమయింది. గోపన్న బండి

నుంచి ఎద్దులను విప్పి, వాటికి తన కుక్కను కావలి పెట్టి వర్తకుడి ఇంటిలోపలికి వెళ్ళాడు. వర్తకుడు ఆ పని యీపని చూసు కుంటున్నందువల్ల డబ్బు తీసుకుని రసీదివ్వటం కాస్త ఆలస్యమయింది.

గోపన్న మళ్ళీ బయటికి వచ్చి చూసే సరికి కుక్కలేదు, బండి, ఎద్దులుకూడా లేవు. “వీధిలో కుక్కలను పట్టుకుపోతారు. ఈ బస్తీసంగతి నీకు తెలియదా?” అని వీధిలోవాళ్ళు చెప్పారు.

గోపన్నకు మిన్ను విరిగి మీద పడ్డట్టయింది. “నా బండి, ఎద్దులూ ఏమయ్యాయి?” అని అతను అడిగాడు.

“ఇంతకు మునుపే ఎవరో పట్టుకు పోయారు!” అని వీధిలోవాళ్ళు అన్నారు.

గోపన్నకు బండి, ఎడ్డులకన్న కుక్క పోపటమే చాలా బాధ కలిగించింది. దాన్ని ఎక్కడికి తీసుకుపోయారో తెలుసుకుని అక్కడికి పరిగెత్తాడు. అది ఒక కచేరీ. అక్కడివాళ్ళను గోపన్న బతిమాలుకుంటూ తన కుక్కను తనకు తిరిగి ఇమ్మన్నాడు.

“అది నీకుక్కా! అయిదురూపాయలు చెల్లించి దాన్ని తీసుకుపో. కుక్కను విడి పింబానికి రెండురూపాయలు, పట్టుకున్న వాణ్ణి అది కరిచినందుకు మూడురూపాయలు జరిమానా!” అన్నారు అధికారులు.

వేసవి ఎండ నెత్తి మాడ్చుతున్నది. గోపన్న పొద్దున లేచి పచ్చి మంచినీళ్ళు కూడా తాగలేదు. అయినా అతను తన గ్రామానికి పరిగెత్తుకు వెళ్ళి శివన్న ఇల్లు చేరి, “శివన్న బాబూ! మీరే రక్షించాలి!” అని అర్తనాదం చేశాడు.

గోపన్న డబ్బుసంచీ పారేసి ఉంటాడని శివన్న కంగారుపడి గోపన్నను తిట్టసాగాడు. గోపన్న ఇచ్చిన రసీదు చూశాక ఆయనకు మనస్సు కుదటపడింది.

“చవటవెధవా, ఏమీలేనిదానికి ఊరికేనే కంగారుపెట్టా వెండుకు?” అన్నాడు శివన్న కోపంగా.

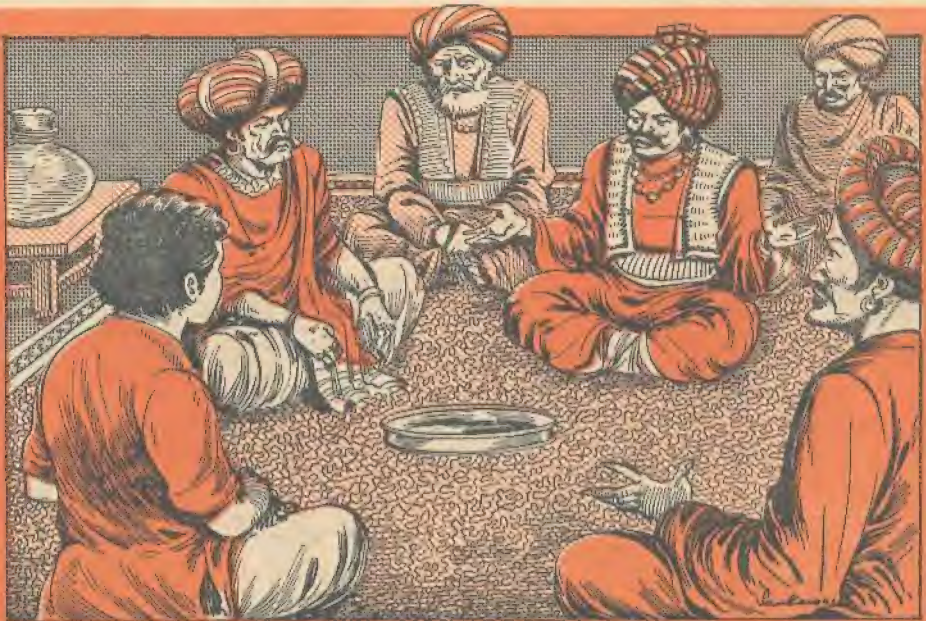
“బాబూ, నా కుక్కను పట్టుకున్నారు. అయిదురూపాయ లిప్పించండి. సాయం కాలం లోగా సొమ్ము చెల్లించకపోతే ఈ రాత్రికి నా కుక్క నిష్కారణంగా చచ్చి పోతుంది. మీ రుణం ఏదేవిధంగా తీర్చు కుంటాను!” అని గోపన్న కళ్ల నీళ్ల పర్యంతమై బతిమాలాడు.

“నీ వెధవ కుక్కకొసం పారెయ్యటానికి నాదగ్గర డబ్బు లేదు. అది కాకపోతే ఇంకో కుక్కను పెంచుకో!” అన్నాడు శివన్న.

గోపన్న తూలుతూ బయటికి వచ్చాడు. వాడికి భగవంతుడిలో ఉన్న అపారమైన విశ్వాసం ఇగిరిపోసాగింది. అతనికి దేవుడి

పళ్లెం అకస్మాత్తుగా జ్ఞాపకం వచ్చింది. దేవుడు అనుమతిస్తే ఆ పళ్లెం అమ్మమని నాయనమ్మ చెప్పింది. దేవుడు తప్పక అను మతిస్తాడు! ఇటువంటి సమయంలో అదు కోవటానికి కాకపోతే ఆ పళ్లెం దేనికి? అతనికి దేవుడిలో సమ్మతం తిరిగి వచ్చింది.

తాను ఇంటికి వెళ్లటమూ, గోడమీది నుంచి దేవుడి పళ్లెం దించటమూ, దాన్ని పట్టుకుని తిరిగి నగరానికి వెళ్లటమూ, అక్కడి వ్యాపారిదగ్గరికి వెళ్లి, “ఇదుగో దేవుడి పళ్లెం! యాభై రూపాయలూ ఇవ్వండి!” అని అడగటమూ గోపన్నకు కలలో విషయాలలాగా ఉన్నాయి.

అతని చేతిలోని దేవుడి పళ్లాన్ని వ్యాపారస్తుడు తీసుకునేలోపల అక్కడ ఉన్న మరొక పెద్దమనిషి దాన్ని తీసుకుని, "దీని ఖరీదు యాభైరూపాయ లేమిటి? ఇంకా చాలా ఉంటుందే!" అన్నాడు.

"యాభైరూపాయలు చాలు, ఇవ్వండి!" అన్నాడు గోపన్న.

ఆ పెద్దమనిషి యాభైరూపాయలూ ఎంచి ఇచ్చాడు. గోపన్న తూలుతూ వెళ్లి, అయిదు రూపాయలు తీసి అధికార్లు కిచ్చి తన కుక్కను విడిపించుకున్నాడు. ఆ కుక్కను కొగలించుకుంటూ ఉండగానే అతనికి స్పృహ తప్పిపోయింది.

గోపన్నకు మళ్ళీ స్పృహ తెలిసేసరికి అతను తన ఇంటో ఉన్నాడు. మరి కాస్సేపటికల్లా, తనదగ్గర పల్లెం తీసుకున్న పెద్దమనిషి అక్కడికి వచ్చాడు. ఆయన గోపన్నతో, "ఈ పళ్లాన్ని నువ్వు అవసరం వచ్చి అమ్మావా, నాయనా?" అని అడిగాడు.

"అవునండి!" అన్నాడు గోపన్న.

"దీని ఖరీదెంతో నీకు తెలియదా?" అన్నాడు పెద్దమనిషి.

"దాని ఖరీదు సంగతి నాకేమీ తెలియదు," అన్నాడు గోపన్న.

"ఇది చరిత్రప్రసిద్ధి గల పల్లెం. దీని ఖరీదు కనీసం పదిహేనువందల రూపాయలుంటుంది. ఇదుగో మిగిలిన సొమ్ము!" అంటూ ఆ పెద్దమనిషి రూపాయల సంచీ తీసి గోపన్న ముందు పెట్టాడు.

ఆ రోజునుంచీ గోపన్న అదృష్టం తిరిగింది. అతను ఆ గ్రామంలో ఒక ధనికుడైనాడు. పొలాలు కొనుక్కుని, మంచి ఇల్లు కట్టుకున్నాడు. పార్వతి గోపన్నను తప్ప ఇంకెవరినీ పెళ్లాడనని తన తండ్రితో అన్నప్పడు ఆయన అభ్యంతరం చెప్పలేదు. ఇద్దరికీ పెళ్లిఅయి ఊరేగింపు జరిగినప్పుడు గోపన్న కుక్క ఊరేగింపుతోబాటు గర్వంగా ముందు నడిచింది.

ప్రకృతి వింతలు

దక్షిణ అమెరికాలో ఎమెజాన్ అనే నది ఉన్నది. ఎమెజాన్ కు ఉపనది అయిన అరాగ్వయా పైన ఒకనాడు ఒక బోటులో కొందరం ప్రయాణం చేస్తున్నాము. ఇది చాలాదురుసైన నది.

ఇప్పుడు దీని ప్రవాహం చాలా పూట మీద ఉండి ఒడ్డులను చెట్లతోనూ విరిచేసి తనవెంట తీసుకుపోతున్నది.

బోటు ప్రభాగంమీద ఉండి చూస్తున్న వాళ్లు ఆకస్మాత్తుగా, "జాగ్వార్, జాగ్వార్!" అని కేకచేశారు. జాగ్వార్ ఒక రకమైన పులి. దక్షిణ అమెరికా అరణ్యాలలో దాని కన్న పెద్దబంటువూ క్రూరమైన జంతువూ మరొకటి ఉండదు.

ఈ కేక విని బోటుదిగువను ఉన్నవారు కూడా పైకి వచ్చి చూశారు. ప్రవాహం వాలున కొట్టుకుపోతూ మాకొక చిన్న లంక కనిపించింది. దానిపైన కొన్ని పాదలూ, ఒక

జాగ్వార్ పులి ఉన్నాయి. అరణ్యంలో సంచ రించే జాగ్వార్లు చాలా రీవిగా, భయం గలిపేటట్టుగా ఉంటాయి, కాని ఈ పులి అలా లేదు. నల్లమచ్చలు గల దాని పచ్చని శరీరమంతా తడవటంచేత అది నీళ్లలో నుంచి బయటికి వచ్చిన పిల్లిలాగా ఉంది. అది ప్రాణం కాపాడుకునేటందుకు పాద లను పట్టుకునిఉండి, ప్రవాహానికి ఎదురు వెళ్లే బోటుమీది మనుమలకేసి తనను ఎలా గైనా రక్షించమన్నట్టుగా చూసింది.

కాని దాన్ని ఎవరు రక్షించగలరు? కొట్టుకుపోయిపోయి ఆ లంక నీటిలో నాని ముక్కలు ముక్కలుగా విరిగిపోతుంది. జాగ్వార్ ఒడ్డుకు ఉదగలిగిండ్లా సరేనరి, లేకపోతే అది సదికి బలికాక తప్పదు...

జాగ్వార్ కనుచూపుమేర దాటిపోయి, ప్రయాణికులం కిందికి దిగివెళ్లేలోపల బోటు దేనికో బలంగా ఢీకొన్నట్టుయి, ఊగిపోయింది.

అయింది. స్త్రీలూ, పిల్లలూ అర్చనాదాలు చెయ్యసాగారు. ఈ భీభత్సంమధ్య బోటు కాపైన్ మెగాఫోన్ అనే గొట్టంలోనుంచి గట్టిగా అరుస్తూ, “ప్రయాణీకులారా, కంగారు పడకండి! ఏమీ ఆపాయం లేదు. మనవెంట తేలికపడవ ఒకటి ఉన్నది. దాని మీద అందరినీ క్రమంగా ఒడ్డుకు చేరుస్తాము. మీరు అనవసరంగా కేకలుపెట్టవద్దు, మీలోమీరు దెమ్మిగా తోసుకోవద్దు!” అని తెలియజేశాడు.

కాపైన్ ఈమాట అన్నందుపల్లనైతేనేం, తేలికపడవను నావికులు నీటిలోకి దించు తూండటం కళ్లపడినందుపల్లనైతేనేం, ప్రయాణీకుల కంగారు కొంత శాంతించింది. మొట్టమొదట సలుగురు తల్లులూ, వారి పిల్లలూ పడవలో తీరానికి చేర్చబడ్డారు. తరవాత బోటులో మిగిలిఉన్న స్త్రీలు వెళ్లారు. తరవాత మగవాళ్లవంతు వచ్చింది. ఆ బోటులో మొత్తం సుమారు ముప్పై మంది ఉన్నారు. ఇంతమందినీ ఒడ్డుకు చేర్చటానికి ఒక గంట పట్టింది. అందరం ఒడ్డు చేరినాక బోటు కాపైనూ, నావికులూ ఇవతలికి వచ్చేశారు.

అందరం నది ఒడ్డున నిలబడ్డాము. మా చుట్టూ అరణ్యం ఉన్నది. చెట్లనుంచి

పైనుఉన్న ప్రయాణీకులు తూలిపోయారు, కొందరు కింద పడిపోయారుకూడా. బోటు నిలిచిపోయింది. దాని అడుగుభాగం దేనికో రాచుకుంటున్నట్టుగా గర్రుమని చప్పుడు విసబడింది. ప్రయాణీకులు హాహాకారాలు చేస్తూ, భయోద్రేకంతో అటూఇటూ పరిగెత్తుతూ, ఒకరినొకరు తోసుకోసాగారు. కొందరు కిందికి దిగుతుంటే కిందినుంచి కొందరు పైకి పరిగెత్తసాగారు. అంతలో ఎవరో, “మనం ముణిగిపోతున్నాం!” అని కేకపెట్టారు.

చూస్తుండగానే నీరు బోటు పైభాగానికి వచ్చింది. ప్రయాణీకులలో కంగారు జాస్తి

అంతులేని ఊడలు దిగి ఉన్నాయి. మా కెదురుగా నదిమధ్యను బోటు తాలూకు ముందుభాగం నీటిమీదుగా పొడుచుకు పచ్చిఉన్నది. నీటి అడుగున ముణిగిఉన్న చెట్టు బోదెకు రాచుకుని బోటు చిల్లిపడి ముణిగింది. అయితే అది సాంతం నీటిలోకి దిగిపోకుండా ఆ చెట్టుబోదె ఆపింది.

ప్రయాణీకులం చాలా దీనస్థితిలో వున్నాము. మా సామానులన్నీ బోటులో ఉండిపోయాయి. మేము చిక్కుపడిపోయి నది అంతులేని కీకారణ్యంమధ్య. మేం తినటానికి అహారం యేమీలేదు. మమ్ము ఉత్సాహపరచటానికి కాఫైన్, "బోటులో

నుంచి కొంతసామాను తీసుకురావటానికి రేపు ప్రయత్నించుదాం. సాధ్యమైతే బోటునుకూడా పైకి లాగి దానిలో పడిన కంతులు పూడుస్తాం. కొద్దిరోజులలో మనం ప్రయాణం కొనసాగించవచ్చు," అన్నాడు. ఈ మాటలలో ప్రయాణీకులకు పూర్తి విశ్వాసం కుదరలేదు గాని, వారి అందోళన కొంత తగ్గింది.

మేము మా అడవికత్తులతో చిన్నచిన్న చెట్లూ, పొదలూ నరికి కొంతమేర బాగుచేసు కున్నాము. దానిమధ్య పెద్ద మంటచేశాము. దానిచుట్టూ దుంగలు వేసుకుని వాటిపైన కూర్చున్నాము. కొందరు తమ తడిబట్టలనూ,

తడిసిన శరీరాలనూ మంటల సహాయంతో
ఆరబెట్టుకున్నారు.

అప్పటికి సాయం కాలమవుతున్నది.
ఆ రాత్రి మాకు తిండి వుండదు. ఆ విషయం
తట్టగానే కొందరికి అప్పుడే భరించరాని
అకలి ఆరంభమయింది.

అరణ్యంలోనుంచి రకరకాల అరువులూ,
కూతలూ వెనిపిస్తున్నాయి. అందులో చాలా
రకాల ప్రాణులు వుండివుండాలి. ఈ మోత
లన్నిటిలోకి ఒక పక్షికేక కొట్టవచ్చినట్టు
స్పష్టంగా మాకు తెలియవచ్చింది. ప్రయా
ణీకులం విడిసిన చోటికి సమీపంలోనే అది
ఎగురుతూ అరవసాగింది.

"నాకా అరువు బాగా తెలుసు. అది అడవి
కోడి," అన్నాడొక ప్రయాణీకుడు.

ఇంతలోనే అది వచ్చి, ప్రయాణీకులకు
యెగువగా వున్న ఒక చెట్టుకొమ్మమీద
వాలింది. దాని బరువుకు కొమ్మ ఊగింది.
పక్షి చాలా ఏపుమీద వున్నది. దాని ఈకలు

గోధుమరంగుగా వుండి, మధ్య మధ్య తెల్లని
చారలున్నాయి.

"ఎవరిదగ్గిరైనా తుపాకీ వుంటే దాన్ని
కొట్టి ఈ రాత్రికి అందరమూ తిందుము!"
అన్నాడొక ముసలాయన. కాని ఎవరివద్దా
తుపాకీ లేదు. అందుచేత అందరమూ
దిగులుగా కూచున్నాము.

ఆకస్మాత్తుగా గాలిలో బుస్సుమని శబ్ద
మయింది. చెట్టుకొమ్మపై కూచునివున్న
అడవికోడి అరిచి, తన్నుకుంటూ మంటలో
పడిపోయింది. ఈ అనుకోని సంఘటనకు
అందరూ నిశ్చేష్టులయారు. ఏమి జరిగినదీ
ఎవరికీ అర్థంకాలేదు.

అంతలోనే మాకు నవ్వు వినపించింది.
అందరమూ ఉలిక్కిపడి నవ్వు వినపించిన
దిక్కుగా చూశాము. ఒక చెట్టుమీదినుంచి
దిగుతూ మాకొక ఇండియనుజాతి కుర్ర
వాడు కనబడ్డాడు. వాడి చేతిలో విల్లూ
బాణాలూ వున్నాయి. (ఇంకా వుంది)

ఫోటోవ్యాఖ్యల పోటీ :: బహుమానం రు. 10 లు

1958 సెప్టెంబర్ సంచికలో ప్రకటించబడే ఫోటోలకు నమూనాలు

- ★ పై ఫోటోలకు సరిబస వ్యాఖ్యలు ఒక్క మాటలోగానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం వుండాలి.)
- ★ జూలై నెల 10-వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. తరువాత చేరే వ్యాఖ్యలు ఎంత మాత్రమూ పరిశీలించబడవు.

- ★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా వున్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 10/-లు బహుమానం.
- ★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోస్టుకార్డుపైన వ్రాసి, ఈ ఆద్రనుకు పంపాలి:-చందమామ ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు-26.

జూలై నెల పోటీ ఫలితాలు

మొదటి ఫోటో : తల ముణిగి...

రెండవ ఫోటో : తాటి ప్రమాణము !

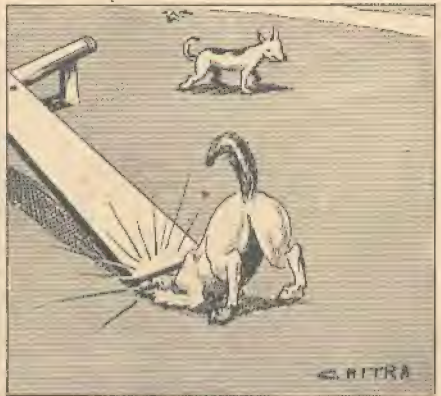
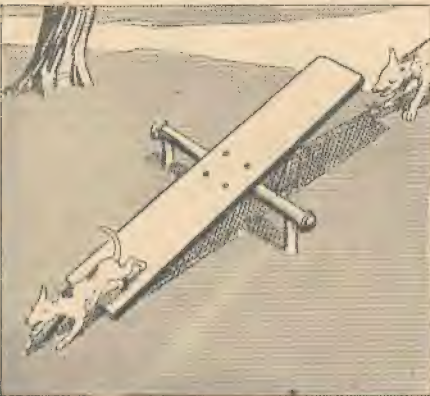
పంపినవారు : టి. ఆంజనేయశాస్త్రి, G/o భాగవంతుల అన్నపూర్ణయ్య శాస్త్రిగారు,
శ్రీవారి సన్నిధి, తెనాలి - (గుంటూరు జిల్లా.)

బహుమతిమొత్తం రు. 10/- ఈ నెలాఖరులోగా పంపబడుతుంది.

చిత్రకథ

ఒకరోజున దానూ, వాసూలు పార్కులో ఆడుకుంటున్నారు. ఆ సమయంలో వాళ్ళు పుస్తకాల పక్కన పెట్టుకున్న బిస్కెట్ల పాట్లాన్ని ఒక పెద్ద కుక్క నోట కరుచుకుని అవతలికి పరిగెత్తింది. ఆ కుక్క సొంతదారైన కుర్రాణ్ణి దానూ వాసూలు అడిగితే, 'చేతనైతే మీ ట్రైగర్ చేత నా కుక్కతో పాట్లాడించి, పాట్లాం తెచ్చుకొండి!' అన్నాడు. ఈలోపల 'ట్రైగర్' వెళ్లి ఆ పెద్ద కుక్క తోక పట్టు కున్నది. అది బిస్కెట్ల పాట్లాం వదిలి 'ట్రైగర్' వెంట బడేసరికి, ట్రైగర్ అక్కడ వున్న కొయ్యపలకమీదుగా పరిగెత్తింది. వెంటబడిన పెద్దకుక్క నెత్తిన కొయ్య పలక రెండోచివర దభీమంటూ పడేసరికి, అది కుయ్యోమంటూ కూలబడింది.

THE CHOICE *Pencils*

AJANTHA

BLACK LEAD

EMBESEE

BLACK LEAD

IMPERIAL

COPYING

ACCOUNTANT

COLOUR

CHECKING

COLOUR

SPECTRUM

12, COLOURS

Manufactured by
**THE MADRAS PENCIL
FACTORY**

**3, STRINGER STREET,
MADRAS.**

దీనిని చదివితే మీరు ఆశ్చర్యపడతారు...

మొక్కలు పురుగులను తింటాయని మీరు నమ్ముతారా ? ఈ చిత్రముతో సున్నది దక్షిణ అమెరికా యువరి "మోహిని - ఈగబోను" అనే మొక్క, ఈ చిత్రమునందు. 1 వ నంబరులో, ఈగ పన్నున్నది; 2 వ నంబరులో, అది అటు మీద కూర్చున్నది; 3 వ నంబరులో, అటు ఆ ఈగ మీద ముద్దులు కొంటున్నాయి; 4 వ నంబరులో, ఈగ మ్రింగి వేయబడింది.

రెక్కలులేని ఈ రెండు ఈగలను చూడండి !

రెక్కలులేని ఈగలకంటే రెక్కలున్న ఈగలు వ్యాధులను అతివేగంగా చాలా భారం వ్యాపింపజేస్తాయి. మురికికూడా ఈగల్లాగే వ్యాధిని వ్యాపింప జేయగలదు. మీరేమీ చేస్తున్నా మురికి కాకుండా తప్పించుకోలేదు, ఇంక మురికితో మీ ఆరోగ్యానికి ఎవరెగని ప్రమాదమైనట్టి వ్యాధిని గలిగిందే క్రిములున్నాయి.

లైఫ్ బాయి సబ్బుతో ఈ క్రిములను కడిగివేసి మీ ఆరోగ్యమును కాపాడుకోండి. ఎల్లప్పుడూ లైఫ్ బాయి సబ్బుతో స్నానము చేయండి. అది మంచి అలవాటు.

L. 202-50 TL

హిందుస్తాన్ లిమిటెడ్ బొంబాయి.

రవి టాయ్లెట్స్ ను వాడండి

రవి గ్లిసరిన్ సోపు:

మీ అందమును వర్చస్సును కాపాడును.

రవి వెజిటబుల్ హేరాయిల్:

మీ కేశములను విరివిగా పెంపొందించును.

రవి స్క్రీ:

మీ ముఖవలనమును అభివృద్ధి చేయును.

సోల్ ఏజంట్లు :

డి న్యూ స్టార్ & కంపెనీ,

తండ్రియార్పేట

::

మద్రాసు-21

పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి.

అరుణ

గర్భాశయ టానిక్

Diamond

1898

1958

Jubilee

అయుర్వేదాశ్రమం (ప్రైవేట్) లిమిటెడ్. మద్రాసు - 17.

ఎప్పుడు దేనితోను
ఫలితం కనబడదో...

... మేనర్స్
గ్రైప్ మిక్చర్ యిచ్చి

దానికి బదులు వచ్చే
చిరునవ్వు చూడండి

"మదర్ క్రాఫ్ట్ అండ్ చైల్డ్ కేర్" అను మా 40 పేజీల
పుస్తకానికి వ్రాయండి. ప్రతి పీసాకోడు వుండే కూపన్ తో
పాటు. మీ చిరునామా, 40 సయ్యపైనల స్టాంపులతో
పహా పోస్ట్ ఆఫీస్ టాక్స్ 976, పొంబాయి 1, కి వ్రాయండి.

మంచి రకాలలో శ్రేష్టమైన ఇది మేనర్స్ ఉత్పత్తి
యా చిహ్నం చూడండి.

GEOFFREY MANNERS & CO. PRIVATE LTD., BOMBAY • DELHI • CALCUTTA • MADRAS.

ASP/GMA

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

తాటి ప్రమాణము !

పంపినవారు :
బి. అంజనేయశాస్త్రి - తెనాలి

